

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גליון 176

פִּרְשֵׁת וְאַתְחַנֵּן נַחֲמוּ תִשָּׁב"ב

הַפְּטָרַת נַחֲמוּ | שִׁבְת נַחֲמוּ וְשִׁבְעָה דְנַחֲמָתָא | ט"ו בָּאָב

שִׁבְת נַחֲמוּ אֶצֶל רַבְנֵי ז"ל

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

הר"ר אשר יעקב בלום הי"ד
לרגל שמחת הולדת בנו בכורו שיחי' למז"ט
יה"ר שיזכה לגדלו ולחנכו לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, על דרך הצדיקים האמיתיים,
ולרוות ממנו רוב נחת דקדושה

לע"נ הרה"צ חו"פ

רבי אשר יעקב

בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים

רבי אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח תנצב"ה

לרפואת

מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה

דְּעִתִּידָא

לְאַתְנַגְלִיָּא

לְעִתִּיד-לְבֹא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פרשת ואתחנן

"וְאֶתְחַנֵּן אֵל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר" (דברים ג, כג)

א.

(ח"א ב,ה)

כַּשְׁמֹתַפְלִל קדם הדרוש, צריך להתפלל בתחנונים, ויבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא 'מתנת-חנם'. ולא יתלה בזכות עצמו.

אֶהְיֶה-לְפִי שעכשו נתעורר מטה עזו של עבודתו, אין זה המטה פדי להתגאות, אלא פדי להכניע הרע שבעדה, פי ברבים יש בהם טובים ורעים, וצריך להכניע הרע שברעים.

אָבֵל לפני השם-יתברך יעמד גדל וכרש, וידבר תחנונים, ולא יתלה בשום זכות.

וזהו (דברים ג, כג): "וְאֶתְחַנֵּן אֵל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר" - שצריך לדבר 'תחנונים' בשעה שרוצה לומר, הינו: קדם הדרוש.

ג.

(ח"א צט)

צריך להתפלל בדבקות גדול להשם-יתברך. אך אם לפעמים יש עת שאינו יכול להתפלל בדבקות, אל יאמר: איני מתפלל כלל - מאחר שאינו יכול לבנון פראוי ולהתפלל בדבקות, והתפלה אינה מקבלת.

וכמו שאמרו רז"ל על רבי חנינא בן דוסא (ברכות לד:): "שהיה מתפלל וכו', אם

שגורה תפלתי, בפי יודע אני שהוא מקבל, ואם לאו" וכו'.

וזהו על דרך שאמרנו: אם בדבקות, שאזי התפלה שגורה ומרצה בפיו, מקבלת. ואם לאו, חסיושלום להפך.

אֶהְיֶה-לְפִי-בֵן אל יאמר האדם בן, אלא יתפלל תמיד. ואם לא

יוכל להתפלל בדבקות פראוי, יתפלל בכל כחו. פי בעת שיתפלל בדבקות פראוי, אזי יעלה כל התפלות עם התפלה ההיא שהתפלל פראוי.

וזה (דברים ג, כג): "וְאֶתְחַנֵּן אֵל ה'" - תמיד, בין בדבקות בין שלא בדבקות.

"בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר" - הינו: בעת שאזכה להתפלל בדבקות, שהוא בחינת: "שגורה תפלתי בפי".

והינו: "בעת ההוא לומר", שהדברים נאמרים ומרצים בפיו מחמת שמתפלל בדבקות - אז יעלה כל התפלות שהתפלל עד עתה.

ג.

(ח"א קנה)

עקר גדל ההשתוקקות וההתלהבות של משה רבנו עליו-השלום, שהיה מתלהב לארץ-ישראל כל-כף - היה רק בשביל מדה זאת של 'אריכת-אפים', מחמת שראה: ששם בארץ-ישראל זוכין לבחינת 'ארך-אפים'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ:
 "שִׁיחִיָּה לֹא כְּפִסּוּפִין וְגַעְגּוּעִים
 לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל!" - וְגַם: "שִׁיחִיָּה גַעְגּוּעִים
 לְכָל הַצְּדִיקִים לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל!"

וְכָל אֵלֹהֵי הַפְּשׁוּטִים - צָרִיכִין שִׁיחִיָּה
 עֲלֵיהֶם אִישׁ פְּשׁוּט גְּדוֹל, שְׁעַל־יָדוֹ
 יִקְבְּלוּ חַיּוֹת מִהַתּוֹרָה.

כִּי דַע: כִּי כָּל הַפְּשׁוּטִים הֵנּוּ ל, הֵן לְמַדָּן
 וְכוּ, הֵן שְׂאֵר הַפְּשׁוּטִים - כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד כְּפִי אַחֲזִיתוֹ בְּהַתּוֹרָה, כֵּן הוּא מְחִיָּה
 עֲצָמוֹ בַּעֲת פְּשִׁיטוּתוֹ, מִבְּחִינַת קִיּוּם הָעוֹלָם
 קֹדֶם 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה' שֶׁהִיָּה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם
 רַק בְּחִסְדּוֹ לְבַד וְכוּ.

וְהַצְּדִיק בַּעֲת פְּשִׁיטוּתוֹ, בְּשָׁעָה שְׂבוּדָל
 מִן הַתּוֹרָה, הוּא מְקַבֵּל חַיּוֹת
 מִבְּחִינָה זוֹ שֶׁל 'קֹדֶם מִתְּנִי־תּוֹרָה'. - וְזֶה
 בְּחִינַת "אוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם" (שְׁמוֹת־רַבָּה מִה, ו).

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּרוֹךְ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
 הַנֶּאֱמָר לְמַעְלָה, שֶׁהַצְּדִיק מְחִיָּה
 עֲצָמוֹ בַּעֲת פְּשִׁיטוּתוֹ מִשָּׁם, כִּי עֵקֶר 'פַּח
 קֹדֶשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא עַל־יָדֵי בְּחִינַת
 (תְּהִלִּים קִיָּא, ו): "פַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת
 לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם", כִּמּוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּפִסּוּק
 "בְּרֵאשִׁית" וְכוּ (בְּרֵאשִׁית א, א) וְכוּ.

וְעַל־כֵּן מְכַרַּח הַצְּדִיק הַגְּדוֹל לִירֵד וְלִפְל
 לְתוֹךְ פְּשִׁיטוּת, וְלִהְיוֹת אִישׁ
 פְּשׁוּט מִמֶּשׁ אִיזָה עַת - כִּי עַל־יָדֵי־זֶה
 מְחִיָּה כָּל הַפְּשׁוּטִים הֵנּוּ ל, יִהְיֶה מִי שִׁיחִיָּה,
 וְאִפְלוֹ 'אֲמוֹת־הָעוֹלָם' - כִּי הוּא מְחִיָּה עֲצָמוֹ
 בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעֱלָמָת בְּעֵשְׂרֵה־מְאֻמְרוֹת'
 הַמְּלַבְּשִׁין בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, וּמִמֶּנּוּ מְקַבְּלִין חַיּוֹת
 כָּל הַפְּשׁוּטִים הֵנּוּ ל.

וְכָל־אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ יוֹתֵר אֶל הַקֹּדֶשׁ
 וְאֶל הַצְּדִיק הֵנּוּ ל - כֵּן מְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ חַיּוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר.

וְעַל־כֵּן מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלְיוֹהֶשְׁלוֹם,
 כְּשֶׁבִקֵּשׁ לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל,

ד.

(ח"ב עח - נְאֻמְרָה בְּשִׁבְת־נַחְמוֹ שְׁנַת תַּק"ע)
 לְפַעֲמִים הַצְּדִיק־הָאֵמֶת הוּא אִישׁ
 פְּשׁוּט מִמֶּשׁ (שְׁקוֹרִין פְּרֵאסְטִיק),
 שְׂמִתְנַהֵג עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי הַפְּשִׁיטוּת, וְאִינוֹ
 מְגַלֵּה שׁוֹם תּוֹרָה, וְעוֹסֵק בְּשִׁיחַת־חֵלִין
 וְכִיּוֹצֵא, וְהוּא אֵז בְּחִינַת אִישׁ פְּשׁוּט מִמֶּשׁ.

דַּע: כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הִיא הַתּוֹרָה וְכוּ, וְעַל־
 כֵּן לְכַאוֹרָה תְּמוּהָ וְנִפְלְאָ, אִיךְ אֶפְשָׁר
 לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַתּוֹרָה אֶפְלוֹ שָׁעָה קְלָה.
 וּבְאֵמֶת זֶהוּ מִן הַנִּמְנָע וּבִלְתִּי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת
 דְּבוּק בְּהַתּוֹרָה תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה בְּלִי הַפְּסֵק
 רַגַע וְכוּ, כִּי בְּהַכְרַח צָרִיכִין לְבַטֵּל וְלִהְפָּסִיק
 אִיזָה שָׁעָה, וְאִם־כֵּן בְּמָה מְחִיִּין עֲצָמוֹ בְּזוֹ
 הַשָּׁעָה שְׂבִטְלִין מִן הַתּוֹרָה!?

אִךְ דַּע: כִּי הַצְּדִיק־הָאֵמֶת מְחִיָּה עֲצָמוֹ
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהוּא אִישׁ פְּשׁוּט בְּנ"ל
 - מִהַדְּרוֹךְ שֶׁל נְסִיעַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

[שִׁיחֻת־הַר"ן קִנְג; יְמֵי־מוֹתֵרנ"ת ח"א נא: וְאֵז אָמַר
 (לְפָנַי אֲמִירַת הַתּוֹרָה הֵנּוּ ל): "שֶׁהוּא מְחִיָּה עֲצָמוֹ עֵתָה רַק
 בְּמָה שֶׁהִיָּה בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל". וּמִתּוֹךְ שִׁיחָה זֹאת הִתְחִיל
 לְדַבֵּר וּלְבַאֵר כָּל עֲנִיָּן הַנּוֹרָא הַהוּא, אִיךְ מְחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ
 בַּעֲת הַפְּשִׁיטוּת מִהַדְּרוֹךְ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְשִׁבְחָה מְחִיִּין
 אֶת כָּל הַפְּשׁוּטִים שְׂבִעוּלָם וְכוּ. (לְהִלּוֹ בְּמַעְרַכַת 'שְׁנַת נַחְמוֹ'
 מוֹבָא כָּל הַשִּׁיחֻת סְבִיבוֹת הַתּוֹרָה הַזֶּה)].

כִּי דַע: כִּי כָּל אֵלֹהֵי הַפְּשׁוּטִים, דְּהִיְנוּ
 ה'לְמַדָּן' בְּשָׁעָה שְׂבִטְל מִן הַתּוֹרָה, וְכֵן
 אִישׁ פְּשׁוּט מִמֶּשׁ שְׂאִינוֹ לְמַדָּן כָּלֵל וְכוּ וְכֵן
 הֵנְמוּכִים לְמַטָּה יוֹתֵר, וְאִפְלוֹ 'אֲמוֹת־הָעוֹלָם'
 - גַּם הֵם מְקַבְּלִים בְּוֹדָאֵי גַם־כֵּן חַיּוֹת מִן
 הַתּוֹרָה.

בְּקֶשׁ 'מִתְנַת־חֲנָם', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים ג, כג):
 "וְאַתְחַנֵּן אֶל ה'" - בְּחִינַת 'מִתְנַת־חֲנָם'.

וְזֵהוּ: "בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר" - הִינּוּ:
 שֶׁתְּפַלְתּוּ הָיָה עִם כַּח בְּחִינַת: "בְּעֵת
 הַהִיא לֵאמֹר", הִינּוּ: בְּכַח 'אוֹתוֹ הָעֵת' שֶׁהָיָה
 הָעוֹלָם מִתְקִים עַל־יְדֵי ה'עֲשָׂרָה־מְאֻמְרוֹת'
 שֶׁבָּהֶם הִיְתָה הַתּוֹרָה נֶעְלָמָת, שֶׁהוּא 'קֹדֶם
 מִתַּן־תּוֹרָה', בְּחִינַת 'מִתְנַת־חֲנָם', אֲשֶׁר עַל־
 יְדִיָּהּ יְכוּלִין לָבוֹא וּלְכַבֵּשׁ לְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל
 בְּנ"ל.

וְזֵה בְּחִינַת: "בְּעֵת הַהִיא". "הַהִיא" - זֵה
 בְּחִינַת 'סְתוּם וְנֶעְלָם'. פִּי ב'אוֹתָהּ
 הָעֵת' 'קֹדֶם מִתַּן־תּוֹרָה', הִיְתָה הַתּוֹרָה
 'נֶעְלָמָת וְנִסְתָּרָת' בְּתוֹךְ ה'עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת'
 וְכו'.

וְהַכֹּלֵל: פִּי אֶסוּר לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ. פִּי אֶפְלוֹ
 מִי שֶׁהוּא 'אִישׁ פְּשׁוּט' וְאִינוּ יְכוּל
 לְלַמֵּד בְּלָל, אוֹ שֶׁהוּא בְּמִקּוֹם שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לוֹ
 לְלַמֵּד וְכו' - אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתוֹ
 צָרִיד לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בִּירְאַת הַשֵּׁם וּבִעֲבוּדָה־
 פְּשׁוּטָה לְפִי בְּחִינַתוֹ.

כִּי גַם אִזּוּ מְקַבֵּל חִיּוֹת מִהַתּוֹרָה בְּנ"ל, עַל־
 יְדֵי 'אִישׁ פְּשׁוּט הַגְּדוֹל', הִינּוּ ה'צַדִּיק
 הַגְּדוֹל' שֶׁהוּא לְפַעְמִים 'אִישׁ פְּשׁוּט', שֶׁהוּא
 מַחֲיָה אֶת כָּלָם בְּנ"ל.

וְאֶפְלוֹ מִי שֶׁהוּא חֲסִי־שְׁלוֹם בְּמִדְרָגָה
 הַתַּחְתּוֹנָה לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא־לְעָלְיָ,
 אֶפְלוֹ אִם מְנַח בְּשְׂאוֹל־תַּחְתִּיּוֹת רַחֲמָנָא־
 לְעָלְיָ - אֵל יִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ וְכו', וְיַחֲזִיק עֲצָמוֹ
 בְּמָה שְׂיֻכַּל, כִּי גַם הוּא יְכוּל לְחַזֵּר וּלְשׁוּב
 וּלְקַבֵּל חִיּוֹת מִהַתּוֹרָה עַל־יְדֵי ה'צַדִּיק, כִּי
 "אִין שׁוּם יָאוּשׁ בְּעוֹלָם בְּלָל".

וְאֵמֹר אִזּוּ בְּזֵה־הַלְשׁוֹן: "כִּיִּין יָאוּשׁ אִיז
 גְּאֶרְנִישׁט פֶּאֶרְהַאנְדֵּן!" - וּמִשְׁדָּ

מְאֹד אֵלּוֹ הַתְּבוּת: "כִּיִּין יָאוּשׁ וְכו'",
 וְאֵמֹרִם בְּכַח גְּדוֹל וּבְעִמְקוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא
 מְאֹד, כְּדִי לְהוֹרוֹת וּלְרַמֵּז לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
 לְדוֹרוֹת: שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם,
 אֶפְלוֹ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה.

וְצַר־יִכִּין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִהַשֵּׁם־יִתְבַּרֵּךְ:
 "לְזֻפוֹת לְהַתְקַרֵּב לְהַצַּדִּיק־
 הָאֵמֶת" וְכו'!

ה.

(ח"ב עח - ראשי־פרקים בסוף
 התורה, מפתב"ד רבנו ז"ל)

"וְאַתְחַנֵּן" (דְּבָרִים ג, כג). "מִתְנַת־חֲנָם" (רש"י
 שם; דְּבָרִים יבָּה ב, א; ט, ב; תְּנַחוּמָא
 וְאַתְחַנֵּן ג). 'חֲנָם', 'עֲרִיּוֹת'. 'פְּגָם הַדַּעַת'.
 'מִשָּׁה', 'דַּעַת'. 'פְּרִישׁוֹת'. "פֶּה עֲמוֹד עֲמֻדִי"
 (דְּבָרִים ה, כז).

"הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן" (דְּבָרִים ג, כה)

ו.

(ח"א פא)

כְּשֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּר בְּתוֹרָה אוֹ בְּתַפְלָה,
 נִקְרָא 'אַרְצ־יִשְׂרָאֵל',
 וְהַדְּבוּרִים שֶׁמְדַבֵּר עִם הַמּוֹנֵ־עַם בְּשִׂיחַת־
 חֲלִי'ן, נִקְרָא 'פְּסַלַת אַרְצ־יִשְׂרָאֵל'.

וְלָמָּה מְדַבֵּר 'שִׂיחַת חֲלִי'ן'? - כְּדִי לְקַשֵּׁר
 אֶת הַמּוֹנֵ־עַם אֶל ה'דַּעַת', שֶׁהוּא
 בְּחִינַת ה'ר'.

דְּאִיתָא בְּגַמְרָא (גִּיטִין נו:): "אִין ה'ר' [לְבַנּוֹן]
 אֶלָּא 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', שְׁנַאֲמֹר
 (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן".
 וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', דְּאִיתָא
 בְּגַמְרָא (בְּרִכּוֹת לג:): "כָּל מִי שִׁישׁ בּוֹ דַּעַת,

י.

(לקוטי הלכות, תרומות ומעשרות ג, ב)

אף-על-פי שבודאי ראוי שיבער האדם להשם-יתברך מאד מאד, וכך הוא טבע כל האדם בשרשם, שמצד היקידה שבלבבם, כל אחד בוער מאד מאד להשם-יתברך בלי שעור וערך.

אבל אף-על-פי-כן, צריכין לזהר מאד לצמצם ההתלהבות והתבערה הזאת, שלא יהיה חוץ מהמדה חסוּשָׁלוֹם, דלא יוקיד הלב כל גופא חסוּשָׁלוֹם, מרבוי ההתלהבות להשם-יתברך וכו'. פי רבים נכשלו על-ידי-זה, ונפלו לגמרי, על-ידי רבוי התבערה חוץ מהמדה.

כי באמת על-פירוב: העקר מה שאין האדם מתקרב להשם-יתברך ואינו חוזר בתשובה להשם-יתברך, אף-על-פי שהמניעה מחמת התגברות תאוות הגוף, אבל גם זה הוא מניעה גדולה מלהתקרב להשם-יתברך, הינו רבוי תבערת הלב להשם-יתברך שבוער חוץ מהמדה.

כי בודאי אם נתפס איזה אדם שהוא בכלל ישראל, שלא נזרקה בו אפיקורסות ומינות, אם נשאל אותו: "אם הוא הפץ בתשובה לחזר להשם-יתברך"?

בודאי הכל ישיבו פה אחד: "שרוצים מאד מאד לשוב להשם-יתברך ומתגעגעים לזה מאד מאד ימים ושנים"!

וגם אם נשאל אותו: "אם רוצה לעשות איזה דבר בשביל השם-יתברך, כדי לשוב אליו יתברך, כגון ללמד דף גמרא, או לתן פרוטה לצדקה, או לילך לטבל במקוה, וכיוצא בזה מדברים המקדשין את האדם"!

כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, שבית-המקדש נתן בין שתי אותיות, ודעת נתן בין שתי אותיות".

כי על-ידי תורה ותפלה, אי-אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שרחוקים מן האמת וכו'. כך הצדיק שרוצה לקשר את המונעים הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם שיחת-חלין, ולהלביש בהם התורה וכו'.

ז.

(התורה "רב לכם" - בהוספות מכתב יד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

ה'הר' נקרא 'אמונה'. פי ה'הר' נקרא 'ירושלים', כמו שכתוב (דברים ג, כח): "ההר הטוב הזה והלבנון". ופרש רש"י: "ההר הטוב, זה ירושלים". "והלבנון, זה בית המקדש". וירושלים נקרא 'אמונה', כמו שכתוב (ישעיה א, כא-כו): "קריה נאמנה".

"לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם, ולא תגרעו ממנו" (דברים ד, ב)

"אל תהי צדיק הרבה, ואל תתחכם יותר; אל תרשע הרבה, ואל תהי סכל". (קהלת ז, טז-יז)

ח.

(ספר-המדות, אמת ה)

כל המוסיף גורע. [על-פי סנהדרין כט. "מנין שכל המוסיף גורע, שנאמר (בראשית ג, ג): אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו"].

ט.

(חיי-מוהר"ן פג)

ואי-אפשר לספר בשבחו הקדוש, שלא לפגם בכבודו חסוּשָׁלוֹם, פי "כל המוסיף גורע" (סנהדרין כט.).

אָבֵל אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ: "וְכִי מֵאֵן דָּלָא יָכוֹל לְמַעַבְדַּד בְּלֵא מַצְוָה, פְּלִגְנָא מַצְוָה נְמִי לֹא לְעַבְדַּד?" [וכי מי שאינו יכול לעשות את כל המצווה, 'חצי המצווה' גם לא יעשה?].

(על-פי מנחות מד. במצות תפילין ש'תפלה של יד אינה מעכבת: "מֵאֵן דְּלִית לִיה תְּרֵי מַצְוֹת, חַד מַצְוָה נְמִי לֹא לְעַבְדַּד"?)

וְכִי מִפְּנֵי שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַרְוִיחַ כָּל מַה שְׂיִכּוֹלִין לְהַרְוִיחַ בְּזֵה הָעוֹלָם, אִם-כֵּן לֹא יִרְוִיחַ כָּלֵל, וְגַם יִפְסִיד חִסְדֵּי שְׁלוֹם מַה שְׂיִפְסִיד, רַחֲמָנָא-לְצַלְכֵן, רַחֲמָנָא-לְצַלְכֵן!

כִּי בּוֹדָאֵי כָּל מַה שְׂיַעֲשֶׂה אֵיזָה דְּבַר שְׂבַקְדָּשָׁה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אִפְלוּ נִקְדָּה קִטְנָה בְּעֵלְמָא - בּוֹדָאֵי לֹא יֵאבֵד לְעֵתִיד שׁוֹם דְּבַר, אִפְלוּ דְּבוֹר אֶחָד בְּתוֹרָה אוֹ תַּפְלָה אוֹ פְּרוּטָה אַחַת לְצַדִּיקָה, וְכִיּוֹצֵא בְּזֵה.

וְלֹא דֵי שְׂזָה לֹא יֵאבֵד בּוֹדָאֵי בְּשׁוֹם אַפֵּן, אִפְלוּ יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, אִפְלוּ אִם חִסֵּי וְשְׁלוֹם עֵבֶר עַל כָּל הַתּוֹרָה בְּלָה בְּמַה פְּעֻמִּים, אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ (פְּסָחִים קִיח.): "אֵין הַקְּדוּשָׁה בְּרוּדָה-הוּא מְקַפַּח שְׂכַר כָּל בְּרִיָּה". וְכָל מַה שְׂפַעַל וְעָשָׂה בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ דְּבַר גְּדוֹל וְדְּבַר קָטָן, לֹא יֵאבֵד דְּבַר לְעֵתִיד וְכו'.

וְהַכֵּלֵל: כִּי כָּל מִי שְׂרוּצָה לְחוּם עַל-עֲצָמוֹ שְׂכָלָא יֵאבֵד אֶת עוֹלְמוֹ לְגַמְרִי, וּמִתְגַּעְגַּע לְשׁוּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ שְׂאִינוּ זֹכֶה לְשׁוּב בְּרָאוּי לֹא, אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ כָּל מַה שְׂיַעֲשֶׂה אֵיזָה דְּבַר שְׂבַקְדָּשָׁה, יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, בּוֹדָאֵי לֹא יִהְיֶה נֶאבֵד דְּבַר.

אִפְלוּ אִם לֹא יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאַמַּת - עַל-כָּל-פְּנִים הַדְּבַר שְׂבַקְדָּשָׁה שְׂיַעֲשֶׂה, לֹא יִהְיֶה נֶאבֵד כָּלֵל חִסְדֵּי שְׁלוֹם.

מִכָּל-שִׁכּוֹן שְׂעַל-פְּנֵי-הָרֵב בְּשִׂיחָה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ וִירְגִיל עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט

בּוֹדָאֵי יִשִּׁיב בְּפָה מְלֵא: "הֵן! כִּי בּוֹדָאֵי אֲנִי מִרְצָה לְעֲשׂוֹת בְּכַפְלִים מַהֲנֵן ל, וּבְלִבְד שְׂיִוְעִיל לִי, כִּי אֲנִי יוֹדַע שְׂכַל-זֵה אֵינוֹ מוֹעִיל לִי, לְפִי עֲצָם רַבּוּי הַפְּגָמִים וְהַחֲטָאִים שְׂפָגְמַתִּי נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ!" - וּמַחֲמַת-זֵה שְׂנִדְמָה לֹא שְׂכַל-זֵה לֹא יוֹעִיל לוֹ, עַל-כֵּן אֵינוֹ עוֹשֶׂה כָּלֵל.

נְמַצָּא: שְׂמַחֲמַת רַבּוּי תַּבְּעֵרַת לְבָבוֹ, מַחֲמַת שְׂלִפֵי מַה שְׂמַשְׁעַר בְּלִבִּיהַ גְּדָלְתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵיךְ פָּגַם נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לְפִי-זֵה הוּא צְרִיךְ לְהַתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁה יִתְרָה מְאֹד מְאֹד, וְלִסְלַק עֲצָמוֹ לְגַמְרִי מִהָעוֹלָם-הַזֶּה, וְלִהְשָׁלִיךְ כָּל תְּאוֹת עוֹלָם-הַזֶּה אַחֲרֵי גֵוֹ, וְלִהְתְּקַדֵּשׁ בְּכָל הַקְּדָשׁוֹת, וְלִהְתְּעַנּוֹת הַרְבֵּה, וְלִסְגָּף עֲצָמוֹ בְּכָל הַסְּגוּפִים שְׂבַעוֹלָם, וְגַם כְּלִי-זֵה אֵינוֹ מְסַפִּיק לוֹ לְפִי עֲצָם חֲטָאוֹ. וּמַחֲמַת שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַתְגַּבֵּר עַל גּוֹפוֹ לְעֲשׂוֹת כָּל אֶלֶה - מַחֲמַת-זֵה אֵינוֹ עוֹשֶׂה כָּלֵל אִפְלוּ מַה שְׂיִכּוֹל.

וַיֵּשׁ שְׂנַפְלוֹ כָּל כָּף בְּדַעְתָּם, עַד שְׂאִינָם יָכוֹלִים אִפְלוּ לְלַמֵּד דָּף גְּמָרָא' אוֹ 'פֶּרֶק מְשִׁנּוֹת', מַחֲמַת שְׂיִוְדָעִים שְׂצָרִיכִים לְעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, וּמַחֲמַת זֵה אֵינָם עוֹשִׂים כָּלֵל.

וְעַל-זֵה כָּבַר הַזֶּהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד שְׂלֵמָה הַמְּלִיךְ עַל-יִוְהֵשְׁלוֹם (קִהְלֵת ז, טז"ז): **"אֵל תִּצְדִּיק הַרְבֵּה, וְאֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה"** - כִּי מַחֲמַת שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת "צְדִיק הַרְבֵּה" כֵּן-ל, עַל-כֵּן הוּא "רְשַׁע הַרְבֵּה" חִסְדֵּי שְׁלוֹם, כֵּן-ל.

כִּי בְּאַמַּת: בּוֹדָאֵי הָיָה רָאוּי שְׂיִהְיֶה כָּף, כְּמוֹ שְׂבוּעַר בְּלָבוֹ כֵּן-ל, וְלִקְדָּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל הַקְּדָשׁוֹת, וְלִהְפֹךְ פְּנֵיו מִהָעוֹלָם-הַזֶּה לְגַמְרִי וְכו' וְכו', וְיִוְתֵר וְיִוְתֵר.

בתוך דרכי הקדשה - סוף-פלסוף יזכה לשוב בתשובה-שלמה להשם-יתברך פראוי, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כמבאר אצלנו במה פעמים.

ועל-כן עקר מה שנכשלה חוה, היתה על-ידי שהוסיפה על הצווי, כמו שאמרו רז"ל (בראשית-רבה יט, ג): "דחפה עד שנגעה בו" וכו'. כי מה שהוסיפה על הצווי ואמרה שגם הנגיעה אסורה, זה בחינת חוץ מהמדה, ועל-ידי-זה נכשלה לגמרי ואכלה מ'עץ-הדעת'.

ועל-כן גם בתחלה עקר התחלת הסתת הנחש היתה על-ידי הוספה, שאמר (בראשית ג, א): "אף כי אמר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן" וכו'.

וזהו מה שהזהירה התורה (דברים ד, ב): "לא תוסיפו על הדבר, ולא תגרעו ממנו". וכמו שכתב שלמה המלך עליו-השלום (משלי ל, ו): "אל תוסיף על דבריו" - כי כל-זה הוא בחינת רבוי-אור' חוץ מהמדה, שעל-ידי-זה יוכל להכשל לגמרי חסד-שלום (עיר-שם עוד בפנים, אות י).

"ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כלכם היום" (דברים ד, ד)

יא

(ח"א מט, ז)

וזה בחינת 'ציצית' - הינו בחינת 'תכלת', 'דאכלי כלא ושצי כלא' (זהר בראשית נ: נא: שלח קעה. פנחס רנז). כי על-ידי התגלות מלכות דקדשה' יתבטל מלכות דסטרא-אחרא'.

"אבל ישראל הדבוקים בה, יקבלו חיותם, ואתם הדבקים בה' אלקיכם" (דברים ד, ד), שהוא בחינת 'תכלת', דאכלי כלא ושצי כלא, אף-על-פי-כן: 'חיים כלכם היום'" (זהר בראשית נ: - כי עקר ה'חיות' בא משם, בבחינת (ראש-השנה כה.)): "דוד מלך ישראל חי וקים".

יב

(חיי-מוהר"ן הקדמה)

עקר החכמה: להשתדל ולהתיגע לידע ולהפיר אותו יתברך, שהוא "חי החיים" (תקוני-זהר קטו). וכל אחד כפי קרובו לזה, כן חיינו חיים, ולהפך להפך.

ועל-כן (ברכות יח:): "רשעים בחייהם קרויים מתים"; ולהפך (שם יח:): "צדיקים במיתתם קרויים חיים" - מחמת שתמיד הם דבקים ב'חיים-אמתיים', כמו שכתוב (דברים ד, ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כלכם היום".

ועל 'אלו החיים' אנו מתפללים הרבה בראש-השנה ויום-הכפורים "זכרנו לחיים", "וכתב לחיים" - כי חוץ מזה הכל הבל ואין שום חיים כלל.

ועל 'חיים אלו' נאמר (שם טז, כ): "למען תחיה" וכו'; "למען ירבו ימיכם" וכו' (שם יא, כא); "למען תחיון" (שם ה, כט).

"כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים"
(דברים ד, ו)

יג

(ח"א סא, ב-ג)

על-ידי שפסמיכין רבי שאינו הגון, נחלש פתב ישראל, ונותנים פח

בכתב-ידם וכו'. ועל-ידי-זה גוזרין לגרש בני-ישראל ממקום הישוב שנתישבו שם מכבר, אל מקומות שלא היו שם מעולם.

ועל-ידי-זה נלקח מאתנו 'חכמת תהלוכי גלגלי הרקיע', לידע כל ההשתנות והעתידות הבאים על-ידם, בחינת 'סוד העבור', ונמסר להם.

כי מתחלה זאת החכמה נמסרה רק לנו, כמו שכתוב (דברים ד. ו): "כי הוא חכמתכם ובנתכם לעיני העמים", ודרשו רז"ל (שבת עה.): "איזו חכמה ובינה שהיא לעיני העמים, הוי אומר: זה חשוב תקופות ומזלות".

כי יש בזה שכל, שישאר הסוד אצלנו, אף-על-פי שמודיעין להם החכמה. פי בודאי צריך להודיע להם החכמה, כדי שידעו שאנו יודעין חכמה זו, כמו שכתוב: "כי היא חכמתכם" וכו'.

ואם-כן מאחר שמודיעין להם, אינו סוד, כי הלא גם הם יודעין. אך יש בזה שכל, שיכולין להודיע להם החכמה, ואף-על-פי-כן ישאר הסוד אצלנו.

וזוה בחינת: "לעיני העמים" דיקא - שהיא רק "לעיני העמים" בשעה שמודיעין להם, ותכף אחר-כך אינן יודעין כלל, רק יודעין שהסוד אצלנו, פי אין אנו מודיעין להם זאת החכמה בעצם, שהיא 'סוד העבור'.

וזוהו בחינת 'סוד העבור', שאינו נמסר רק לגדולי-הדור שיש להם נשמות גדולות.

כי 'תהלוכות-הגלגלים' - הוא על-ידי 'שכליים', שהם המלאכים. וכל גלגל וגלגל - יש לו שכל מיוחד, דהינו 'מלאך',

שמתנהג על-ידו, ועל-ידי-זה הוא השתנות 'הלוח-הגלגלים' וכו'.

וכל אלו השכליים, מקבלים מה'מנהיג-הכולל', שהוא 'שכל-הכולל', שהיא הנשמה, שכלם מתנהגים על-ידה וכו'.

ועל-כן אלו הנשמות הגדולות, בקיאתן ב'סוד העבור' - פי מי יודע הנהגתם כמו המנהיג.

ואלו הנשמות הגדולות - צריכין שיהיה להם גוף, בבחינת "אורא דארץ-ישראל" (בבא-בבא קנח:). פי כשהאור מתקדש בבחינות "אורא דארץ-ישראל" וכו', אזי הגוף ראוי לקבל נשמה גדולה וכו'. וכן להפך.

ועל-כן על-ידי שנתגרשין מבחינת "אורא דארץ-ישראל" כנ"ל - אזי אין יכולין להתרקם גופים זפים, ואין יכולין לקבל נשמה גדולה, ועל-ידי-זה נלקח 'סוד העבור' מאתנו.

וזוה שאמרו חז"ל (כתבות קיב. על יחזקאל ג. ט): "והיתה ידי אל הנביאים החזים שוא וגו', בסוד עמי לא יהיו" - "זה סוד העבור"; "ובכתב בית ישראל לא יפתבו" - "זה סמיכה"; "ואל אדמת בני ישראל לא יבואו" - "כמשמעו".

הינו כנ"ל: שעל-ידי שמסמיכין את שאינם הגונים, בשם 'רבי' - על-ידי-זה מחלישין פתב ישראל.

וזוהו (שם): "ואל אדמת ישראל לא יבואו" - הינו שנתגרשין מבחינת אורא דארץ-ישראל כנ"ל.

וזוהו: "בסוד עמי לא יהיו" - "זה סוד העבור", שעל-ידי-זה נלקח מאתנו 'סוד העבור' כנ"ל.

"כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו, פה' אלקינו בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז)

טז.

(ח"א יז, א)

על-ידי 'התגלות ההתפארות' של השם-יתברך שמתפאר בישראל, שזה בחינת 'תפלין של השם-יתברך', כמו שאמרו רז"ל (ברכות ו): "מנין שהקדוש-ברוך הוא מניח תפלין", "ומי פעמך ישראל" וכו' (דברי-הימים ד, יז, כא), "כי מי גוי גדול" וכו' (דברים ד, ז).

על-ידי ה'התפארות' הזאת - מתגלה ה'יראה של השם-יתברך, דהינו: "ליראה מלפניו יתברך" וכו' (דברים ד, י; ה, כה; ו, כד; י, יב; יד, כג; יז, יט; כח, נח; לא, יג), ועל-ידי-זה נתגלה ה'יראה' אפלו על "שנאני שחק" וכו' (פיוט שחרית ראש-השנה).

יז.

(ח"א רנ)

'תפלה' הוא בחינת 'השגחה למעלה מהטבע', פי ה'טבע' מחיב כף, ו'תפלה' משנה ה'טבע'.

והוא בחינות גדול, בחינת (דברים ד, ז): "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו, פה' אלקינו בכל קראנו אליו" - פי זה גדלתנו: שהשם-יתברך שומע תפלתנו, ומשנה הטבע על-ידי השגחתו יתברך וכו'.

"דק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשפח" (דברים ד, ט)

יח.

(ח"א ז, א-בסוף)

'אמונה' הוא בחינת 'תפלה' וכו', בחינת נסים למעלה-מהטבע. פי

יד.

(ח"א יד, יא)

"טוב ה' לכל" (תהלים קמה, ט) - זה בחינת 'תפלה', שפאמין בהשם, שהוא טוב לכל, הן לרפואה, הן לפרנסה, הן לכל הדברים.

בשפאמין כף, בודאי יהיה עקר השתדלותו בתר קדשא-ברוך הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות וכו'.

כי מי שאין מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, צריך להשתדל אחר תחבולות רבות. למשל: בשצריך לרפואה, צריך להשתדל אחר עשבים רבים, ולפעמים אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למפתו.

אבל הקדוש-ברוך-הוא, טוב לכל המכות לרפאותם, והוא בנמצא תמיד, כמו שכתוב (דברים ד, ז): "כי פה' אלקינו בכל קראנו אליו".

טו.

(ח"א טו, ה)

כשאנו קוראין להקדוש-ברוך-הוא בתארים של בשר-וודם, והוא נמצא לנו "בכל קראנו אליו" (דברים ד, ז) - זה חסד השם-יתברך.

כי אם לא היה בחסדי השם-יתברך, לא היה פדאי לקרא ולכנות את השם-יתברך בתארים ושבתים ותבות ואותיות, אבל זה הכל חסד של השם-יתברך.

ה'תפלה' למעלה מטבע, כי ה'טבע' מחיב כן, והתפלה משנה הטבע. וזה דבר נס, ולזה צריך אמונה, שיאמין: "שיש מחדש, ובידו לחדש דבר ברצונו!"

ובשביל-זה: ה'תפלה' מסגל ל'זפרון' - כי 'תפלה' הוא בחינת אמונה פנ"ל, ו'שכחה' הוא ענין שהיה לפנינו דבר-מה, ונשכח ועבר מאתנו.

והיא דרך ההנהגה על-פי 'מערכת' המזלות, שמתנהג בסדר יום אחר יום, והוא 'הפוך האמונה'.

מה שאין-כן אם מאמין שיש מחדש הכל ברצונו בכל יום תמיד, והוא מחיה ומקים הכל תמיד, והוא 'למעלה מהזמן' - אין פאן 'שכחה', ודו"ק.

ומעתה תראה נפלאות בדברי רז"ל (שבת קד.): "מ"ם וסמ"ך שבלוחות, בנס היו עומדין".

כי "מ"ם הוא בחינת השכחה" (עץ-חיים טו, ו), ועל-זה אמרו רז"ל (חגיגה ט): "אין דומה השונה פרקו מאה פעמים, למאה פעמים ואחד" - כי "מ"ם בגימטריא מאה, ועד מאה שולט ה'שר של שכחה" (עץ-חיים שם; שער מאמר-רז"ל להאר"ז, ל, מסכת חגיגה; מגלה-עמקות, פרשת נצבים).

וזה שהמתיקו חז"ל: "מ"ם וסמ"ך" - הינו: "מ"ם" שהוא בחינת השכחה, בנס היו עומדין" - כי נס' הוא הפך השכחה, כי נסים' הם בחינת ה'תפלה', בחינת אמונה, שהיא הפך השכחה, פנ"ל.

יט.

(ח"א לז, ב)

גוף ונפש' - הם בחינת אדם ובהמה, חמר וצורה, חכמה וסכלות, בחינת אור וחשך, וכו'.

והם בחינת חיים' ו'מיתה', כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה" וכו', וכתוב (איוב ד, כא): "ימותו ולא בחכמה", וכתוב (איכה ג, ו): "במתשפים הושיבני" וכו' [כמתי עולם].

והם בחינות 'שכחה' ו'זפרון', כמו שכתוב (תהלים לא, יג): "נשכחתי כמת מלב".

וזה שאמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"ח): "השוכח דבר אחד ממשנתו, פאלו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד, ט): 'רק השמר לך ושמר את נפשך מאד פן תשכח'".

והם בחינת חכמות-התורה, ש'חכמות' חיצוניות, הם 'חמר' ו'סכלות' ובחינת 'בהמה' - כנגד חכמות-התורה.

נ.

(ח"א קצב)

זה שמקבל דבור מפי הצדיק - מקבל פניו ושכלו ונשמתו, ונחקק ונצטיר בדעתו דמות-דיוקנו' של הצדיק, שהוא הפנים והשכל והנשמה.

אך שצריך לשמר מ'שכחה' - כי 'שכחה' משכחת הכל ממנו, הינו: כל מה שנצטיר בדעתו מה'דבור' - על-ידי ה'שכחה, נשכח ועובר ממנו כל הנ"ל.

ויש עצה לזה: לציר לפניו דמות-דיוקנו' של החכם, בשעת הלמוד בשלומדין דבריו, כמובא בירושלמי (שקלים פ"ב): "שצריך לציר בשעת הלמוד, פאלו התנא עומד לפניו".

וּכְשִׁזְכָּה לְזַכְרוֹן, לְזַכֵּר דְּבָרֵי הַחֶכֶם
כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵם הַחֶכֶם, אוֹ עַל־
יְדֵי מַה שְּׁחוּזַר מְאֹה וְאַחַת פְּעָמִים, שְׁעַל־
יְדֵי־זֶה זֹכְרוּ - אֲזַ כְּשִׂאוֹמֵר זֶה הַדָּבָר בְּשֵׁם
הַחֶכֶם, נִצְטִיֵּר לְפָנָיו 'דְּמוּת־דִּיּוֹקְנוֹ' שֶׁל
הַחֶכֶם, וְהָרִי הוּא כְּאִלוֹ אִמְרוּ הַחֶכֶם בְּעֶצְמוֹ.

אֲךָ שִׁיחִיה הַזְכָּרוֹן בְּאֵמֶת, בְּכַח הַזְכָּרוֹן -
שָׂאז נַחֲקֵק בְּדַעְתּוֹ, 'דִּיּוֹקְנוֹ' מִמֶּשׁ,
כַּנֶּ"ל.

וְזֶה בְּחִינּוֹת (בְּרִכּוֹת נח): "דִּיּוֹ לְעֵבֵד לְהִיּוֹת
כְּרַבּוֹ" - "לְעֵבֵד דִּיקָא".

"עֵבֵד" - הוּא מִי שְׁזֹכֵר מַה שְּׁמִקְבֵּל מֵרַבּוֹ
עַל־יְדֵי שְׁחֹזַר מְאֹה וְאַחַת פְּעָמִים
כַּנֶּ"ל, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַז"ל (תְּחִינָה ט: עַל מְלָאכֵי ג,
יח): "עוֹבֵד אֱלֹקִים" - "זֶה הַחֹזֵר בְּרִקּוֹ
מְאֹה וְאַחַת פְּעָמִים".

וְעַל־יְדֵי הַזְכָּרוֹן - זֹכָה לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ, כִּי
נִזְדַּמֵּן לוֹ 'דְּמוּת־דִּיּוֹקְנוֹ' שֶׁל רַבּוֹ,
וּכְאִלוֹ רַבּוֹ אִמְרוּ אֲזַ - כִּי נַחֲקֵק וְנִצְטִיֵּר הֵיטֵב
בְּדַעְתּוֹ, פְּנִים וְדְמוּת רַבּוֹ.

"וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָה וְלַבְּנֵי בְּנֵיָה" (דְּבָרִים ד, ט)

כא

(שיחות הר"ן רט)

אָמַר: שְׁכַל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שְׁלוֹ, אֵינָם
בְּשִׁבְלֵנוּ לְחֹד - אִף עִם דְּוֹרוֹת
הַעֲתִידִים לְבוֹא. וְרַמַּז לָנוּ בְּדַבְּרָיו: לְהוֹדִיעַ
לְדוֹרוֹת הַבָּאִים, אֵת כָּל מַעֲשֵׂי הַשֵּׁם הַגָּדוֹל
שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וּפְעַם־אַחַת אָמַר בְּפִרוּשׁ: גַּם לְבַנְיָכֶם
תּוֹדִיעוּ, אֵת כָּל הַתּוֹרוֹת

וְהַשִּׁיחוֹת הַנֶּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַמַּעֲשִׂיּוֹת
וְכִיּוֹצֵא בָהֶם שְׁגָלָה לָנוּ.

וְאָמַר אֲזַ זֶה הַפְּסוּק, בְּהַתְּלַהּבוֹת גָּדוֹל
כַּנֶּחֱלִי־אֵשׁ: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָה
וְלַבְּנֵי בְּנֵיָה" (דְּבָרִים ד, ט).

וְאָמַר בְּזוֹת־הַלְשׁוֹן: "אֵייעָרַע קִינְדַּעַר
זְאֵלֵט אִיר מוֹדִיעַ זֵיין, וְוַאס דָּא
הָאט זײַךְ גֵּעֲטָאן" [לְבַנְיָכֶם תּוֹדִיעוּ, מַה שְּׁנַעֲשֶׂה כְּאֵן
אֲצִלִּי].

וְאָמַר בְּרַתַּת וְזִיעַ בְּהַתְּלַהּבוֹת נוֹרָא:
"וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָה וְלַבְּנֵי בְּנֵיָה".

"וְהָהָר בְּעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם,
חֲשֹׁךְ עָנָן וְעַרְפֶּל" (דְּבָרִים ד, יא)

כב

(ח"א נח, ב)

'עָנָן' - זֶה בְּחִינַת 'אֲצִחֵק', בְּחִינַת (דְּבָרִים ד,
יא): "חֲשֹׁךְ עָנָן וְעַרְפֶּל". בְּחִינַת
(בְּרַאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהִין עֵינָיו מֵרָאֵת".

כג

(ח"א קטו)

מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחֲר־כֵּן
נִתְּלַהֵב וְרוֹצֵה לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
- אֲזִי 'מִדַּת־הַדִּין' מְקַטְרֵג עָלָיו, וְאֵינּוּ מְנִיחַ
אוֹתוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּמִזְמִין לוֹ
מְנִיעָה.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ "הַפֶּץ הַסֵּד הוּא" (מִיכָה ג,
יח), וּמִסְתִּיר עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל
בְּהַמְנִיעָה הַזֹּאת.

וְהַכְּסִיל' כְּשִׂרְוָאָה הַמְנִיעוֹת, חוֹזֵר
לְאַחֲרָיו.

"וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ" (דברים ד, יג)

נה.

(ח"א כ, י)

בשְׁבִיל־יָזָה נקראת בשם 'הגדה', להורות על 'תקוני-הברית', בבחינת (דברים ד, יג): "וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ".

נו.

(ח"א כט, ד-ו)

לְתַקֵּן כָּל הַעֲבֹרוֹת בְּפִרְטוּיֹת, הם רבים מאד וְכָבֵד עַל הָאָדָם, ואי-אפשר לְתַקֵּן אוֹתָם, כי יש דְקְדוּקִים וּפְרִטִים רַבִּים בְּכָל לָאוּ וְלֹאוּ.

בְּכֵן צָרִיךְ לְתַקֵּן 'פְּלִלְיוֹת-הַגִּידִים' [שם"ה גידים], שֶׁהוּא בְּחִינַת (דברים ד, יג): "וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ". וְאִז עַל-יְדֵי 'תְּקוּנַת-הַבְּרִית', שֶׁהוּא 'פְּלִלְיוֹת-הַגִּידִין', נִתְתַּקֵּן מִמִּילָא כָּל הַלְּאוּיִן שֶׁעָבַר.

וְכָל-זִמְן שֶׁלֹּא תִקֵּן 'תְּקוּנַת-הַפְּלִלְיָה' - אִזִּי ה'דבור' אָסוּר. כִּי עֵקֶר ה'דבור' תְּלוּי ב'תְּקוּנַת-הַפְּלִלְיָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת: "וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ".

וְזֶה בְּחִינַת (זהר ארחי עט. אמור קה): "בְּתַר דְּשָׁכִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָיָה אָמַר חַד לְחֵבְרָה: 'אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֵטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ'" (קהלת ה, ה).

כִּי "רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה קָשֶׁת הַבְּרִית" (תקוני-זהר יא. כט: צט.), בְּחִינַת: "וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ", הֵינּוּ: 'פְּלִלְיוֹת-הַגִּידִין'. "אֲבָל בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן" וְכוּ'.

אֲבָל 'בְּרִידַעַת', מְקָרֵב עַצְמוֹ אִז דִּיקָא לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי מִסְתַּכֵּל וּמוֹצֵא בְּה'מְנִיעָה' בְּעַצְמָה אֶת הַבּוֹרָא-יִתְבָּרֵךְ.

וּמְנִיעָה, הוּא בְּחִינַת (דברים ד, יא): "עֲנֵן וְעַרְפֵּל" - כִּי "עֲנֵן וְעַרְפֵּל", הֵינּוּ "חֲשָׁךְ" (שם). "חֲשָׁךְ" הוּא לְשׁוֹן 'מְנִיעָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית כב, יב): "וְלֹא חֲשַׁכְתָּ".

וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (שמות כ, יז): "וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרַחֵק, וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעַרְפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים".

"וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרַחֵק" - כִּי כְּשֶׁרוֹאִין ה'עַרְפֵּל' הֵינּוּ ה'מְנִיעָה', עוֹמְדִין "מֵרַחֵק".

"וּמִשָּׁה" - בְּחִינַת "דַּעַת כָּל יִשְׂרָאֵל" (זהר פקודי רכא.). "נִגַּשׁ אֶל הָעַרְפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" - הֵינּוּ: אֶל ה'מְנִיעָה', שָׁבָה בְּעַצְמָה נִסְתָּר הַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

נד.

(שיחות-ה'ר"ן קצא)

פַּעַם אַחַת נִכְנַס לְבֵית, וְעָנָה וְאָמַר: "מַה לַּעֲשׂוֹת כְּשֶׁעוֹמֵד לְפָנֵי הָאָדָם ה'הַגָּדוֹל שֶׁל אִשׁ, וּמַעֲבָר הַשְּׁנִי שֶׁל הָהָר מִנַּח אוֹצֵר טוֹב וְיָקָר וְנִחְמָד מְאֹד מְאֹד, אֲבָל אִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל הָאוֹצֵר, כִּי-אִם כְּשֶׁעוֹבְרִין דְּרַךְ ה'הָהָר שֶׁל הָאִשׁ, וְהַהֲכָרַח לָבוֹא לְאוֹתוֹ הָאוֹצֵר הַנִּחְמָד וְהַיָּקָר וְכוּ'!"

אַחַר אֵיזָה יָמִים שׁוֹב דָּבַר מְזֵה, וְשָׁחַק וְאָמַר: "כְּבָר נוֹדַע לִי הַדָּבָר הַזֶּה מַה לַּעֲשׂוֹת לָזֶה!"

"ובקשתם משם", "משם" דיקא - מכל מקום שירד ונפל לשם, אפלו לבחינת 'מקומות המטנפים' - "משם" דיקא צריכים לבקש בכל לבבו ובכל נפשו את השם-יתברך.

"בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, ושבת עד ה' אלקיך" (דברים ד, ל)

ל.

(ח"א ו, ג)

ואפלו אם יודע אדם בעצמו שעשה תשובה שלמה, אף על-פי-כן צריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה, על השנתו הראשונה וכו'. וזה בחינת 'עולם-הבא', שיהיה 'כלו שבת', הינו 'כלו תשובה', כמו שכתוב (דברים ד, ל): "ושבת עד ה' אלקיך".

לא.

(ח"א מט, ו)

'שבת' זה בחינת 'תשובה', כמו שכתוב (דברים ד, ל): "ושבת עד ה' אלקיך".

לב.

(ח"א נח, ז)

'שבת' בחינת 'תשובה', בחינת (דברים ד, ל): "ושבת עד ה' אלקיך".

לג.

(ח"א עט)

ואימתי יכול לראות שפלותו? בשבת! בפעושה תשובה שלמה, שהיא 'שבת'. כמו שכתוב (דברים ד, ל): "ושבת עד ה' אלקיך" - אתון דדין פאתון דידן.

"כי ה' אלקיך אש אנלה הוא, אל קנא" (דברים ד, כד)
 כי אנכי ה' אלקיך אל קנא" (דברים ה, ח)
 "כי אל קנא ה' אלקיך" (דברים ו, טו)

כז.

(חיי-מוהר"ן תקלב)

"משך הסדה ליודעיה אל קנא ונוקם" (זמירות ליל-שבת). הינו שאנו מבקשים: שהשם-יתברך ימשיך הסד ליודעיו להכעים להשונאים.

וזה: "משך הסדה ליודעיה אל קנא ונוקם" - הינו: כדי לקם בהשונאים, כדי ש"יראה רשע וכעס" (תהלים קיב, י), וכמו שכתוב (שם סט, יט): "למען איבי פדני", וכמו שכתוב (שם ה, ט): "למען שוררי הישר לפני דרכך".

"ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת" (דברים ד, כט)

כח.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ו, יא)

כל אחד צריך לבקש ממקום שהוא שם, את השם-יתברך, כמו שכתוב (דברים ד, כט): "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת" וכו', "משם" דיקא - ממקום שאתה שם, מכל מה שעובר עליך, וכמובא בשם הבעל-שם-טוב ז"ל (מאור-עינים; דגל-מתנה-אפרים).

כט.

(לקוטי-הלכות, ראש-השנה ו, בתחלה)

"ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת" וכו' (דברים ד, כט), "ובקשתם משם" דיקא. וכן מסיים שם בפסוק: "כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך".
 וכמו שמובא בשם הבעל-שם-טוב ז"ל (מאור-עינים; דגל-מתנה-אפרים):

לד.

(ח"ב עט - התורה של ראשי-פרקים)

יִצְחָק זמן קוף צדיק ישנים וכו'. **"וְשַׁבְּתָה עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ"** (דברים ד, ל). וכו'. **"וְאֵל יִחַד אִפְּדֶךָ"** (בראשית מד, יח). **"בַּצַּר לָךְ"** (דברים שם). **"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוֹת"** (בראשית מז, כט). **הַתְּאֲחֻדוֹת הַזְּמַן. לָמוֹת זֶה "בַּצַּר לָךְ וְכוּ' בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים"** (דברים שם). **"אֵל תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם"** (בראשית שם). **בְּמִצְרַיִם הַגֵּרוֹן, בְּשַׁעַת בְּחִינַת "בַּצַּר לָךְ".**

דְּבָרִים הָאֵלֹה (בתוך שאר הרבה דברים, עין-שם בפנים) **בְּתֵבָם בְּדֶרֶךְ 'רָאשֵׁי-פָרְקִים' בְּרִמּוֹז בְּעֵלְמָא לְזַכְרוֹן וְכוּ', מַה שְּׂאִפְשֵׁר לְהַבִּין מֵעַט וְכוּ', אִמְרַתִּי לְבָאֵר מַה שְּׂפִיֲדִי וְכוּ':**

כִּי רַבְּנֵי ז' ל רֹצֵחַ לְגִלוֹת: שְׁתִּשׁוּבָה' וּבְחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן, הֵם בְּחִינָה אַחַת וְכוּ'. וְזֵהוּ: "יִצְחָק זְמַן קוֹף צַדִּיק יִשְׁנִים" וְכוּ' - הִינּוּ: שְׁ"יִצְחָק' מְרַמֵּז עַל זְמַן, כִּי "יִצְחָק אֹתִיזוֹת ק"ץ ח"י" (זהר בראשית כג: בַּהֲשַׁמְטוֹת). 'ק"ץ' מְרַמֵּז עַל הַזְּמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַחֲרֵית הַיָּמִים' וְכוּ'. שְׁעַקֵּר הַזְּמַן הוּא בְּבְחִינַת 'שְׁנָה'.

"וְשַׁבְּתָה עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ" - כִּי בְּאֵמַת עֵקֶר הָעֲבוּדָה הוּא: לְקַשֵּׁר וּלְבַטֵּל בְּחִינַת הַזְּמַן, לְהַעֲלוֹתוֹ וּלְיַחַדוֹ בְּבְחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן. וְזֵה בְּחִינַת "מִצְוֹת זְמַנִּיּוֹת" (מִצְוֹת-עֲשֵׂה שֶׁהִזְמַן גְּרָמָא שֶׁהִנְשִׂים פְּטוּרוֹת. בְּרִכּוֹת כ: וְעוֹד [לְקוֹטִי-הַלְכוֹת, מִלְּפָנֶיךָ ה' - עוֹרְשִׁים]) - כְּדִי לְזַכּוֹת עַל-יָדָם: שְׁתִּתְּאָחַד הַזְּמַן, וַיַּעֲלֶה לְבְּחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן'.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַדִּינִים וְאַחִיזַת הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, הוּא רַק בְּבְחִינַת הַזְּמַן, שֶׁזֵּהוּ

בְּחִינַת (דְּבָרִים ד, ל): "בַּצַּר לָךְ וְכוּ' בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" דִּיקָא, שֶׁזֵּהוּ בְּחִינַת זְמַן.

וְאִז: "וְשַׁבְּתָה עַד ה' אֱלֹקֶיךָ" - דְּהִינּוּ: שְׁנִזְכָּה לְשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבַטֵּל הַזְּמַן כִּי, וְאִז יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַצָּרוֹת וְהַדִּינִים, וְכָל אַחִיזַת הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, וְנִזְכָּה לְשִׁמְעַת 'קוֹל-דְּקַדְשָׁה', בְּחִינַת: "וְשַׁבְּתָה עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ".

"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים"
(דברים ד, לה)

לה.

(ח"א ד, ט)

וְזֵה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה לְדוֹרוֹ (דְּבָרִים ד, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים". כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא בְּחִינַת 'אֵין', וְדוֹרוֹ הַדְּבוּקִים אֵלָיו, רְאוּי לָהֶם לְדַעַת, הִינּוּ לְהַאִיר לְדַעַת, בְּחִינַת 'אֵין-סוּף', בְּחִינַת 'רְעוּא-דְרַעוּינ', בְּחִינַת: "ה' הוּא הָאֱלֹהִים".

לו.

(ח"ב ז, ב)

'מֹשֶׁה רַבְּנֵי, הִיָּה לוֹ רַחֲמָנוּת, וְהִיָּה עוֹסֵק בְּיִשׁוּב־הָעוֹלָם, שְׁיִהְיֶה הָעוֹלָם מְיֻשָּׁב וּמְמַלָּא מִבְּנֵי-אָדָם, הִינּוּ בְּנֵי-דַעָה.

כִּי הוּא פָּתַח לָנוּ 'אוֹר הַדַּעַת', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים ד, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים" - כִּי פָּתַח אֶת הַדַּעַת, וְגָלָה לָנוּ: כִּי יֵשׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט בְּאָרֶץ.

"וידעת היום והשבת אל לבבך, כי ה' הוא האלקים
בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד"
(דברים ד, לט)

**אבל האמת לא כן הוא! - כי באמת
העקר לדעת אותו יתברך, הוא רק
על-ידי אמונה שלמה, שעל-ידי-זה דיקא
זוכין אחר-כך לדעת והשגה גדולה בידיעת
רומוותו יתברך שמו וכו'.**

**ובאמת: עקר הפרוש הפשוט של
פסוקים אלו המזהירים לדעת
אותו יתברך, כגון: "וידעת היום והשבות
וכו'", וכן (דברי-הימים א כח, ט): "דע את אלקי
אביך ועבדהו". וכן (תהלים ק, ג): "דעו כי ה'
הוא אלהים" וכו' - עקר האזהרה זו היא
בפשיטות: לדעת ולזכור אותו יתברך תמיד
בכל עת, ואל ישכח אותו חסו-שלום בשום
עת וכו'. הינו: "ידוע תדע, ואל תשכח
בשום עת!"**

**כי בודאי צריכין פמה וכמה אזהרות
גדולות ורבות על זה, בכמה וכמה
לשונות וכו'. כי מחמת טרדות עולם-הזה
ותאוותיו והבליו, נמצאים הרבה שברב
העתים שוכחים אותו יתברך וכו'. ועל-זה
מזהירים הפסוקים וכו'. כלומר: "קחו זאת
בדעתכם היטב, עד שיהיה קשור וחזק
בדעתכם ולבבכם בכל-עת!"**

**וזה: "וידעת היום והשבות אל לבבך"
וכו' - כי זה עקר שלמות הידיעה,
כשמקשרין הידיעה אל הלב, לידע בלב
היטב: "כי ה' הוא אלקים" וכו'! - כי בכל-
עת שמשימין זאת אל לבבו היטב: "כי ה'
הוא האלהים", בודאי נופל פחדו ואימתו
ויראתו עליו לבלתי יחטא וכו'.**

לז.

(ח"א קנד)

**עקר הידיעה, כשהוא בלב, כמו שכתוב
(דברים ד, לט): "וידעת היום והשבות
אל לבבך".**

לח.

(ח"ב א, ה)

**צריכין להמשיך הידיעה אל הלב, בבחינת
(דברים ד, לט): "וידעת היום
והשבות אל לבבך".**

לט.

(שיחות-הר"ן לט)

**ראוי שירגיש בלב: צרת יחיד, מפל-שכן
צרת רבים. כי אפשר שידע מהצרה
חסו-שלום, ויודע בברור כאב הצרה, ועם-
כל-זה 'לבו' אינו מרגיש הצרה כלל.**

**ואם אינו מרגיש, צריך להכות הראש
בקירות לבבו, פמוכא במקום-אחר
(שיחות-הר"ן ריז) על-פסוק (דברים ד, לט):
"וידעת היום והשבות אל לבבך" -
"שצריך להביא הידיעה בהלב".**

מ.

(שיחות-הר"ן ריז)

**אמר: שאיתא בספר אחד: שמה שמוכא
בספרי המחקרים, ראיה שצריכין
לחקר, מפסוק (דברים ד, לט): "וידעת היום
והשבות אל לבבך" וכו' - הוא מפת
הקראים, שהם מפרשים כך: "שצריכין
לדעת אותו יתברך על פי הקירות!"**

"וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

(דברים ד, מד)

"פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם" (דברים ה, ד)

מ.א.

(ח"א קא)

יֵשׁ ע' אֲנַפְי־נְהִירִין, וַיֵּשׁ ע' אֲנַפְי־
חֲשׂוּכִין. כִּי יֵשׁ שְׁנֵי בָחוֹת, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ
רז"ל (יומא עב:) עַל פֶּסוּק (דברים ד, מד): "וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה" - "זָכָה, נַעֲשֶׂה לוֹ
סִסְ-חַיִּים. לֹא זָכָה, נַעֲשֶׂה לוֹ סִסְ מוֹת". סִסְ-
חַיִּים הוּא 'אֲנַפְי־נְהִירִין'; סִסְ-מוֹת הוּא
'אֲנַפְי־חֲשׂוּכִין'.

מ.ב.

(שיחות-ה'ר"ן רטז)

כָּל הָאֲזָהָרוֹת שֶׁל "מְשָׁלִי" לְהַתְרַחֵק
מִ"אִשָּׁה זָרָה" - כּוֹנְנֵנוּ עַל 'חֻקְמוֹת'
הַחִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁנִּקְרָאת "אִשָּׁה זָרָה", כְּנֶגֶד
'חֻקְמוֹת-הַתּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאת "אִשֶּׁת חֵיל".

וּמִי שֶׁבָקִי בָהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם וְאִיךָ הֵם מְטַעֲיִן
אֶת הָעוֹלָם וְכוּ' - הֵם מְמַשׁ כְּמוֹ אִשָּׁה
הַמְנַאֶפֶת הַמְקַשְׁטֶת עֲצָמָה וּמַדְבֵּרֶת דְּבַר־יָחַד,
וּבַתְחִלָּה אֵינָה מְגַלָּה זְדוּן לְבָהּ, וּמְרֵאִית
עֲצָמָה כְּכַשְׂרָה, עַד אֲשֶׁר הִיא מְטַעֶת כָּל מִי
שֶׁנִּסְפַּת אַחֲרֶיהָ. כְּמוֹ כֵן מְמַשׁ הֵם דַּרְכֵיהֶם
הָרָעִים, לְמִי שִׁיזְדַּע מְעַט מְדַרְכֵיהֶם. וְעַל
קֶטֶב מְשָׁל זֶה סוֹבֵב רַב סֶפֶר מְשָׁלִי וְכוּ'.

וְאִי־אֲפָשָׁר לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה - כִּי הֵם אוֹמְרִים
בְּהַפֵּךְ מְמַשׁ, וּמְבִיאִים רְאִיָּה
מִ'מְשָׁלִי' דִּיקָא, וּמְשָׁאֵר 'כְּתַב־יִקְדָּשׁ',
לְדַרְכֵיהֶם הָרָעִים. כִּי תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ
בָּהּ 'סִסְ-חַיִּים' לְמִי שִׁזְכָּה, וְ"לֹא זָכָה,
נַעֲשִׂית לוֹ סִסְ-מוֹת", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל (יומא
עב:) עַל פֶּסוּק (דברים ד, מד): "אֲשֶׁר שָׁם
מֹשֶׁה".

מ.ג.

(ח"א יט, א-ב-ג-ו-ז-ח-ט-פסוק)

קָשָׁה לְהַעוֹלָם: עַל מָה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ
לְהַצְדִּיק לְשִׁמְעַ מְפִיּוֹ, הֲלֹא אֲפָשָׁר
לְעֵיִן בְּסִפְרִים דְּבַר־יְמוּסָר!?

אֲדָּ בְּאֵמַת הוּא תוֹעֵלֶת גְּדוֹל - כִּי יֵשׁ חֲלוּק
גְּדוֹל בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מְפִי הַצְדִּיק-הָאֵמַת
בְּעֲצָמוֹ, וּבֵין הַשׁוֹמֵעַ מְפִי אַחֵר הָאוֹמֵר
בְּשִׁמוֹ, מְכַל־שֶׁבֶן בְּשִׁשׁוּמַע מְפִי שֶׁשִּׁמְעַ מְפִי
הַשׁוֹמֵעַ - כִּי יוֹרֵד בְּכָל-פַּעַם מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא,
רְחוּק מְפִי הַצְדִּיק. וְכֵן בֵּין הַשׁוֹמֵעַ מְפִי
הַצְדִּיק לְמַעֲיִן בְּסִפְרָא, הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

כִּי צָרִיךְ לְזַבֵּךְ אֶת ה'פָּנִים' - שִׁיּוּכָל כָּל
אֶחָד לְרֵאוֹת אֶת פָּנָיו, בְּפָנִים שְׁלוֹ, כְּמוֹ
בְּמֵרָאָה - עַד אֲשֶׁר בְּלֹא תוֹכָחָה וּבְלֹא מוּסָר,
יִתְחַרֵּט חֲבֵרוֹ תַּכְּף עַל מַעֲשָׂיו, רַק מִמָּה
שִׁיבִיט בְּפָנִים שְׁלוֹ, כִּי עַל-יְדֵי שִׁיבִיט בְּפָנִים
שְׁלוֹ יֵרָאֵה אֶת-עֲצָמוֹ כְּמוֹ בְּמֵרָאָה, אִיךָ פָּנָיו
מְשַׁקֵּעַ בְּחֻשָּׁד.

כִּי גְדֹל יִקָּר הָעֶרְךָ שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ - "שְׁבוּ
נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יח, ד) וְכוּ'.

וּבְשִׁמְעָלָה הַטּוֹב שֶׁבַתְרַגּוּם, וּמְשָׁלִים אֶת
הַלְשׁוֹן-הַקְּדָשׁ - עַל-יְדֵי-זֶה
נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּדְּלִין הַבַּח שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ שִׁישׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבַּעוֹלָם. כִּי כָּל
דְּבַר, יֵשׁ בּוֹ כְּפֹה 'צְרוּפִי־אוֹתִיּוֹת' שְׁבוּ נִבְרָא
זֶה הַדְּבַר וְכוּ'.

וְתֵאוֹת-נְאוּף' נִתְבַּטַּל, עַל-יְדֵי הַדְּבַר
שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדָשׁ. וּכְפִי
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁמְשָׁלִים הַדְּבַר שֶׁל לְשׁוֹן-
הַקְּדָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת וּבִטּוֹל תֵּאוֹת-
נְאוּף', כֵּן נִתְגַּדֵּל וְנִתְעוֹרֵר כַּח ה' שֶׁבְּמַעֲשֶׂה

בראשית, שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם.

ומי שיכול להתעורר התנוצצות האותיות שבכל מעשה בראשית שיש בכל דבר - אזי אכילתו ושתיתו וכל תענוגיו אינו אלא מהתנוצצות האותיות שבאכילה ושתיה וכו'. הינו בחינת התנוצצות האותיות של "ל"ב אלקים שבמעשה בראשית שיש בכל דבר" (זהר).

ומי שהוא חכם לבד, יכול להבין כל זאת בחכמתו, שידע האותיות שיש בכל דבר, כנ"ל. אבל שירגיש ויתענג רק מהצרופיאותיות, זה אי-אפשר כי אם למי שהביא שלמות בלשון הקדש, והביא התנוצצות חדש בלשון הקדש של כל דבר, הינו: בהאותיות שיש בכל דבר וכו'.

כי לזכות שיהיו כל תענוגיו רק מהאותיות שבכל דבר - זה אי-אפשר, כפי-אם כשזוכה לשלמות בלשון הקדש, דהינו: כשזכה לשבר 'תאות המשגל' לגמרי, ולהשלים את הלשון הקדש, עד שהביא התנוצצות חדש בלשון הקדש, דהינו בהאותיות שיש בכל דבר.

זה הצדיק שאוחז בזה, הוא דיקא זוכה לזה, שאינו מרגיש שום תענוג משום דבר אכילה ושתיה ושאר התענוגים שבעולם, כי אם מ'התנוצצות האותיות' שיש בכל דבר, אשרי לו.

ומי שאוחז במדרגה זו: מזה מאיר לבו וכו', ועל ידי זה מתנוצץ 'פניו' באור הזה, בבחינת (משלי טו, יג): "לב שמח ייטב פנים". וכשפניו מאירות בהזדככות הזה, אזי יוכל האחר לראות פניו בפנים הזה כמו במראה, ולהתחרט ולשוב בתשובה, כנ"ל.

וזוה בחינת (דברים ה, ד): "פנים בפנים דבר ה' עמכם" - הינו: על ידי שיש עמכם "דבור ה'", הינו 'שלמות לשון הקדש', על ידי זה מתנוצץ הפנים ומאירות כל-כף, עד שיוכל להתראות "פנים בפנים".

וזוה (זהר תרומה קעו: ספרא דצניעותא, פרקא קדמאה): "עד לא הוי מתקלא, לא הוי משגיחין אפין באפין" - כי קדם שהיה הלשון הקדש בשלמות, "לא הוי משגיחין אפין באפין" - עדין לא היה בחינת "פנים בפנים".

כי אי-אפשר לזכות לבחינת 'פנים מאירות' הנ"ל, שהם בחינת "פנים בפנים", כפי-אם על ידי בחינת "מתקלא", שהוא בחינת 'שלמות לשון הקדש' כנ"ל.

כי עקר בחינת "פנים בפנים" - הוא על ידי: "דבר ה' עמכם", כנ"ל.

וזוהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר וכו'.

נמצא: מי ששומע מפיו בעצמו - מקבל 'דבור לשון הקדש' בשלמות וכו'. אבל מי ששומע מפי אחר - הוא רחוק מזה השלמות, כי כבר ירד ממדרגתו.

מד.

(ח"א קנג)

אם התלמיד יש לו 'פנים', הינו בחינת 'אנפין נהירין', בחינת 'מראה מלטשת' - אזי יכול לקבל 'פנים', 'אור פני הרב'.

ואזי ראוי: שהרב יתראה עצמו בתוך פני התלמיד המקבל פניו, וזהו: 'קבלת פנים'.

"וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי" (דברים ה, כז)

מו.

(שירי-נעים' טל רבנו ז"ל, בתחלת הספר)

מֹשֶׁה עָלָה לְמָרוֹם וְעָנָן לְבוֹשׁוֹ. נִמְצָא-
הַמְחַיֵּב דָּבָר עִמּוֹ בְּכָל פַּעַם, וּפִרְשׁ
מִן הָאִשָּׁה.

מז.

(ח"א לו, ב)

מֹשֶׁה רַבְּנוֹ - לְפִי שֶׁהוּא 'כָּלֵל הַתְּגִלוֹת-
הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת' (זהר
פקודי רכא). וְכוּ' - בְּשִׁבְלֵי-זֶה הָיָה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ
אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ה, כז):
"וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי".

מח.

(ח"א עה)

'תּוֹרָה' הוּא בְּחִינַת 'עֲמִידָה', בְּחִינַת רַגְלֵיךְ
- כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ה, כז): "וְאַתָּה
פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי".

מט.

(ח"ב עב)

מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, הָיָה קָדוֹשׁ וּפְרוֹשׁ גָּדוֹל מְאֹד
עַל-פִּי הַדְּבֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ה,
ו): "וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי".

נ.

(ח"ב עח, ב'ראשי-פרקים' בסוף התורה)

מֹשֶׁה, דַּעַת. פְּרִישׁוֹת. "פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי"
(דברים ה, כז).

אך אם אין לו 'פנים', הינו: שהוא בחינת
'אנפיו-חשוכין' - אזי אין יכול לקבל
'פנים'. וכן כל אחד נגד חברו, אפשר לו
לדעת על-ידי-זה.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (דברים ה, ד): "פָּנִים בְּפָנִים"
וְכוּ'. הֵינּוּ: בְּשַׁעַת 'מִתְּוֹרָה' הָיָה
יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת 'אֲנַפְיֹנְהִירִין', וְהָיָה יְכוּלִים
לְקַבֵּל 'פָּנִים-דְּקֹדֶשׁה', הֵינּוּ שִׁיתְרָאָה בְּתוֹכָם
'פָּנִים-דְּקֹדֶשׁה'.

וְזֶהוּ: "פָּנִים בְּפָנִים" - שִׁ'פָּנִים דְּקֹדֶשׁה'
הָיָה בְּתוֹךְ פְּנֵיהֶם, בְּחִינַת 'קַבְּלַת-
פָּנִים'.

וְזֶהוּ: "דָּבָר ה' עִמָּכֶם" - שֶׁהַדְּבֹר הָיָה
מְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד, וְיִוצֵא מִכָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בְּתוֹכוֹ 'פָּנִים-
דְּקֹדֶשׁה'.

מה.

(ח"ב ח, ז)

יֵשׁ עֲשָׂרָה מְדַרְגּוֹת בְּנְבוּאָה, כְּנֶגֶד 'עֲשָׂרַת
הַדְּבָרוֹת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ה, ד):
"פָּנִים בְּפָנִים דָּבָר ה' עִמָּכֶם". "דָּבָר ה', זֶה
נְבוּאָה" (שפת קלח:).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי נְבוּאָה, בְּחִינַת 'עֲשָׂרָה
מְדַרְגּוֹת', בְּחִינַת 'עֲשָׂרַת
הַדְּבָרוֹת', זֹכִיךְ לְ'אֲמוּנָה', לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל
בְּרַא הֵשֵׁם בְּ'עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת'.

עֲנִינִי 'עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת' עִם הַפְּסוּקִים
- נִמְצָאִים בְּהִרְחָבָה בְּפִרְשַׁת יְתָרוֹ -

"שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד)

וּצְלוּתָא דְעַנְי אִיהוּ שְׂכִינְתָא, מֵאן עַנְי דָּא צְדִיק, בְּגִינְיָה אִסְתַּלַּק קוּצָא דְאוּת ד' ד' אֶחָד.
(תקוני-זוהר מב: ועוד)

נא.

(ח"א י, ה)

הַעֲצָה הַיְעוּצָה לְבִטֵּל הַנְּאֻחַ, שְׁהִיא הַעֲבוּדָה־הַזָּרָה וְכו' - הוּא עַל־יַדִּי הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיקִים.

כַּמּוּבָא ב'תְּקוּנִים' (מח.): "ב'תְּרוּעָה דְאִיהוּ רוּחָא, אֲתַעֲבִיר 'אֵל אַחַר'" (שמות לד, יד). וְ'צְדִיק' הוּא בְּחִינַת 'רוּחָא' וְכו', וְעַל־יָדוּ נִכְנַע 'רוּחַ־גְּבוּהָ', "אֵל אַחַר" (שמות לד, יד), וְנַעֲשֶׂה מ'אַחַר' אֶחָד, כִּי הוּא "קוּצָא דְאוּת ד'" (תקוני-זוהר מב:), שְׂמֻמְנוּ אַרְבַּע רוּחוֹת וְכו'.

נב.

(ח"א יא, א)

"יֵשׁ יְחִוּדָא־עֲלָאָה וְיְחִוּדָא־תַתָּאָה, הִינּוּ: "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל" (דברים ו, ד), וְבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' (זוהר בְּרֵאשִׁית יח:), - וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, צְרִיךְ שִׁיחֶיהָ נַעֲשֶׂה זֹאת עַל־יָדוּ וְכו'.

נג.

(ח"א מב)

שֵׁם שְׂדֵי, הֵם הָאֲבוֹת' (זוהר פְּנַחַס רלא), כִּי ש' תֵּלַת עַנְפֵי הָאֵילָן, שְׁהֵם הָאֲבוֹת. וְהֵם שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הַיְחִוּד (דברים ו, ד): "ה' אֱלֹהֵינוּ ה'" - שְׁהֵם י"ד אוֹתִיּוֹת, וְהֵם י"ד שְׁל שְׂדֵי. וְרֵאשִׁי־תְבוֹת שְׁל 'אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב, הֵם הָרֵאשִׁי־תְבוֹת שְׁל (שם): "י"י אֱלֹהֵינוּ י"י".

נד.

(שיחות-הר"ן רפב)

כְּשֶׁנִּפְרָדִין חֲסִדוֹשְׁלוֹם מֵהַצְדִּיקִים, כָּאֵלוּ עוֹבְדֵין עֲבוּדָה־זָרָה. כִּי

"הַצְדִּיק הוּא קוּצָא דְאוּת ד'" (תקוני-זוהר מב:). וְכְשֶׁנִּפְרָדִין מִמֶּנּוּ, אָזִי מִפְרִידִין קוּצָא דְאוּת ד' ד' אֶחָד" (דברים ו, ד), וְנַעֲשֶׂה חֲסִדוֹשְׁלוֹם "אַחַר", שְׁהוּא "אֵל אַחַר" (שמות לד, יד) 'כְּפִירוֹת'.

כִּי עֵקֶר 'אֱמוּנַת־הַיְחוּד, הוּא עַל־יַדִּי הַצְדִּיקִים־הָאֲמִתִּים, שְׁהֵם "קוּצָא דְאוּת ד' ד' אֶחָד".

נה.

(הוספות מכתב-יד רבנו ז"ל, השי"ף לתורה ח"ב סב - הנדפס בסוף הספר)

לְעֵתִיד שִׁיתְּבַטְלוּ כָּל הָאֱמוּנוֹת־כּוֹזְבִיּוֹת, וַיֵּאֱמִינוּ הַכָּל ב'ה' אֶחָד" (דברים ו, ד) - עַל־יַדִּי־זֶה יִתְקַרָּא 'שַׁבַּת' ("יום שְׁבֹלוֹ שַׁבַּת". תְּמִיד פ"ז מ"ד; רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה לֹא. סְנֵה־רִינן צז).

כִּי אֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, נִקְרָא 'שַׁבַּת' - כִּי 'שַׁבַּת' מוֹרָה עַל מַחֲדָשׁ אֵת עוֹלָמוֹ "בְּשִׁשֶּׁת יָמִים. וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת וַיִּנְפַּשׁ" (שמות לא, יז).

בְּשִׁבְל־זֶה אָמְרוּ חז"ל (שַׁבַּת קיח:): "כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבַּת, אֶפְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה־זָרָה כְּדוֹר אָנוּשׁ, מוֹחֲלִין לוֹ" - כִּי 'שַׁבַּת' עֵקֶר 'אֱמוּנָה' וְהַשַּׁבַּת עֲבוּדוֹת־זָרוֹת'.

נו.

(חיי-מוהר"ן, הַשְּׂמֻטוֹת בְּסוּף הַסֵּפֶר - נְדַפֵּס בְּסוּף סְפוּרֵי־מַעֲטִיּוֹת דְּפוּס רֵאשׁוֹן שְׁנַת תַּקע"ה; לְקוּטִי־הַלְכוֹת, יְבוּס ב, ו)

בְּעֵת שֶׁאָמַר רַבְּנוּ עֲנִין הַנְּאָמַר בְּמֵאמְרֵי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א סח): "וַיֵּאמֶר בּוֹעֵז אֵל

רוֹת" - "שְׁצַרְיָהּ לַעֲשׂוֹת אֶחָד מִכָּל הַתַּפְלָה" וְכו' (אות ב), "וְזֶה בְּחִינַת הַתְּכַלִּית שֶׁהוּא כְּלוֹ אֶחָד, כְּלוֹ טוֹב" וְכו' (אות ג) - אִז אָמַר בְּאוֹתוֹ הָעֲנִיָּן: שְׁ"אֶחָד" (דְּבָרִים ה, ד), הוּא רֵאשִׁי-תְבוּת: "דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים" וְכו' (יְרֵמְיָה כג, לו). (שם סִימָן סה).

וְכַפִּי הַנִּרְאָה: שְׁדַבֵּר אִז מֵעֲנִיָּן: "אֵלֹהֵי וְאֵלֹהֵי דְבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים" (עֲרוּבִין יג: גִּטִּין ו: ירוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת פ"א ה"ד - עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן ח"א נו, ט).

וְאֵינִי זֹכֵר הַהֶמְשָׁךְ וְהַחֲבוּר עֲנִיָּן זֶה לַעֲנִיָּן הַתְּכַלִּית הַנ"ל. [וְהָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל מִבְּאֵרוֹ בְּפִרְפְּרָאוֹת-לְחֻכְמָה' ח"א סה אוֹת יא].

- עֲנִיָּנִי קְרִיאַת-שְׁמַע' -

נז.

(ח"א כג, ד)

עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת, הֵם בְּקְרִיאַת שְׁמַע' (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פ"א).

נח.

(ח"א לו, ג)

כְּשֶׁקֹּרֵין פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל 'קְרִיאַת-שְׁמַע', צָרִיךְ לְהַעֲצִים עֵינָיו (בְּרֻכּוֹת יג: שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲוֶרְחֵ-חַיִּים סא, ה; פְּרִיעֵץ-חַיִּים שַׁעַר קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ו), בְּבַחֲינַת: "עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינָין" (זֶהָר מִשְׁפָּטִים צה).

כִּי תִקְוֶן 'הִרְהוּרֵי-זְנוּת' - שֵׁי אָמַר "שְׁמַע" וְ"בְרוּךְ שֵׁם".

כִּי 'תְּאוֹת-נְאוּף' בָּאָה מ'עֲכִירַת-דָּמִים', הֵינּוּ: מ'טְחוּל, לִילִית, שְׁפָחָה בִישָׂא, אָמַר דְּעַרְבֵרֵב, מְלֻכּוֹת-הִרְשָׁעָה" (תַּקּוּנֵי-זֶהָר

פה: קמ.). ו'מְלֻכּוֹת-אֲדִשְׁמִיא' הוּא בְּבַחֲינַת "גְּבִירְתָּא" (זֶהָר וִירָא קִיד: עַל-פִּי מִשְׁלִי ל, כג), "אִשָּׁה יִרְאֵת ה'" (מִשְׁלִי לֵא, ל), וְכו'.

וְכַשְׁמִקְבֵּל עָלָיו עַל מְלֻכּוֹת שָׁמַיִם בְּאֵלֹהֵי הַפְּסוּקִים - כּוֹלֵל נִשְׁמַתוֹ בִּי"ב שְׁבֻטֵי יְהוָה.

כִּי "בְּשֵׁנֵי פְּסוּקִים אֵלֹהֵי - יֵשׁ י"ב תְּבוּת, נֶגֶד י"ב שְׁבֻטֵי יְהוָה; וּמ"ט אוֹתִיּוֹת, כְּנֶגֶד מ"ט אוֹתִיּוֹת שְׁבֻשְׁמוֹת שְׁבֻטֵי יְהוָה" (מְגִלָּה-עֲמֻקּוֹת, תַּחֲלַת פֶּרֶשֶׁת שְׁמוֹת).

וּמִפְּרִישׁ נִשְׁמַתוֹ, מִנִּשְׁמַת עַרְבֵרֵב, הַבָּאִים מ'אִשָּׁה זֹנָה" (וִיקְרָא כא, ז), "שְׁפָחָה בִישָׂא", שֶׁהִיא בְּבַחֲינַת (בְּרֵאשִׁית טז, ח): "מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרְתִּי אֲנֹכִי בְּרַחַת", שֶׁהַתְּאוּהָ בּוֹרַחַת וְנִפְרָדַת מִמֶּנָּה.

וְאִם אֵינּוּ מִשְׁתַּדֵּל לְגַרֵּשׁ ה'אִשָּׁה זֹנָה" - אִזִּי הוּא בְּבַחֲינַת (מִשְׁלִי ל, כג): "שְׁפָחָה תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּה".

וְזֶה בְּחִינַת 'סְגִירַת עֵינָיִם' בְּשַׁעַת 'קִבְּלַת עַל מְלֻכּוֹת שָׁמַיִם' - לְהוֹרוֹת: שְׁעַל-יָדֵי 'קִבְּלַת עַל מְלֻכּוֹת-שָׁמַיִם', הוּא בְּבַחֲינַת: "עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינָין", שֶׁהִיא הַתְּאוּהָ שְׁכוּלְלַת הַמּוֹדוֹת-רְעוֹת שֶׁל 'שְׁבַעִים לְשׁוֹנוֹת'.

וְכַל-זֶה כְּשֵׁי שׁ לֹ לְאָדָם הִרְהוּר בְּאִקְרָאֵי בְּעַלְמָא - אִזִּי דִי לֹ בְּאִמִּירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים הַנ"ל.

אָבֵל אִם הוּא חֲסוּזְשָׁלוֹם רְגִיל בְּהִרְהוּר שֶׁל הַתְּאוּהָ הַכְּלִלִּיּוֹת - אִזִּי צָרִיךְ גַּם-כֵּן לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת 'קִבְּלַת מְלֻכּוֹת-שָׁמַיִם' וְכו'.

וְזֶה שְׁתַּרְגָּם יוֹנְתָן עַל פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כה, ו): "וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֶהֱל מוֹעֵד",

"בְּכֵן וְקוֹרִין אֶת שְׁמֵעַ" - וְזֶה לֹא עָשׂוּ, אֲלֵא כְּדֵי לְהַנְצִיל מִהֲרֹהוּר שֶׁל "אִשָּׁה זֹנָה", שֶׁהִיא קַלְפָּה הַקּוֹדֶמֶת לַפְּרִי, וְלִבּוֹא לְהַתְגַּלוּת־הַתּוֹרָה'.

קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ" - הֵינּוּ: שְׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים וּמִתְגַּעְגְּעִים לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יַד־זֶה זֹכִים לְאַמוּנָה' - הֵינּוּ: 'קְרִיאַת־שְׁמֵעַ', שֶׁהוּא אַמוּנָה'.

נט.

(ח"א לו, בפסוק)

כְּשֶׁמִּפְסִיק הַנִּקְדָּה מִהַדְּלָת שֶׁל "אַחַד" (דְּבָרִים ו, ד), וְהַנִּקְדָּה' הִיא 'אוֹת בְּרִית' - אִזִּי נַעֲשֶׂה "אַחַר" (שְׁמוֹת לז, יד) וְכו'.

אֲבָל מִי שֶׁמִּקְדָּשׁ עֲצָמוֹ מִזֹּאת הַתְּאֻוָּה, אִזִּי נִתְקַשֵּׁר בְּמַלְכוּת־שָׁמַיִם' וְכו'. וּבְשִׁבְל־זֶה: סִגְלָה לְבַטֵּל הַרְהוּרֵי נְאוּת, לְקַרֵּא "שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל" וְ"בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד" וְכו'.

ס.

(ח"א נד, ג)

אֲפֹלוּ הַהֶמוֹן שְׁאִינָם יְכוּלִים לְלַמֵּד, הֵם מְקִימִין עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּמָה שֶׁקוֹרִין 'קְרִיאַת־שְׁמֵעַ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מִנְחוֹת צט:).

סא.

(ח"א קנה)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְבַקֵּשׁ מִהַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ: "שִׁיחִיָּה לֹו כְּפֹסֵפִין וְגַעְגּוּעִים לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, וְגַם שִׁיחִיָּה גַעְגּוּעִים לְכָל הַצְּדִיקִים לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל".

וְהוּא סִגְלָה לְהַפְעֵס וְלַעֲצֹבוֹת! - כִּי "כָּל הַבּוֹעֵס כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹ"ם" (שְׁבֹת קה: זֶהר בְּרֵאשִׁית כז: וְעוֹד). אֲבָל 'אַרְץ־יִשְׂרָאֵל', הוּא בְּחִינַת 'אַמוּנָה', בְּחִינַת 'אַרְךְ־אַפִּים', הַפֶּךְ הַכְּפֵעַ'.

וְזֶה שֶׁקֹּדֵם 'קְרִיאַת־שְׁמֵעַ' שֶׁהוּא אַמוּנַת־חֵיחוד', אָנוּ מִבְּקָשִׁים: "וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ

סב.

(ח"א קצג)

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (בְּרֵכוֹת סא:): "כָּל יָמֵי הָיִיתִי מְצַטְעֵר עַל פְּסוּק זֶה, מְתִי יָבוֹא לְיָדֵי וְאֶקְיָמְנוּ, עַכְשָׁו" וְכו'.

הֵינּוּ: שֶׁבִשְׁעַת 'קְרִיאַת־שְׁמֵעַ' שֶׁהִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא מְקַבֵּל עַל־עַצְמוֹ 'אַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית־דִּין', הִיָּה מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ מְסִירַת־נַפְשׁוֹ בְּמַחְשָׁבָה חֲזָקָה וְתַקִּיפָה כְּזוֹ, עַד שֶׁהִיָּה מְצַטְעֵר וּמְרַגֵּשׁ מִמָּשׁ 'סוּרֵי הַמֵּיתָה' מִמָּשׁ, כְּאִלוֹ סוּקְלִין וְשׁוֹרְפִין אוֹתוֹ מִמָּשׁ בְּלִי שׁוּם הַפְּרֵשׁ.

וְזֶה: "כָּל יָמֵי הָיִיתִי מְצַטְעֵר מְתִי יָבוֹא" וְכו'. הֵינּוּ: שֶׁמִּמָּה שֶׁשְׁעַרְתִּי וְקִבַּלְתִּי בְּדַעְתִּי "מְתִי יָבוֹא לְיָדֵי וְאֶקְיָמְנוּ" לְמִסַּר נַפְשִׁי עַל 'קְדוּשַׁת־הַשָּׁם', מְזָה לְבַד הָיִיתִי מְצַטְעֵר וּמְרַגֵּשׁ וְסוֹבֵל 'סוּרֵי־הַמֵּיתָה' מִמָּשׁ. "עַכְשָׁו שָׁבָא לְיָדֵי בַּפֶּעַל, וְלֹא אֶקְיָמְנוּ"!? הֲלֹא תִמִּיד הָיִיתִי סוֹבֵל זֶה הַצְּעֵר מִמָּשׁ, מִהַקְּבֻלָּה בְּמַחְשָׁבָה לְבַד.

סג.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן רס)

הַפְּלִיג בְּמַעֲלַת הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת וְהַפְּסוּפִין וְהַגַּעְגּוּעִים לְדְבָרִים־שֶׁבִקְדָּשָׁה, אֶחָד־עַל־פִּי שְׁאִינֵנו זֹכֵה לַעֲשׂוֹתָם, אֶחָד־עַל־פִּי־כֵן הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת וְהַגַּעְגּוּעִים בְּעֲצָמָן טוֹבִים מְאֹד וְכו'.

וְהִבִּיא רֵאִיָּה מִהַדִּין הַמְּבֹאֵר בְּשִׁלְחַן־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים (סב, ד): "שְׁמִי שֶׁהוּא

במקום שאינו נקי, ואינו יכול לקרות 'קריאת-שמע', יהרהר בלבו". ופרשו שם (מגן-אברהם סק"ב): שהפירוש הוא: "שיהרהר בלבו שהוא צריך לקרות קריאת-שמע, ואינו יכול, ויצטער על זה, והוא מקבל שכר על-זה".

נמצא: שההשתוקקות והגעגועים שמצטערים לעשות המצוה, אף-על-פי שאינם יכולים לגמרה, הם גם-כך יקרים מאד, ומקבלים שכר עליהם.

סד.

(פונכי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ב יז)

דברו פעם-אחת לפני מוהרנ"ת: מענין הפרצה במדינת אשפנז לגלח הזקן והפאות.

אמר לו ר' מאיר מטעפליק ז"ל: "איך עוברים בכל יום על המשה לאוין"?! והשיב לו מוהרנ"ת ז"ל: "הלא איך עוברים בכל יום זמן קריאת-שמע"?!

סה.

(ספר-המדות, עניני קריאת-שמע')

[א] לא הרבה ירושלים, אלא בשביל שחללו את השבת, ובטלו 'קריאת-שמע' שחרית וערבית וכו' (אמונה מב).

[ב] להצלחה - תשמע פשהצדיק אומר 'יהוד השם', הינו "שמע ישראל" (הצלחה יח).

[ג] מי שמקים 'קריאת-שמע' שחרית וערבית, אינו נמסר ביד שונאיו (מריבה סז).

[ד] מאן דמיבעית [מי שמפחד], אף-על-גב דאיהו לא חזי, מזליה חזי. ותקנתו וכו', או ליקרי 'קריאת-שמע' וכו' (פחד י - על-פי מגלה ג).

[ה] הנפנה, ונוטל ידיו, ומניח תפלין, וקורא 'קריאת-שמע', ומתפלל - כאלו בנה מזבח, והקריב עליו קרבן, וכאלו טבל (תפלה מ).

ענין "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"

סו.

(ח"א לו, ג-בסוף)

תקון 'הרהורי-זנות', וסגלה לבטל 'הרהורי-נאוף', לקרא "שמע ישראל" ו"ברוך שם כבוד".

סז.

(שיחות-הר"ן צג)

יש אור שמאיר באלף עולמות. וצריך לזה חכם גדול שיוכל לחלק אלפים למאות, האור הגדול לחלקים קטנים, כדי שיוכלו הקטנים במעלה לקבלו מעט מעט.

ומי שאינו יודע זאת, אינו יודע היחוד של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". ואינו יודע מה זו "ציקי קדרה" שאמרו רז"ל (פסחים נו): "משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, תאמר, יש לה גנאי. לא תאמר, יש לה צער".

"ה' אחד - ואהבת את ה' אלקיך" (דברים ו, ד-ה)

אחד בגימטריא אהב"ה. (עבודת-הקדש ח"א פכ"ז; עמק-המלך ט"ה פכ"ג; טל"ה עשרה-מאורות, מאמר ד)

סח.

(ח"א ד, ד)

"ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט), כמאמר חז"ל (פסחים ג): "שלעתיד יהיה

אחדות גמור, שיהיה כלו הטוב והמטיב".

אח"ד גימטריא **אהב"ה** (עבודת-הקדש ח"א פכ"ז; עמק-המלך ש"ה פכ"ג; של"ה עשרה-מאמרות, מאמר ד).

היגו: הן **"ה"** [הגיה] שהוא **ר'חמים**, הן **"שמו"** שהוא **בחינת אלהים**, **בחינת דין** - **כלה לטובתה**, **מחמת אהבה** שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותה, כמו שכתוב (משלי ג, יב): **"את אשר יאהב ה' יוכיח"**, וכתוב (עמוס ג, ב): **"רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה, על-כן אפקד עליכם עונותיכם"**.

סט.

(ח"א נד, ו)

"חלום פרעה אחד הוא" (בראשית שם, כח) - היגו **"חלום פרעה"**, שהוא **בחינת ב'ח-המדמה**, **ב'ח בטל**, כמו שכתוב (שמות ה, ד): **"תפריעו את העם"** - הוא בא מ'אחד', היגו מ'אהבה', כי **"אחד הוא בחינת אהבה"**, כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוה"ר ח"א ד, ד - עבודת-הקדש ח"א פכ"ז; עמק-המלך ש"ה פכ"ג; של"ה עשרה-מאמרות, מאמר ד).

ע.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, כו-נז)

אי-אפשר להמשיך המתקה מ'רצון העליון, שהוא **בחינת התגלות עת-רצון שבשבת במנחה** - כ"אם על ידי אהבה ואחדות שבין ישראל.

כי **אהב"ה** בגימטריא **אח"ד** (עבודת-הקדש ח"א פכ"ז; עמק-המלך ש"ה פכ"ג; של"ה עשרה-מאמרות, מאמר ד).

ועל-כן אומרים במנחה בשבת: **"אתה אחד ושמו אחד, ומי בעמך"**

ישראל גוי אחד בארץ - כי אז בשבת במנחה, צריכין לעלות עד **רצון-העליון**, שלזה צריכין שיהיה **אהבה ואחדות גדול** בין ישראל, בחינת (המשך תפלת מנחה שבת): **"מנוחת שלום ושלוח השקט ונבטח" וכו'.**

ועל-כן על ידי שלא היה **אהבה ואחדות** בין **תלמידי רבי עקיבא**, **"על-כן מתו כ"ד אלף דיקא**, **בימי הספירה דיקא"** (יבמות סב:) - כי לא המתיקו הדינים שב'כ"ד בתי-דינים, על ידי **"ד' דאחד"** שעלה לשם רבי עקיבא רבם וכו'.

ועל-כן אמר רבי עקיבא **דיקא** (ספרא על ויקרא יט, יח): **"ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה"**.

"ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" (דברים ו, ה) - מצות אהבת השם -

עא.

(ח"א סב, ב)

צריך לעבד השם בשני יצרון, שיהיה היצירה הרע כפונה ליצירה טוב.

כמאמר חז"ל (ברכות פ"ט מ"ה; נד. - על דברים ו, ה): **"ואהבת וכו' בכל לבבך"**, **"בשני יצירה"** - שיהיה לבו שלם עם ה' אלקיו, שלא יהיה לו מחלוקת בין שני יצרון, היגו: **שלא יהיה לבו חלק עליו**, בחינת (הושע י, ב): **"חלק לבם"**.

ועל-ידי **'למוד-הפוסקים'** - נתקשר לה' שלום-שבקדשה, ומתקן ה'מחלקת-שבקדשה.

ואז נתבטל ה'מחלקת היצירה הרע שב'לבו, ואז יוכל לעבד השם בכל לבבו, בשני יצרים.

[הוספות מכתב-יד רבנו ז"ל, השיך לתורה הזו, הנדפס בסוף הספר: כל המחלוקות, שרשם מה'תורה, הינו: מה'מחלוקות התנאים, נשתלשל למטה. ומה'סיגים, נעשה 'מחלוקות שלא לשם-שמים.

וצריך לראות להשלים את לבו, שלא יהיה לבו חלק עליו, הינו: שיעבד את השם בשני יצרינו, כמאמר (ברכות פ"ט מ"ה: נד. - על דברים ו, ה): "בכל לבבך" וכו', שלא יהיה בבחינת (הושע י, ב): "חלק לבם". והמחלקת של היצר שבלב האדם, הן הן ה'כפירות' שמטיל על האדם, ומונע מן האדם 'שבילי' אמונה, ומחשיף את שכלו מלהבין תשובות על הכפירות.

ועצה על-זה: "ללמד פוסקים!" - ועל-ידי-זה ישלים 'מחלקת היצר שבלב' ששרשו מה'תורה, כנ"ל.

עב.

(ח"א צג)

כל העושה משא-ומתן באמונה, מקים מצות-עשה של "ואהבת" [את ה' אלוקיך] (דברים ו, ה) - "שהיא שרש לכל מצוות-עשה" (תקוני-זהר נב. זהר בראשית כד.; עין ירושלמי סוף ברכות; עין לקוטי-אמרים תניא פרק ד).

וכיצד מקימין מצות "ואהבת"?

דאיתא בגמרא (יומא פו.) על פסוק "ואהבת" - "שתראה שיתאהב שם-שמים על ידך. כיצד: אדם קרא, ושנה, ושמש תלמיד-חכמים, ועסקו בנחת עם הבריות, ומשא-ומתנו באמונה - מה הבריות אומרים: 'אשרי מי שלמדו תורה' וכו'".

נמצא: שם-שמים מתאהב על ידו, ומקים מצות "ואהבת" - "שהוא שרש כל המצוות".

עג.

(ח"א רי)

על-ידי 'משא-ומתן באמונה' - הוא מקים "ואהבת" [את ה' אלוקיך]

(דברים ו, ה), כמו שאמרו חז"ל (יומא פו.): "ואהבת" - "שהיא שם-שמים מתאהב על ידך וכו'".

ובשמים "ואהבת" - על-ידי-זה יהיה לו פרנסה בלא יגיעה וטרה.

כי אמרו חז"ל (פסחים קיח.): "קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף", ו'קריעת ים-סוף' היה על-ידי זכות 'אברהם', בבחינת "ואהבת", כמו שאמרו חז"ל (זהר תרומה קע: על שמות יד, כז): "וישב הים לפנות בקר, דא בקר דאברהם".

נמצא: כשהגיע 'עת הבקר', בבחינת 'אברהם', אזי יצא מקשוי לקל, כי עד הבקר היה קשה לפניו 'קריעת ים-סוף'.

נמצא: על-ידי 'משא-ומתן באמונה' - אחוז בבחינת "ואהבת", בבחינת 'אברהם', אזי אין קשין לו מזונותיו.

עד.

(ח"א נד, ה"ו)

המוציא דבה - נופל ל'בהמיות', ונתגבר עליו 'פח-המדמה', שהוא 'פח-הבהמיות', דהינו: שנסתלק ממנו ה'דעת'.

כי "מוציא דבה הוא פסיל" (משלי י, יח), וכשה'דעת' נסתלק ממנו - נופל מ'אהבת השם-יתברך' ל'אהבת-הבהמיות'.

עה.

(ח"ב ה, טו)

בשביל 'אהבת-השם', צריכין לעשות דברים הנראין כשגעון, כדי לעשות מצוותיו ורצונו יתברך.

כי צריכין להתגלגל בכל מיני רפש וטיט בשביל עבודת השם ומצוותיו יתברך,

וְלֹאֵן דּוֹקָא מְצוּהָ מְמַשׁ, אֲפֵלַּא כָּל דְּבַר שֵׁישׁ
בו רצון השם יתברך נקרא מצוה.

וְזֶה (שם): "וְאִמּוּנָה מְאֹד" - זֶה מְמוֹזָן, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ו, ה): "וּבְכָל מְאֹדָךְ"
(בְּרִכּוֹת פ"ט מ"ה; נד. - "וּבְכָל מְאֹדָךְ, בְּכָל מְמוּנָךְ").

עו.

(ספר המדות, עניני אהבת השם יתברך)

[א] **על-ידי אהבת השם יתברך** - נשמר
הנפש מכל פגעים רעים (אהבה ג).

[ב] **כשתשוב בתחלה על עוונותיך** - תוכל
לבוא לאהבת השם יתברך (אהבה ד).

[ג] **על-ידי אהבה** - בא התחזקות (אהבה ו).

[ד] **על-ידי אמירת הלל בקול גדול** -
זוכים לאהבת השם יתברך (אהבה ח).

[ה] **העובד מאהבה** - זכותו מגן עד אלפים
דור (אהבה יב).

[ו] **על-ידי שמחה** ב'שמחת-תורה' - זוכה
לעבד את השם יתברך באהבה (שמחה כה).

[ז] **על-ידי שתבקש מהשם יתברך: "שיתן
לך אהבה!"** - על-ידי-זה יכסה הקדוש-
ברוך-הוא פשעיה (תשובה סח).

"וּבְכָל מְאֹדָךְ" (דְּבָרִים ו, ה)

עז.

(ח"א כג, ה)

**כל המצוות שאדם עושה אותם בלא
ממון, שאין רוצה להפסיד ממון
בשביל המצוה** - זה הבחינה נקרא צדק.
וְזֶה (תהלים קיט, קלח): "צוית צדק עדתיך".

**אבל כשהביב כל-כף המצוה, עד שאין
מרגיש בהפסד ממון** - זאת הבחינה
נקרא אמונה, כי עקר אמונה הוא במקמון,
בשמשיב תאות-ממון.

עת.

(שיחות-הר"ן נז)

**אותו הדבר שמתגבר על האדם והוא
משקע בו, אותו הדבר דוקא הוא
צריך לשפר בשביל השם יתברך, כי זה
עקר עבודתו.** וכמו שאמרו רז"ל (בְּרִכּוֹת סא: על
דְּבָרִים ו, ה): "וּבְכָל מְאֹדָךְ" - "יש לך אדם
שחביב עליו ממנו מגופו".

עט.

(שיחות-הר"ן רפט)

**אמר לאחד: שמי שאינו להוט ונבהל
להון, ואיננו נושא ונותן יותר מכפי
ממונו שיש לו, רק עושה משאומתן
באמונה במקמונו לבד, ואינו לווה מאחרים
לעשות משאומתן גדול, זהו מקיים (דְּבָרִים ו,
ה): "וּבְכָל מְאֹדָךְ".**

**גם אמר לאחד: שכשנותנין חמש לצדקה
מממונו, הוא מקיים: "וּבְכָל מְאֹדָךְ".**

פ.

(תניי-מוהר"ן תקיג)

**על-ידי אמונת צדיקים-אמתים, זוכה
לממון הרבה.**

**וְזֶה (זמירות ליל-שבת): "שכרו הרבה מאד,
על פי פּעֵלוֹ". "מאד" - זה ה'ממון'
כמו שאמרו רז"ל (בְּרִכּוֹת פ"ט מ"ה - על דְּבָרִים ו, ה)
"וּבְכָל מְאֹדָךְ" - "בְּכָל מְמוּנָךְ".**

**"פּעֵלוֹ" - הם ה'צדיקים', כמו שכתוב
(איוב לו, ג): "אתן לפעלי צדק".**

**וְזֶה: "על פי פּעֵלוֹ" - הינו על-ידי אמונה
בהצדיקים' - כי אמונה תולדה ב'פה**

שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ
אֲמוֹנַתְךָ בְּפִי".

וְעַל-יְדֵי-זֶה "שָׁכְרוּ הַרְבֵּה מְאֹד" -
שִׁזְזוּכָה לְמִמּוֹן הַרְבֵּה.

פ.א.

(תַּיִי-מוֹהֵר"ן תַּקִּיפָה)

אִם הָיוּ לוֹקַחִין בַּעַל תְּאוֹת-מְמוֹן, שֶׁעָלְיוֹ
דָּרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת סא: עַל דְּבָרִים ו, ה):
"וּבְכָל מְאֻדָּךְ" - "יֵשׁ לְךָ אָדָם שֶׁמְמוֹנֵו
חָבִיב עָלָיו מְגוּפוֹ" - אִף-עַל-פִּי-כֵן אִם הָיוּ
מֵרְאִין לְפָנָיו נִגְזוֹן שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הִיָּה
נִתְבַטַּל אֲצֻלוֹ כָּל תְּאוֹתָו אֶל הַמְמוֹן.

"וְשִׁנַּנְתָּם לְבַנְיָדָךְ" (דְּבָרִים ו, ז)

פ.ב.

(ח"א נג)

עֵקֶר ה'הוֹלָדָה' - עַל-יְדֵי ה'דַּעַת'. וְלִהְיוֹת
אֶת ה'דַּעַתוֹ', שֶׁיְהִי שָׁלֵם ב'דַּעַת' - אִי-
אֶפְשָׁר אֲלֵא עַל-יְדֵי עֶסֶק שֶׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי-
אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ - כִּי הֵם
מְחַדְדִין דַּעַתוֹ, בְּבַחֲיִנוֹת (תַּעֲנִית ז, מִכּוֹת י):
"וּמִתְלַמְּדֵי יוֹתֵר מִכָּלֵן".

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה 'תְּלַמְּדִים' נִקְרָאִים 'בְּנֵים'
(סְפָרֵי וְאֶתְחַנֵּן ט - עַל פְּסוּק "וְשִׁנַּנְתָּם
לְבַנְיָדָךְ". דְּבָרִים ו, ז), כִּי עַל-יְדֵם בָּא ה'הוֹלָדָה'.

"וְדַבַּרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתְּךָ
בְּדַרְךָ, וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" (דְּבָרִים ו, ז)

"בָּם" יֵשׁ לָךְ רְשׁוּת לְדַבֵּר, וְלֹא בְּדַבְרִים אַחֲרֵים.
(יִזְמָא יט:)

פ.ג.

(ח"א עה)

צָרִיכִין לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים קְדוּשִׁים,
בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, "וְלֹא
בְּדַבְרֵים אַחֲרִים" (יִזְמָא יט: עַל: "וְדַבַּרְתָּ בָּם". דְּבָרִים
ו, ז) - פְּדִי לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת, לְתַקֵּן כָּל
הַעוֹלָמוֹת.

כִּי עֵקֶר הַפְּרִיָּאָה הִיָּתָה עַל-יְדֵי ה'דְּבוּר',
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לג, ו): "בְּדַבַּר ה'
שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ". וְעַל-יְדֵי ה'שְׁבִירָה' נִפְלו
נִיצוּצוֹת בְּכָל הַדְּבָרִים, בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁתֵּה
וּבְמִלְבוּשׁ, וּבְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁפְּעוּלָם.

וְה'נִיצוּצוֹת' הֵם 'אוֹתִיּוֹת'. וְקֹדֶם שֶׁמוֹצִיא
אֶל ה'דְּבוּר', הֵם בְּחִינַת דָּם,
וְהוּא בְּחִינַת נֶפֶשׁ וְכוּ'. וְכִשְׁיִצְאָה לְדְבוּר,
הוּא בְּחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, ו): "נֶפֶשׁ יִצְאָה
בְּדְבוּרוֹ".

כִּי קֹדֶם שֶׁמְכַנִּים אֶלּוֹ ה'נִיצוּצוֹת'
וְה'אוֹתִיּוֹת' תוֹךְ דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה -
אֵין לָהֶם שׁוּם 'צְרוּף וְחִבּוּר', וְהֵם בְּבַחֲיִנַת
'שְׁבָרִים וּמַחֲלָקֵת' - כִּי כָּל נִיצוּץ מְתַגַּבֵּר עַל
חִבּוּרוֹ. וְכִשְׁמְכַנִּסֵם אֶל ה'דְּבוּר-דְּקַדְשָׁה' -
הוּא מְצַרְפֵם וּמְחַבְּרֵם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁלוֹם'
וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁצָּרִיךְ בְּה'נִיצוּצוֹת' הַנ"ל, לְדַבֵּר
בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה, "וְלֹא
בְּדַבְרֵים אַחֲרִים" (יִזְמָא יט: וְכוּ').

וְקֹדֶם הַתְּקוּן - דְּהִינּוּ: קֹדֶם שֶׁמוֹצִיא
ה'נִיצוּצוֹת' אֶל ה'דְּבוּר דְּקַדְשָׁה' -
אֵזִי הֵם בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית לב, לב): "צִלְעַ עַל
יְרֵכוֹ".

וּבְה'יִצְיָאָה אֶל ה'דְּבוּר' - הֵם בְּחִינַת (שָׁם ב,
כב): "וַיִּבֶן אֶת הַצֵּלַע".

וְזָהוּ פְרוּשׁ הַגְּמָרָא (ספָּה נג. תענית כה. מגלה כב:): "לוי הטיח דברים כלפי מעלה, וְאֵטְלַע" - שֶׁהוּא בְּחִינַת: "צוּלַע עַל יָרְכוּ". כִּי מִפְּנֵי שֶׁהוֹצִיא ה'נִיצוּצוֹת' "בְּדַבָּרִים אַחֲרֵיהֶם", נִשְׁאָר בְּבְחִינַת: "צוּלַע עַל יָרְכוּ".

וְצָרִיךְ לְדַבֵּר בְּתוֹרָה אוּ בַתְּפִלָּה, עַד שֶׁיְהִיָּה הַגּוֹף בָּטוּל וְאָפֶס וְכוּ'.

פד.

(לקוטי הלכות, בית הפנסת ד, ח)

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁיִּקְדַּשׁ עַצְמוֹ כָּל-כַּף בְּדַבְרֵי תוֹרָה וַתְּפִלָּה, עַד שֶׁיִּתְבַטֵּל לְגַבֵּי הַדְּבִיב לְגַמְרֵי.

דְּהִינּוּ: שֶׁיְהִיָּה גּוֹפוֹ מְחַבֵּר וְכָלוּל בְּהַדְּבִיב, כִּמּוֹ הַקֶּלֶף הַמְּחַבֵּר בְּהַאֲוִתִּיּוֹת, עַד שֶׁהַקֶּלֶף עִם הָאוֹתִיּוֹת הֵם דָּבָר אֶחָד מִמֶּשׁ, כִּי שֶׁנִּיהֶם יַחַד הֵם סְפַר־תּוֹרָה.

כִּמּוֹ-כֵּן מִמֶּשׁ יְהִיָּה הַגּוֹף מְחַבֵּר וְנִכְלָל בְּהַדְּבִיב, עַד שֶׁיְהִיָּה כְּתוּב וְנִחְקַק בּוֹ הַיֵּטֵב, וְלֹא יִהְיֶה נִכְתָּב וְנִחְקַק בְּגוֹפוֹ שׁוּם אוֹת אַחֵר, רַק אוֹתִיּוֹת וְדַבְרֵי הַתּוֹרָה, כִּמּוֹ קֶלֶף שֶׁל הַסְּפַר־תּוֹרָה שֶׁאֵין נִכְתָּב בּוֹ שׁוּם דָּבָר רַק אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

וְאִזִּי זֶה הָאָדָם הוּא קָדוֹשׁ בְּקִדְשַׁת הַסְּפַר־תּוֹרָה, וְיוֹתֵר, וְעָלְיוֹ נֶאֱמַר (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - דְּהִינּוּ: "שֶׁהָאָדָם הִזֶּה בְּעַצְמוֹ הוּא הַתּוֹרָה", כִּמּוֹבֵא זֶה בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן ח"א קא; רמה).

וְעַל תְּלִמִּיד־חֻכְם כָּזֶה אָמְרוּ רַז"ל (מכות כב:): "כִּמּוֹ טַפְּשָׁאֵי שְׂאֵר אַנְשֵׁי, דְּקִימוּ מִקְמֵי סְפַר־תּוֹרָה, וְלֹא קִימוּ מִקְמֵי צוּרְבָא מִרְבָּנָן" וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (משלי ג, ג): "כְּתַבְּם עַל לִוַח לְבָבָךְ" - הִינּוּ: שֶׁיְהִיּוּ 'דַּבְרֵי־הַתּוֹרָה' כְּתוּבִים בּוֹ מִמֶּשׁ כִּמּוֹ הָאוֹתִיּוֹת הַנִּכְתָּבִים בְּסְפַר־תּוֹרָה מִמֶּשׁ, כִּנ"ל.

וְזֶה שְׁנִסְמַךְ מִצּוֹת לְמוֹד וְהַדְּבִיב בְּדַבְרֵי־תּוֹרָה, לְמִצּוֹת 'כְּתִיבַת תְּפִלִּין', שֶׁהוּא בְּחִינָה אַחַת עִם 'כְּתִיבַת סְפַר־תּוֹרָה', כִּי דִּינֵיהֶם אֶחָד - כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּפִרְשַׁת קְרִיאַת־שְׁמַע (דְּבָרִים ו, ז'ח"ט): "וְדַבַּרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ. וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְכוּ', וְכַתַּבְתָּם וְכוּ'".

הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה מְזַהֵר אֶת הָאָדָם, שֶׁיִּדְבֹּר 'דְּבָרֵי־תּוֹרָה' תָּמִיד, וְלֹא יִדְבֹּר 'דְּבָרִים־בְּטִלִּים', כִּמּוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (יומא יט:): עַל פְּסוּק זֶה: "וְדַבַּרְתָּ בָּם" - "וְלֹא בְּדַבְרִים בְּטִלִּים".

הִינּוּ: שֶׁיִּדְבֹּר כָּל-כַּף דְּבָרֵי־תּוֹרָה בְּשִׁבְתּוֹ בְּבֵיתוֹ וּבְלִכְתּוֹ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבוֹ וּבְקוּמוֹ, עַד שֶׁיִּתְבַטֵּל הַגּוֹף לְגַבֵּי הַדְּבִיב לְגַמְרֵי, עַד שֶׁיְהִיָּה הַגּוֹף מְקֻשָּׁר וְנִכְלָל בְּהַדְּבִיב, כִּמּוֹ הַקֶּלֶף שֶׁל סְפַר־תּוֹרָה וַתְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת.

וְזֶהוּ: "וְדַבַּרְתָּ בָּם וְכוּ', וְקִשְׁרָתָם וְכַתַּבְתָּם וְכוּ'" - הִינּוּ: שֶׁתְּדַבֵּר כָּל-כַּף בְּתוֹרָה, עַד שֶׁיִּתְבַטֵּל הַגּוֹף לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הַדְּבִיב, עַד שֶׁיְהִיָּה בְּבְחִינַת 'תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת' הַנִּכְתָּבִים עַל הַקֶּלֶף, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת וְהַקֶּלֶף שֶׁנִּיהֶם אֶחָד מִמֶּשׁ, כִּן יְהִיָּה הַגּוֹף מְקֻשָּׁר וְנִכְלָל בְּהַדְּבִיבֵי־הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, עַד שֶׁיִּתְבַטֵּל אֶצְלָם לְגַמְרֵי, כִּנ"ל.

"וְקִשְׁרֹתֵם לְאוֹת עַל יַדְּךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ" (דְּבָרִים ו, ח) - מִצְוֹת תְּפִלִּין

פה.

(ח"א יז, א)

הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הוּא בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', 'שְׁנֵי קְרָאִים פְּאָר' (בְּרֻכּוֹת יא. וְעוֹד), וְעַל-יָדָם נִתְגַּלָּה יְרָאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת ו): "מִנֵּין שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם עִז לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כח, י): 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ'".

כְּמוֹ-כֵן עַל-יְדֵי 'הַתְּגַלּוֹת-הַהֲתַפְּאוֹרוֹת' שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּיִשְׂרָאֵל - שֶׁזֶה בְּחִינַת 'תְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שם): "מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין" וְכוּ', וְאִתָּא שֵׁם: שֶׁהַתְּפִלִּין שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּתוּב בָּהֶם הַהֲתַפְּאוֹרוֹת שֶׁמִּתְפָּאֵר עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל - כְּמוֹ-כֵן מִתְגַּלָּה ה' יְרָאָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ: "לְיְרָאָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ" (דְּבָרִים ד, י; ה, כח; ו, כד; ז, יב; יד, כג; יז, יט; כח, נח; לא, יג).

פז.

(ח"א לג, ד)

מִחֲמַת ה' אֲהַבְּהָ שָׂאֵהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, וְרָצָה שִׁדְבְּקוּ בּוֹ וַיֵּאֱהָבוּ אוֹתוֹ עַמּוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, הַלְּבִישׁ אֶת אֱלֻקוֹתוֹ בְּמַדּוֹת הַתּוֹרָה.

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁל 'תְּרִי"ג מִצְוֹת' - כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שֶׁעַר בְּדַעְתּוֹ: שֶׁעַל-יְדֵי הַמִּצְוָה הַזֹּאת נוֹכַל לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ, וְצִמְצַם אֱלֻקוֹתוֹ דּוֹקָא בְּאֵלוֹ הַתְּרִי"ג מִצְוֹת.

לְמַשְׁלֵ: שֶׁשֶׁעַר בְּדַעְתּוֹ מִצְוֹת תְּפִלִּין, שֶׁהַמִּצְוָה הַזֹּאת צְרִיךְ לְהִיּוֹת כְּדֵי,

הֵינּוּ: אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וְאַרְבַּע בָּתִּים שֶׁל עוֹר כְּתוּבִים, וְרֻצְעוֹת שֶׁל עוֹר. כִּי כָּךְ שֶׁעַר בְּדַעְתּוֹ: שֶׁעַל-יְדֵי הַצִּמְצוּם הַזֶּה, נוֹכַל לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ וּלְעַבְדּוֹ. וְלִכֵּן לֹא צָוָה שִׁיְהִיָּה אַרְבַּע בָּתִּים שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, כִּי כֵן שֶׁעַר וּמִדַּד עַל-יְדֵי אֲהַבְתּוֹ.

נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי אֲהַבְתּוֹ שָׂאֵהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, הַלְּבִישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמַדּוֹת הַתּוֹרָה.

פז.

(ח"א לד, ד)

'אוֹתֵיּוֹת הַתּוֹרָה' - הֵם הַתְּלַבְּשׁוֹת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. לְמַשְׁלֵ מִצְוֹת תְּפִלִּין: הִיָּה רְצוֹנוֹ שִׁיְהִיָּה בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת וּבָתִּים שֶׁל עוֹר, וְלֹא שֶׁל כֶּסֶף, כִּי כֵן רְצוֹנוֹ. נִמְצָא: שֶׁרְצוֹנוֹ מְלַבֵּשׁ בְּכָל הַתּוֹרָה.

וְעַכְשָׁיו שֶׁהַתּוֹרָה מְסוּרָה בְּיַדֵּינוּ - גַּם הָרָצוֹן שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְסוּרָה בְּיַדֵּינוּ, שְׁאֵנוּ מוֹשְׁלִין בְּכִיכּוֹל לְהִיּוֹת רְצוֹנוֹ כְּפִי רְצוֹנֵנוּ וְכוּ'.

פח.

(ח"א לה, ט)

זֶה ה' חֲשַׁמ"ל הַמְּלַבֵּישׁ לְהַאֲמוּנָה, הוּא בְּחִינַת 'רֻצְעוֹת', כִּי 'רֻצְעוֹת' הֵם 'מְקִיפֵי מְלָכוֹת', הֵינּוּ 'אַמוּנָה'.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַב לְרַב שְׁמוּאֵל בְּרַ שִׁילַת (בְּבֵא-בְּתָרָא כא): "כִּד תְּמַחֵי לְיַנּוּקָא, לֹא תְּמַחֵי אֶלְא בְּעַרְקָתָא דְּמִסְאֲנִי".

"תְּמַחֵי" - לְשׁוֹן 'טְהַרָה' וְכוּ'.

"יַנּוּקָא" - הוּא בְּחִינַת "מְאוֹר הַקְּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז), בְּחִינַת 'שֵׁנָה'.

"בְּעַרְקָתָא דְּמִסְאֲנִי" - הֵינּוּ: 'רֻצְעוֹת שֶׁל תְּפִלִּין', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל

(סוטה יז): "בשכר שאמר אברהם (בראשית יד, כג) 'מחוט ועד שרוף נעל', זכו בניו לשני מצוות: לחוט של תכלת, ול'רצועות של תפלין'". "ועד שרוף נעל", תרגומו: "ערקתא דמסאני".

היגו: פשאתה רוצה לשמר את "המאור הקטן", היגו: 'משאומתן באמונה', שלא יינקו מפנה ה'חיצונים' - לא תוכל לשמר אלא "בערקתא דמסאני", היגו: 'רצועות של תפלין'.

היגו: שתמשיך 'חשמ' ל' מ' בינה לבא" (פתח אליהו) להלביש את ה'אמונה' וכו'.

פט.

(ח"א לח, אבידה-ז-בסוף)

צריך לפשפש עצמו בכליעת אם הוא דבוק בהשם-יתברך. והסימן של 'דבקות', הוא 'תפלין'.

ואי-אפשר לבוא לבחינת 'תפלין', אלא שיעלה את הדבור ויתקנהו וכו'. וצריך להעלות הדבור לשרשו וכו'. ותקוני-הדבור, הוא על-ידי התורה שלומדין בצר לאדם בעניות ובדחקות וכו'.

וכשמעלה הדבור לשרשו, היגו לגבורות, ומתחיל לדבר ביגו לבין קונו בשלהבת הגבורות, 'דברי אמת' שבלבו, בהתעוררות בתשובה, ורואה פחיתותו וגדלת הבורא וכו', אזי נכנס בו בוששה גדולה על גדל פשעיו, כנגד "רב ושלט עקרא ושרשא דכל עלמין" (תקדמת הזוהר יא.).

וה'בושה' הזאת, הוא בחינת 'אור התפלין', שנתגלה על פניו במצחו. כמובא בזהר-הקדוש (תקוני-זוהר ט:): "תפלין, הם בחינת אמא על ברא".

וזוה פרוש (משלי ב, ה): "אז תבין" - היגו: על-ידי בינה יתרה בהפרת-הבורא, על-ידי-זה: "יראת ה'", היגו: בחינת 'תפלין', כמו שאמרו (ברכות ו. על דברים כח, י): "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו מפוך", "אלו תפלין". כי ה'יראה' הוא ה'בושה' וכו'.

וזוה שאמרו (ברכות יא. ועוד): "תפלין נקראין פאר". ו'פאר' הוא 'כלליות-הגונין'. וזה שאנו רואים: פשאדם מתבייש, נעשה כמה גונין וכו'.

ומשה גם-כן זכה לאור התפלין, כמו שכתוב בזהר (השמטות בראשית רסב - על שמות לג, ו): "ויתנצלו את עדים", "דא תפלין".

וזוהו (שמות לד, כט): "כי קרן עור פניו" - זה בחינת 'תפלין' שהוא ב'מצח'.

ועל-ידי-זה (שם שם, ל): "ויראו מגשת אליו" - כי האיר עליהם ה'יראה'.

ועקר הארת התפלין, באים על-ידי ה'לוחות' וכו'.

וזוה שאמרו (נדרים כ): "מי שיש בו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני" - כי 'אדם-הראשון' פגם בבחינת 'תפלין', שהם בחינת "עץ החיים" (בראשית ג, כד), כמו שכתוב (ישעיה לח, טז; מנחות מד:): "ה' עליהם יחיו". ודבק עצמו ב'אילנא-דמותא'. ועל-ידי-זה (שם שם, כג): "ויגרש אותו מגן עדן" וכו'.

"וכד תב בתיובתא, ויעש להם פתנות עור" (שם שם, כא), דא תפלין" (תקוני-זוהר קה.).

וְקִינִי שֶׁהִיָּה מִזֶּה־מֵת־הַנֶּחֱשׁ, כְּתִיב בָּהּ (שם ד, ו): "לָמָּה נִפְלוּ פָּנֶיךָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֹרֶךְ הַתְּפִלִּין', קְרוּן עוֹר הַפָּנִים וְכוּ'.

וְזֶה שְׁכָתוֹב (תְּקוּנֵי־זֶהר קח:): "כִּד תָּב בְּתִיּוֹבְתָא, וַיֵּשֶׁם ה' לְקִינִי אוֹת" (שם שם, טו), פֶּרֶשׁ רַש"י: "הַחֲזִיר מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם", כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים כח, י): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ".

וְזֶה פֶּרוֹשׁ (תְּקוּנֵי־זֶהר צב:): "בְּרֵאשִׁית, יֵרָא בִּשְׁת" - כִּי ה' יֵרָאֵהּ הוּא ה' בּוֹשֵׁה'.

"תִּפְמֹן רֵאשִׁי תִּפְמֹן בֵּת" (שם יח:), הֵינּוּ "תִּלְתֵּת גִּזְוִינֵי דְעֵינָא בֵּת־עֵינִי" (שם קכו:), רְמִזַּ מְקוֹם הַתְּפִלִּין, "וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ" (שְׁמוֹת יג, טז). וְ"תִלְתֵּת גִּזְוִינֵי דְעֵינָא וּבֵת־עֵינִי", הֵם אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת.

זֹאת הַתּוֹרָה (ח"א לח) הִיא סוּד פְּנוֹת תְּפִלִּין, כְּמִבְּאֵר שֶׁם בְּתוֹךְ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וּבְנִרְשָׁם מִן הַצַּד בְּהַגָּ"ה אֵיךְ כָּל פְּנוֹת תְּפִלִּין כְּלוּלִין שָׁם, וְהַדְּבָרִים מוּבְנִים לְמִשְׁפִּילִים. וְעַדִּין צְרִיכִין בְּאוֹר רַחֵב לְבָאֵר הַדְּבָר הַיָּטֵב, וְאִם יִהְיֶה אֲלֵקִים עִמָּדֵי, יִתְבָּאֵר הַדְּבָר בְּמִקוֹם אַחֵר בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְדַע: שֶׁשְּׁמַעְתִּי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ, שֶׁחֶשֶׁב בְּפֹה וּבְפֹה תוֹרוֹת, וְאָמַר: שֶׁכֻּלָּם הֵם סוּד פְּנוֹת תְּפִלִּין.

דְּהֵינּוּ: הַתּוֹרָה "בְּחֻצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר" (ח"א ה), וְ"אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" (ח"א ד), וְ"קִרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (ח"א ו), וְהַתּוֹרָה "מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים" (ח"א לג), וְ"אַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֹכֶת כְּהֻנִּים" (ח"א לד), "אֲשֶׁרֵי הָעַם זִרְקָא" (ח"א לה), וְהַתּוֹרָה הַזֹּאת: "מִרְכַּבַּת פָּרְעֹה" וְכוּ'.

וְעוֹד בְּפֹה וּבְפֹה תוֹרוֹת גְּדוּלוֹת שְׂאִינֵי זֹכֵר עֲתָה לְפָרְטִים. וְאָמַר: שֶׁכֻּלָּם

הֵם סוּד פְּנוֹת תְּפִלִּין. אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֵה לְהַשִּׁיגָם.

צ.

(ח"א מז)

מִי שֶׁשָּׁמַקַע בְּתֵאוֹת־אֲכִילָה, בִּידוּעַ: שֶׁרַחֹק מֵאַמֶּת. גַּם זֶה סִימָן עַל 'דְּלוֹת'.

וְהָאֲרֵת־פָּנִים, הוּא תְּקוּן וְ"אַמֶּת" (שְׁמוֹת לד, ו), בְּחִינַת 'עֵקֵב' וְכוּ', וְהוּא בְּחִינַת 'תְּפִלִּין'. כִּי 'עֵקֵב' הוּא 'תְּפִלִּין', 'כָּל־לִיּוֹת־הַגִּזְוִינֵי', בְּחִינַת "תְּפִלִּין הַנִּקְרָאִים פָּאֵר" (בְּרֵכוֹת יא, וְעוֹד). - וְעַקֵּר 'עֲשִׂירוֹת' בָּא מ'אַמֶּת' וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת כד, על דְּבָרִים כח, טו): "וְהָיוּ חֵיידֵךְ תְּלָאִים, זֶה הַתּוֹלָה תְּפִלִּין". גַּם אָמְרוּ (מְנַחוֹת קג:): "זֶה הַקּוֹנָה תְּבוּאָה מִן הַשּׁוֹק" - הֵינּוּ שֶׁהַדְּלוֹת' בָּא עַל־יְדֵי פָּגַם הַתְּפִלִּין, עַל־יְדֵי פָּגַם ה'אַמֶּת'.

וְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שֶׁעַקֵּר קִבְּלָתָהּ מִבְּחִינַת 'עֵקֵב' וְכוּ', בְּשִׁבְל־זֶה נִקְרָאת "אֶרֶץ חַיִּים" (זֶהר וַיִּקְרָא מה:). - כִּי 'תְּפִלִּין' נִקְרָאִים 'חַיִּים', כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ישַׁעְיָה לח, טז; מְנַחוֹת מד:): "ה' עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ".

וְזֶה שֶׁבָּחָה (דְּבָרִים ת, ט): "אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לָחֶם". וְזֶה 'שִׁבַּח אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל': שֶׁלֹּא מִחֲמַת עֲנִיּוֹת תֹּאכַל לָחֶם, אֲלָא מִחֲמַת שְׁבוּר וּבִטּוּל 'תֵּאוֹת־אֲכִילָה', כִּי הִיא מְקַבֶּלֶת הָאָרֶז וְהַשְּׁפָעָה מִבְּחִינַת 'תְּפִלִּין', בְּחִינַת 'עֵקֵב', בְּחִינַת 'אַמֶּת', שֶׁשָּׁמַשׁ בָּא 'עֲשִׂירוֹת'.

וְזֶה פֶּרוֹשׁ (תְּקוּנֵי־זֶהר צא: על שְׁמוֹת כב, כו): "כִּי הִיא שֶׁמְלָתוֹ לְעוֹדוֹ", "דָּא עוֹד שְׁל תְּפִלִּין" - שֶׁבָּה נִכְנָס בְּחִינַת 'תְּפִלִּין'.

(מִזְהַרְנִ"ת: וּמְרַמֵּז: עַל עֲנִיּוֹת הַשְּׂכִינָה בְּגוֹלוֹתָא, שֶׁשָּׁמַשׁ עַקֵּר הָעֲנִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגוֹלוֹת. הֵינּוּ: שֶׁהַתְּפִלִּין, הֵם

עקר השמלה המגנת על ענית השכינה וכנסת ישראל, כי תפלין מבטלין הדלות. כי עקר השפע והעשירות נמשך על ידי בחינת 'עקב', בחינת 'אמת', בחינת 'תפלין'.

צג.

(ח"א סט)

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (קדושין ע.): **"אֵלֶיהוּ בּוֹפְתוֹ, וְהַקְדוּשָׁה בְרוּךְ־הוּא רוֹצֵעוֹ"**. זה בחינת 'מחין' ו'מוֹתְרֵי־מַחִין'.

"בוֹפְתוֹ" - בחינת 'מחין', בחינת 'תפלין', בחינת (שירי השירים ג, ו): **"מִלֶּךְ אֲסוּר בְּרֵהֻטִים"**, **"בְּרֵהֻטֵי מַחִין"** (תקוני ז'הר כא), בחינת 'תפלין'.

"רוֹצֵעוֹ" - בחינת 'מוֹתְרֵי־מַחִין', בחינת 'רצועות' שֶׁהֵן בְּחִינַת 'מוֹתְרֵי־מַחִין'.

צד.

(ח"ב ה, ז)

יֵשׁ "מִגְנֵי אֲרִץ" (תהלים מז, י), שְׁמַגְנִים עָלֵינוּ וּמַצִּילִין אוֹתָנוּ, כִּי מִכְּנִיעוֹן ה' חוֹתֵם דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי ה'צֹאֵה'.

וְעַל־יְדֵי שְׁמַכְנִיעוֹן תְּאֹת־נְאוּף, בחינת 'חותם דְּסִטְרָא־אֲחָרָא' - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'תפלין', 'מחין', בחינת 'חותם־דְּקִדְשָׁה' - כִּי עֵקֶר 'תְּקוּנַת־מַחִין', עַל־יְדֵי 'שְׁבִירַת תְּאֹת־נְאוּף' וכו'.

וְעַל־כֵּן נִקְרְאוּ הַתְּפִלִּין "יָקָר", (מגלה טז: - עַל אֶסְתֵּר ח, טז) - כִּי הַתְּפִלִּין נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת תְּאֹת־נְאוּף', שֶׁהִיא בְּחִינַת (משלי כו, ו): **"אִשְׁתַּיִם אִישׁ נֶפֶשׁ יִקְרָה תְּצוּד"**.

וְעַל־כֵּן נִקְרְאוּ הַתְּפִלִּין פָּאֵר (בְּרִכּוֹת יא, ועוד) - כִּי נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת הַנְּאוּף וְהַתְּפָאֵרוֹת'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, א): "וּמֹשֶׁה הָיָה רַעַה" - 'מֹשֶׁה' הוּא ה'דַּעַת' (ז'הר פְּקוּדֵי רכ"א), בְּחִינַת 'מחין', 'תפלין' - הוּא 'רוֹעֵה־דְּקִדְשָׁה', הַפֶּה (משלי כט, ג): **"רַעַה זֹנוֹת"**.

צא.

(ח"א נד, ג)

ה'הַמוֹן־עַם' שְׂאִין לָהֶם הַשֶּׁכֶל לְהַעֲמִיק לְהַבִּין הַרְמְזִים שֶׁמֵרְמֵז לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל־דָּבָר - נַעֲשֶׂה אֶצְלָם כָּל־זֶה מִמִּילָא, עַל־יְדֵי: שְׁנָה, וְצִיצִית, וְתְּפִלִּין, וְתוֹרָה, וְתַפְּלָה, וּמִשְׁאֵל־וּמִתָּן וכו'.

וְצִיצִית' וְתְּפִלִּין' - הֵם בְּחִינַת "גְּדֻלַּת מָאֵד" (תהלים קד, א), כִּי 'תְּפִלִּין' - הֵם בְּחִינַת 'הַגְּדֻלַּת הַשֶּׁכֶל', לְהַבִּין כָּל־הַרְמְזִים שֶׁמֵרְמֵז לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם. כִּי 'תְּפִלִּין' הֵם בְּחִינַת 'מחין', וְצִיצִית' - הוּא בְּחִינַת ה'צִמְצוּם', בְּחִינַת 'מָאֵד' וכו'.

וְעַל־כֵּן 'צִיצִית' קוֹדֵם לְתְּפִלִּין, בְּבְחִינַת (שירי השירים ב, ו): **"שִׁמְאֵלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי"**, וְאַחֲרֵי־כֵן (שם): **"וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנֵי"**. וכו'.

צב.

(ח"א נד, ד)

"מִלֶּךְ אֲסוּר בְּרֵהֻטִים" (שירי השירים ג, ו), **"בְּרֵהֻטֵי מַחִין"** (תקוני ז'הר כא), **"אֲסוּר"** - הֵינוּ: בְּחִינַת 'קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין', בְּחִינַת 'אֲחוּרִי', כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (בְּרִכּוֹת ז, וּמִנְחוֹת לז: עַל שְׁמוֹת ל"ג, כג): **"וְרֵאִיתָ אֶת אֲחוּרֵי"** - **"זֶה קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין"**.

וְזֶה (שְׁמוֹת־לא כה, כט): "וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנָי צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים" - הֵינוּ: 'קָשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין'. כִּי 'תְּפִלִּין' הֵם בְּחִינַת 'חַיִּים', כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (מִנְחוֹת מד:): **"כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין זוֹכֵה לְחַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לח, טז): ה' עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ"**.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁבַעַה רוּעִים דְּקַדְשָׁה',
בְּחִינַת: "מֹשֶׁה הָיָה רוּעָה", בְּחִינַת
'תְּפִלִּין', "שֵׁין שֶׁל שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים, שֵׁין שֶׁל
'אַרְבַּעַה רָאשִׁים" (מְנַחֵת לַהּ. וּבִתְּוֹסְפוֹת; זֶהר פִּנְחָס
רַנַּד: תְּקוּנֵי־זֶהר ט.). - שָׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁבַעַה רוּעִים'
הַנ"ל.

צה.

(ח"ב,ה,ז)

"שֵׁידי שֶׁל תְּפִלִּין" - זֶה בְּחִינַת ה'צְמֻצוֹם',
שְׁצַרִּיךְ כָּל־אֶחָד לְצְמֻצָם מֵחוּ
וְשִׁכְלוּ, שְׁלֹא לְהַנִּיחוּ לְצֵאת חוּץ לְגְבוּלוֹ וְכוּ'.

צו.

(ח"ב,ה,ח)

עַל־יְדֵי תְּפִלִּין מַחִין, שָׁהֵם בְּבְחִינַת
'שְׁבַעַה רוּעִים' פִּנ"ל (עֵין לְעִיל) -
נַעֲשִׂין "שְׁבַעַה מְשִׁיבֵי טַעַם" (מִשְׁלֵי כוּ, טז),
הֵינּוּ: בְּחִינַת 'דְּבוּרִים כְּשֵׁרִים', שְׁבָהֵם
מְשִׁיבֵין הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ, שָׁהֵם בְּחִינַת (שָׁם)
כַּד, טז): "שְׁבַע יַפּוֹל צְדִיק וְקָם".

צז.

(ח"ב,ה,ט)

"אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין" (תְּהִלִּים מַט, יג"כא) -
הֵינּוּ: כְּשֵׁאִינוּ לָן וַיִּשֶׁן בִּיקָר,
בְּבְחִינַת תְּפִלִּין, הֵינּוּ: שְׁאִינוּ מִזְבֵּךְ הַמַּחִין
בְּבְחִינַת תְּפִלִּין, אֲזִי (שָׁם): "נִמְשַׁל כְּבַהֲמוֹת
גְּדָמוּ".

צח.

(ח"ב,ה,י)

זֶה בְּחִינַת הַשְּׂמֹחָה שֶׁל תְּפִלִּין, כְּמוֹ
שְׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת ל): "שָׂרֵב יִרְמִיָּה
הָיָה בָּדַח טוֹבָא, וְאָמַר: תְּפִלִּין קָא מִנְּחָנָא".
הֵינּוּ: כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלִּין מַחִין, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת
ה'מְלֹאךְ' וְכוּ'. וְעַל־כֵּן צַרִּיךְ 'שְׂמֹחָה', כְּדֵי
לְתַן חֲזוּק לְהַמְלֹאךְ.

צט.

(ח"ב,ה,יא)

'עוֹנוֹת הַמְּשַׁפֵּט' - נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי בְּחִינַת
'תְּפִלִּין רוּעִים'. כִּי יֵשׁ
בְּחִינַת תְּפִלִּין, מַחִין, שְׁיֵשׁ בָּהֶם פְּסֻלָּת, כִּי
ה'תְּפִלִּין מַחִין' נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי שְׁמַעְלִין
הַלְּחוֹת וְשִׁמְנוּנִית הַגּוֹף מִבְּחִינַת "הַחֲתִים"
בְּשָׂרוֹ" (וַיִּקְרָא טו, ג), לְבְּחִינַת 'חוֹתֶם דְּקַדְשָׁה',
בְּחִינַת תְּפִלִּין מַחִין'.

וַיֵּשׁ לְחוֹת 'שְׁצַרִּיכִין לְצֵאת, בְּבְחִינַת
"טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל". וְכִשְׁמַעְלִין
אוֹתָם, אֲזִי נִתְעַרֵב פְּסֻלָּת בְּהַמַּחִין וְהַתְּפִלִּין,
וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'קְלִקוּל הַמְּשַׁפֵּט' וְכוּ'.

ק.

(ח"ב,ה,יז)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־הַמַּחִין', נַעֲשִׂין בְּחִינַת
(תְּקוּנֵי־זֶהר קטו:): "תְּפִלִּין דְּמַכְסִין
עַל מַחָא" - כִּי תְּפִלִּין הֵם 'הַתְּנוּצָצוֹת־
הַמַּחִין'.

קא.

(ח"ב,ה,יח)

בְּיוֹם־כְּפוּר, אֲזִי הוּא גָּמַר 'תְּקוּן חוֹתֶם
דְּקַדְשָׁה', בְּחִינַת תְּפִלִּין,
הַפֶּךְ 'חוֹתֶם דְּסִטְרָא־אַחֲרָא', בְּבְחִינַת (מוֹסַף
יוֹם־כְּפוּר): "וּבְיוֹם צוֹם כְּפוּר יִהְיֶה מוֹן".

הֵינּוּ: שְׁבַע־עֶשְׂרֵת־יָמֵי־תְּשׁוּבָה, נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת 'תְּקוּן הַתְּפִלִּין'. וּבְיוֹם־
הַכְּפוּרִים, הוּא גָּמַר תְּקוּנָם.

קב.

(ח"ב,מ)

מֵהֵיכָן נִמְשָׁךְ וְנִתְעוֹרֵר אֶצֶל הַשֵּׁם־
יְתִבְרַךְ, בְּחִינַת 'עֵינַיִם' לְהַשְׁגִּיחַ,
בְּחִינַת (דְּבָרִים יא, יב): "עֵינֵי ה'" - זֶה נַעֲשֶׂה עַל־

ידי נשמות ישראל שהשם יתברך מתפאר בהם, בבחינת (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך אתפאר".

ועל-ידי ה'התפארות' - נעשין בחינת 'תפלין' "שנקראין פאר" (ברכות יא. ועוד), ו'התפלין' הם בחינת 'מחין', ונכנסין לפנים ובוקעין בעינים, ומזה נעשה 'השגחת השם-יתברך' בביכול, שעל-ידי-זה נעשה קדשת ארץ-ישראל וכו'.

וכל מה שנתוספין יותר רבים מישראל שרוצים לעבדו ולהתקרב אליו - נתגדל ונתוסף יותר התפארותו יתברך, שמתפאר בעמו ישראל המתקרבים אליו. ועל-ידי-זה נעשין 'תפלין מחין'.

אך מי שיכול לראות זאת ה'התפארות', הוא מקבל מזה בחינת 'פאר' ו'מחין', ונעשין אצלו גם-כן בחינת 'תפלין', ונכנסין לפנים ובוקעין בעינים, ונעשין עיניו גם-כן בבחינת "עיני ה'". ובכל-מקום שמתפלל ורואה, נעשה שם גם-כן בחינת "אורא דארץ-ישראל" (בפאר-בתרא קנח: וכו').

אבל מי הוא זה שיוכל לראות התפארותו יתברך? - אמנם מי שרואה הצדיק האמת שמקרב בני-אדם לעבודתו יתברך, והוא עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, והוא עקר התפארותו יתברך - מי שמתפלל בו.

ועקר הדבר: בעת הקבוץ שמתקבצים אליו, וביותר בראש-השנה, שאז הוא הקבוץ הגדול - אזי ההתפארות גדול ביותר וכו'. אזי מי שמתפלל בו אז, מקבל מן ה'התפארות' הזאת, ונעשין אצלו גם-כן בחינת 'תפלין מחין' כנ"ל וכו'.

קג.

(ח"ב סז)

עקר קיום 'בית-המקדש' - על-ידי בחינת ה'מחין'. גם 'בית' - זה בחינת ה'בתים של התפלין', ששם הם ה'מחין' וכו'.

והשם-יתברך הבטיח לכל המתאבל על ציון (ישעיה סא, ג): "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר" - 'פאר' תחת 'אפר' דיקא. 'פאר' זה בחינת ה'מחין', בחינת 'תפלין' וכו'.

קד.

(ח"ב עב)

אפלו כשעושין מצוה, צריך שיהיה לו גם-כן בוששה גדולה. כי איך באים לחטף ה'תפלין' שהם 'פתרי דמלפא', ולהניחם פתאם על הראש. בודאי ראוי שיהיה לו בוששה גדולה כשפא לעשות איזה מצוה.

קה.

(ח"ב עז)

כל-אחד מישראל, אפלו צדיק גדול, צריך שיהיה לו איזה צער בכל יום וכו'. - וזה בחינת 'מעברתא של תפלין' וכו', כי 'תפלין' הם בחינת 'מחין', וה'רצועה' היא בחינת 'יראה', כי 'רצועה' בישא' היא 'יראה נפולה' (הקדמת הזוהר יא:).

וכן ה'יראה-דקדשה' - היא גם-כן בחינת 'רצועה-דקדשה'. וזה בחינת ה'רצועה' שעוברת בתוך ה'מעברתא של תפלין' - הינו שה'רצועה' שהיא ה'יראה', היא 'עוברת' בתוך המחין והתפלין וכו'.

ועל-כן כל איש ישראל שזוכה בכל יום לבחינת 'מחין', בחינת 'תפלין' -

עובר עליו 'יראה' גם-כן, בבחינת ה'רצועה'
שעוברת ב'מעברתא של תפלין' - ומזה
נשתלשל ובא לכל אחד איזה צער בכל יום.

קו.

(שבחי-הר"ן ח"ב כב)

בנסיעתו של רבנו ז"ל בחזרה מארץ-
ישראל, כשהיה נמצא בפפונות,
התחיל אז לחשב בעצמו: "מה יעשה אם
יזליכו אותו לאיזה מקום על הים שאין שם
יהודי וימכרו אותו שם? איך יוכל לקיים שם
את מצוות התורה"?

עד שזכה שבא על השגה: "שיוכל לעבד
השם-יתברך אפלו בשלא יוכל הס-
ושלום לקיים המצוות!"

כי השיג את העבודה של 'אבות העולם'
שהיה להם 'קדם מתן-תורה', שקימו
כל המצוות אף-על-פי שלא עשו אותן
כפשוטן. כמו 'יעקב-אבינו' שקיים מצוות
תפלין על-ידי המקלות אשר פצל בידוע
(זהר ויצא קסב), וכיוצא בזה.

עד שהשיג איך לקיים את כל המצוות
בדרך זה כשהיה אנוס שם, במקום
שימכרו אותו חס-ושלום.

ותכף כשזכה להשגה זו, עזרו השם-
יתברך וכו' וכו'.

קז.

(שבחי-הר"ן ח"ב לא)

כשרבנו ז"ל היה בארץ-ישראל, בא אליו
אחד מהגדולים שהיה חשוב
מאד, והיה בקי בכל הש"ס וממרי קבלה.
והפציר לרבנו ז"ל: שרצונו לידע הטעם
האמתי למה הוא בא לארץ-ישראל.

ורבנו ז"ל לא רצה לגלות לו בשום-אופן.
והגדול הנ"ל שוב הפציר בו מאד:
שכלל-הפחות ילמדנו רבנו איזה חידוש
מחידושי הנחמדים והנעימים, לשמע
חידושי-תורה מפיו הקדוש, אולי יתעורר
לבבנו מחדש לעבודתו יתברך, וגם אולי
נזכה ממילא להבין ולהשכיל איזה רמיזא
מהנקדה הנ"ל.

מיד התחיל רבנו ז"ל להתלהב מאד
ברשפי רשפי שלהבת י"ק, ופניו
נבערו ונתלהבו כלפידים ממש וכו', והתחיל
לדבר בלשון זה להגדול הנ"ל: "הידעתם
סוד פונות התפלין"?! - השיב לו הנ"ל קצת
פונות.

אמר לו: "לאו, לא זו הדרך של פונות
תפלין' - וכיון שאינכם יודעים 'סוד
פונות תפלין', אינכם יודעים 'סוד ארבע
רוחות של ארץ-ישראל'! - ועכשו אתחיל
לגלות לכם איזה רמז מזה".

ויהי כאשר התחיל לדבר, התחיל לצאת
דם מגרונו. ואמר להחכם הנ"ל:
"עתה ראו בעיניכם, כי אין מספימים מן-
השמים לגלות לכם דבר"!

ותכף כשראה החכם הנ"ל זאת בעיניו,
נענע לו ראשו, ובקש אותו מאד
שימחל לו מה שהטריח אותו כל-כך,
ונבהל מאד בזה. ולא רצה לזוז משם, עד
שמחל לו רבנו ז"ל.

קח.

(ספורי-מעשיות, מעטה ד ממלך שגזר שמד)

ענה ואמר האנוס: "עקר בודי שאהיה
רשאי להיות יהודי בפרהסיא, להניח
טלית ותפלין בפרהסיא"!

וְהָרָה לְהַמְלִךְ מָאד, מִחֲמַת שְׂבָבֵל מְדִינָתוֹ
אֵינָם רְשָׁאִים לְהִיּוֹת יְהוּדִים, אָבֵל
לֹא הָיָה לוֹ בְּרָרָה מִחֲמַת הַשְּׁבוּעָה.

בַּבֶּקֶר הֶלְךְ הָאָנוֹס, וְהֵנִיחַ טְלִית וְתַפְלִין
בַּפְּרֹהֶסְיָא.

אַחֲר־כֵּן מַת הַמֶּלֶךְ וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ וְכוּ'.
וְאָמְרוּ לוֹ הַחוּזִי־בּוֹכָבִים:
"שִׁזְדַּעְנוּ לֹא יִכְרַת, רַק שִׁישְׁמֹר מִשׁוֹר וְשָׁה"
וְכוּ'. וְצִוָּה לְבָנָיו שִׁינְהִיגוּ גַם־בֶּן בְּמוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ
רַכָּה וּמַת.

וְנַעֲשָׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהִתְחִיל לְנַהֵג בְּיַד רָמָה
וְכוּ', וְצִוָּה לְהַכְרִיז: "שֶׁלֹּא יִמְצָא
בְּמְדִינָתוֹ שׁוֹר וְשָׁה, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִכְרַת
זֶרַעוֹ" וְכוּ'.

וְהַשְּׁפִיל כָּל הַשָּׂרִים שִׁישׁ לָהֶם הַתְּמִנוֹת,
אֶפְלוֹ אוֹתָן שֶׁעָבְדוּ אֶצֶל אָבִי־
אָבִי זָקְנוֹ וְכוּ'. בְּתוֹכָם הָיָה הַשָּׂר הָאָנוֹס
הַנִּ"ל. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ: "מַהוּ הַשָּׂרִיּוֹת
וְהַתְּמִנוֹת שֶׁלְּךָ"?

הַשִּׁיב לוֹ: "הַשָּׂרִיּוֹת שְׁלִי הוּא, שְׂאֵהִיָּה
רְשָׁאִי לְהִיּוֹת יְהוּדִי בַּפְּרֹהֶסְיָא,
בְּשִׁבִיל הַטּוֹבָה שֶׁעֲשִׂיתִי לְזִקְנֹךָ!" - וְלָקַח
מֵאֵתוֹ זֹאת, וְחָזַר וְנַעֲשָׂה אָנוֹס.

פַּעַם־אַחַת רָאָה הַמֶּלֶךְ בַּחֲלוֹם:
"שֶׁהַשָּׁמַיִם זָפִים, וְרָאָה כָּל
הַשָּׁנִים־עֶשֶׂר מְזֻלּוֹת, וְרָאָה שֶׁשׁוֹר וְשָׁה שִׁישׁ
בֵּין הַמְּזֻלּוֹת מְשַׁחֲקִים מִמֶּנּוּ".

וְנִפְחַד מָאד, וְצִוָּה לְהַבִּיא אֶת 'סֶפֶר
הַזְּכָרוֹנוֹת', וְרָאָה כְּתוּב בּוֹ: "שֶׁעַל־
יְדֵי שׁוֹר וְשָׁה יִהְיֶה נִכְרַת זֶרַעוֹ!"

וְנִפְּל עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל וְכוּ', וְקָרָא לְכָל
הַפּוֹתְרֵי־חֲלוֹמוֹת, וְכָל אֶחָד הָיָה
פוֹתֵר לְעֶצְמוֹ וְכוּ'. וּבָא אֵלָיו חָכָם אֶחָד וְכוּ'.
וְהוֹטֵב לְהַמְלִךְ.

וְהֶלֶךְ עִם אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו וְכָל זֶרְעוֹ לְמָקוֹם
הַנִּ"ל וְכוּ'. בְּתוֹד־כֶּךָ רָאָה הָאִשׁ,
וְרָאָה שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאִשׁ מְלָכִים
וְיְהוּדִים מְעַטְפִּים בְּטְלִית וְתַפְלִין, וְזֶה הָיָה
מִחֲמַת שֶׁהָיוּ אֶצֶל אוֹתָן הַמְּלָכִים יוֹשְׁבִים
יְהוּדִים בְּמְדִינָתָם, עַל כֵּן הָיוּ יְכוּלִים לִילְךְ
דֶּרֶךְ הָאִשׁ וְכוּ'.

וְהַמֶּלֶךְ חָשַׁב: "מֵאַחַר שֶׁרוּאָה שֶׁשָּׂאֵר
מְלָכִים הוֹלְכִים שָׁם דֶּרֶךְ הָאִשׁ,
עַל־כֵּן אָמַר שְׁגָם הוּא יִלְךְ" וְכוּ'. וְהֶלֶךְ
הַמֶּלֶךְ וְזֶרַעוֹ, וְשָׁלַט בָּהֶם הָאִשׁ, וְנִשְׂרַף הוּא
וְזֶרַעוֹ וְנִכְרַתוּ בָּלָם!

כְּשָׂבָא הַחֲכָם לְבֵיתוֹ, הָיָה תְּמוּנָה בְּעֵינָיו
הַשָּׂרִים: "הֲלֹא הָיָה נִשְׁמֹר מִשׁוֹר
וְשָׁה, וְאֵיךְ בָּא שִׁיִּהְיֶה נִכְרַת הוּא וְזֶרַעוֹ"?

עָנָה הָאָנוֹס וְאָמַר: "עַל־יְדֵי נִכְרַת!" כִּי
הַחוּזִי־בּוֹכָבִים רָאוּ, וְלֹא יָדְעוּ מָה
רָאוּ, כִּי 'שׁוֹר' עוֹשִׂין מַעֲזוֹר 'תַּפְלִין', וְ'שָׁה'
עוֹשִׂין מַצְמָרוֹ 'צִיצִית' לְטְלִית, וְעַל־
יְדֵיהֶם נִכְרַת הוּא וְזֶרַעוֹ!

כִּי אוֹתָן הַמְּלָכִים שֶׁהָיוּ יְהוּדִים דָּרִים
בְּמְדִינָתָם, שֶׁמְלַבְּשִׁין בְּטְלִית וְתַפְלִין -
הָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאִשׁ וְלֹא הָיוּ נִזְזָקִים כָּלֵל.

וְהוּא נִכְרַת - עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא הָיוּ רְשָׁאִים
יְהוּדִים שְׁלוֹבְשִׁין טְלִית וְתַפְלִין
לִישֵׁב בְּמְדִינָתוֹ, וְעַל־כֵּן הָיוּ הַשׁוֹר וְשָׁה
שֶׁבְּמְזֻלּוֹת שׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ, כִּי הַחוּזִי־בּוֹכָבִים
רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנִכְרַת הוּא וְזֶרַעוֹ
כַּנִּ"ל.

"נִנְתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ" (תְּחִלִּים ב, ג).
"מוֹסְרוֹת" - הֵם שֶׁל 'עוֹר',
בְּחִינַת 'תַּפְלִין'.

"עֲבוֹתֵימוֹ" (שם). "עֲבוֹת" - הֵם 'הַבָּלִים',
בְּחִינַת 'צִיצִית' וְכוּ' וְכוּ'.

"עבדו את ה' ביראה וגילו ברעה" (תהלים ב, יא). "עבדו - זה 'ציצית'." "ביראה" - זה 'תפלין' [שהוא בחינת 'יראה', כמבאר בגמרא ברכות ו. סוטה יז. חלין פט.].

"וגילו ברעה" - 'רעה' הנ"ל (שנפל על המלך - שם בהספור)."

קט.

(חי' מוהר"ן ער)

צוה לקרות אחד לבדק תפלין! - ענה ואמר: מחמת שהרב מברדיטשוב נוסע וסובב עתה על המדינה, מחמת-זה אני מצוה לבדק התפלין שלי.

כי כשגדול ומפרסם כזה הולך וסובב - זה בחינת 'פגם-ההתפארות' חסדו שלום כביכול וכו'. וכשהוא יושב בביתו - אזי הוא בחינת (ישעיה מד, יג): "כתפארת אדם לשבת בית", בחינת 'בתים של תפלין'.

אבל כשנוסע וסובב ומתבזה וכו' נפגם ההתפארות, על-כן יש חשש על ה'תפלין' שהם בחינת 'התפארות'.

קי.

(חי' מוהר"ן תקי)

ספר לי חברי רבי נפתלי: שפעם אחת ספר עמו ממצות תפלין, והפליג מאד בקדשת התפלין.

ואמר: שראוי לאדם להתלהב מאד בהנחת תפלין, כי תפלין הם קדושים וגוראים מאד, וראוי שיפיל על האדם פחד ורעה גדולה ואימה ויראה עצומה בשרוצה להניח תפלין, אשר קדשתם שגבה וגבהה מאד. והאריך בזה הרבה.

וגם אנכי הבנתי מדבריו עצם הפלגת נוראות קדשת התפלין.

ואמר: שכמה וכמה תורות שלו רבות מאד, כלם נאמרו על 'מצוות תפלין'. אה-על-פי שלא נזכר שם 'תפלין' כלל, הם נאמרו על ענין תפלין וכו'. והם וכו' (מובא לעיל בתורה ח"א לח). ועוד מאמרים רבים אשר נאמרו באותן הזמנים, כלם נאמרו על תפלין.

ומזה יוכל לשער מעט, עד היכן גדלו ושיגבו 'קדשת התפלין'.

קיא.

(חי' מוהר"ן תקיא)

אמר: "שהוא יודע מסופר אחד שהוא צדיק גנוז, ורצה מאד שיהיה לנו תפלין ממנו".

ואמר: שהוא רוצה לנסע אליו בעצמו, ולקח ממנו כמה זוגות תפלין, כי צריכין לנסע אליו בחכמה, באפן שלא יבין שבאו אליו בשביל-זה, כדי שלא יהיה נלכד חסדו שלום באיזה צד גאות. על-כן היה רצונו לנסע אליו בעצמו, ולקח ממנו כמה זוגות תפלין, ולחלק לאנשי-שלו ממנו, שנוכח פלנו להניח תפלין קדושים שלו.

וגם קדם שספר זאת, דבר עמנו כמה פעמים: "שרצונו שיהיה לנו תפלין טובים מסופר הגון באמת".

וכפי הנראה מדבריו היה: שלא היתה פונתו על אלו הסופרים המפרסמים עכשו, רק שיהיה סופר הגון באמת לאמתו. ודבר מזה כמה פעמים מענין תפלין טובים. אחר-כך ספר הנ"ל: שיודע מסופר וכו'.

אך בעוונותינו הרבים לא זכינו להוציא
הדבר לאור, ולא גלה לנו מי הוא
הסופר ואיפה הוא. ובתוך־כך נסתלק
למעלה למעלה - ואין אתנו יודע עד מה,
איה מקום כבודו של הסופר ההגון באמת.

[שיח־טרפיקודש החדש ח"ג תתקכ: המגיד
 מטיר־האויצע הפציר ובקש אחר־כך מרבנו: "שיגלה לו
 מיהו סופר זה?"! - ואמר לו רבנו: "הוא נמצא בעיר
 'אלסיוועט'"! - ואמר להמגיד גם את שם הסופר. ושאל
 המגיד רשות מרבנו לנסע אליו, ונתן לו. ונסע אליו
 המגיד.

והנה העיר 'אלסיוועט' היתה עיר של סופרים, כי היו
 שם הרבה סופרים מקמים גדולים, והיה לסת"ם שלהם
 שם־טוב בכל העולם.

וכשהגיע הרב המגיד לשם לקנות אצלו התפלין, ונחפש
 שם את הסופר הנ"ל בשמו, מנעוהו שאר הסוחרים ממנו,
 באמרם לו: "סופר זה אינו מכר כל־כך, ואינו הסופר
 המיוחד שבעיר!"

אולם הרב המגיד התעקש לחפשו, ושאל וחקר שוב
 ושוב, עד שמצאו שם דר באיזה מרתף. וכשנכנס המגיד
 אליו, ישב הסופר עם פניו אל הקיר, וכששמע שנכנס
 אדם, שאל: "מה רוצה יהודי?" (ואם וייל א איד?) - השיב לו
 המגיד: "הנה נמצא אני כאן בדרך, ועל־כן נצרך אני הרי
 לזוג פרשיות!"

אמר לו הסופר: "אצלי הפרשיות יקרות, מחירן הוא
 'רענדל' לכל זוג פרשיות!" - וזה היה סכום רב, פי עשרה
 ממחירו. הסכים לזה תכף המגיד, והוציא 'רענדל' והניח
 לו. אמר לו הסופר: "בעוד שלשה ימים, תבואו ותמצאו
 כאן את הפרשיות מוכנות!" - וכ־זה אמר כשפניו אל
 הקיר, כנ"ל.

והלך המגיד. וכשחזר ובא אחרי שלשה ימים, אכן היו
 הפרשיות מוכנות על השלחן בכניסת החדר, והסופר ישב
 כמקדם עם פניו אל הקיר, ולקחן המגיד, וגם עתה לא
 ראה את פני הסופר.

הביא המגיד את הפרשיות לרבנו, ותפשו רבנו וחקרן
 בהנאה: "אה! כמו שמתענגים על ריח טוב. וצוה אז רבנו
 להמגיד: "תתפלל עם תפלין אלו רק בראש־החדש!"

והיה רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל מוסיף על מעשה
 זה: באמרו, שאם היה מוהרנ"ת ז"ל מבקש גם הוא מרבנו

ז"ל שיגלה לו מי הוא הסופר הזה, היה מגלה גם לו, ואם־
 כן מדוע לא בקש זאת מרבנו?

אלא שפעם היה מעשה: שנסע מוהרנ"ת עם רבנו באיזו
 נסיעה, ובמכון לא לקח רבנו עמו את הטלית והתפלין
 שלו, אלא התפלל עם הטלית והתפלין של מוהרנ"ת.
 ומחמת־כן אמר מוהרנ"ת: "היות שרבנו התפלל עם
 הטלית והתפלין שלי, לא אחליה את הפרשיות. אינני
 חפץ עוד בטלית ותפלין אחרים, אלו נעלים אצלי יותר
 מהכל!" (דאס איז מיר העכער פון אלע).

[טובות־זכרונות כב: והלך (מוהרנ"ת ז"ל) קדם אור הבקר
 עם רבנו ז"ל למקוה (באר־הג ספות תקס"ג, בתחלת
 התקביות), וכאור בקר התפללו בבית־הכנסת של בעל־
 שם־טוב ז"ל שהיה סמוך לבית אדמו"ר ז"ל.

והיו לרבנו ז"ל שני זוגות תפלין דרש"י, ואז התפלל
 מוהרנ"ת ז"ל בתפלין של רבנו ז"ל, עם טלית של חול
 של אדמו"ר ז"ל.

וזה שמעתי כפה פעמים: שמוהרנ"ת ז"ל אמר אחר־כך
 כל ימיו: שמאז והלאה הרגיש בעצמו מה חדש ממש,
 מזה הטלית ותפלין של רבנו ז"ל].

[לקוטי־תפלות ח"א לח: ואזפה להניח בכל יום,
 תפלין כשרים וקדושים, מסופר הגון וצדיק־אמתי, ויהיו
 נכתבין בקדשה גדולה, ובכונה עצומה ונוראה כראוי וכו'].

קיב

(ימי־מוהרנ"ת ח"א לט)

בקיץ תקס"ט נסע הרב מברדיטשוב על
המדינה. וספרו זאת לרבנו ז"ל.
ביום שלאחריו שאל רבנו ז"ל על ה'בעל
מגיה' רבי יעקב היכן הוא. ואמר: "שרוצה
לבדק תפליו!" והבינו שיש לו פונה בזה.

ואחר־כך בא רבי יעקב בעל המגיה'
הנ"ל, ובודק תפליו, והיו
בשרים ויפים מאד מאד, כי היו מפת־בת־יד
הסופר הצדיק המפרסם מורנו אפרים ז"ל,
אשר כתב שלו מתקים ביותר ונראה בחדש
ממש במפרסם.

אחר־כך ענה ואמר רבנו ז"ל: זה הענין
שספרו אתמול שחרב

מִבְּרִיטְשׁוֹב נָסַע, עָבַר עָלַי בְּדַעְתִּי בְּכָל הַלַּיְלָה הַזֹּאת, וּמַחֲמַת זֶה בְּדַקְתִּי הַתְּפִלִּין שְׁלִי. וְאָמַר עַל־זֶה עֲנִין נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד כְּדָרְפוֹ (בְּחֵימוֹהֲר"ן ער.) - וּמִתּוֹךְ כָּלל דְּבָרָיו הָאֵלוֹ נִשְׁמַע: שְׁקוֹרָא לְהַרְבֵּה הַנ"ל 'פֶּאָר יִשְׂרָאֵל' וְכו'.

כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר רַבֵּנוּ ז"ל אֶת אֲנָשָׁיו: "לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָם".

קטו.

(לקוטי־ההלכות, תפלין ה, בט)

עֲכָשָׁיו בְּעִקְבוֹת־מְשִׁיחָא בְּסוּף הַגְּלוּת, צְרִיכִים לְזַהַר מְאֹד לְהַנִּיחַ 'תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ־תָם', כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ כָּל הַצַּדִּיקִים־אֲמֵתִים שֶׁהָיוּ בְּיָמֵינוּ.

קטז.

(שיח־שרפי־קדש החדש ח"ג קעד)

רַבֵּנוּ ז"ל רָצָה: "שֶׁהַבְּחֹר הַבְּר־מְצוּה יָנִיחַ הַתְּפִלִּין לְרֵאשׁוֹנָה, בְּיוֹם הַבְּר־מְצוּה, לֹא קֵדָם".

קיז.

(שיח־שרפי־קדש ח"ג ע; החדש ח"ג סה)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "הֵייתִי מְרוֹצָה שִׁיחֶיהָ לִי בַּן, אִם שָׂרָק יֵלֵךְ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת עִם הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין, הָעֵקֶר שִׁיחֶיהָ לִי בֵּן" [איד וואלט געוואלט האבן א זוקן, ער זאל נאר גיין מיטן טלית און תפלין אין שוקל אריין, אבי א זוקן]. פִּי בִּידוּעַ לֹא הָאָרִיכוּ בָּנָיו יְמֵיהֶם כַּמּוּבָא בְּחֵימוֹהֲר"ן וְעוֹד.

וּמִזֶּה הָיָה מְנַהֵג אַנ"ש: לְהַקְפִּיד לְלַכֵּת עִם הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְלֹא לְהַשְׁאִירָם שָׁם מִיוֹם לְיוֹם, פִּי זֶה שֶׁבָּחוּ וְהַתְּפִאָרוֹתָיו שֶׁל יְהוּדֵי, לְלַכֵּת לְבֵית־הַכְּנֶסֶת עִם מַלְבוּשֵׁי וְכַתְרֵי הַמְּלָךְ הֵם הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין.

קיח.

(פונקבי־אור, אנשי־מוהר"ן כה)

רַבִּי יִצְחָק אִיזִיק ז"ל, כְּשֶׁנִּתְקַרַּב, נִתְעוֹרַר עָלָיו מְרִיבוֹת וְרַדִּיפוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד מִכָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ וּבִפְרֹט מַחֲוֹתָנוּ וְאַשְׁתּוֹ וְכו'.

קיג.

(פונקבי־אור, אנשי־מוהר"ן לו; טיח־שרפי־קדש ח"א טט)

שָׁמַעְתִּי מֵאָבִי הַרִינִי־בְּפֶרֶת־מִשְׁכְּבוֹ, שֶׁשָּׁמַע מִפִּי ר' עוֹזֵר ז"ל: שֶׁהָאֲנָשִׁים שֶׁל אֲדָמוֹר זצ"ל, חִבְּרוּ יַחַד שְׁנֵי אֲזָהָרוֹתָיו.

(א) שְׁלֹא יֵלֵךְ יוֹם אֶחָד בְּלִי לְמוֹד שְׁלֶחֶן־עָרוֹךְ.

(ב) וְגַם הִזְהִיר מְאֹד לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ־תָם. וְאָמַר: "שְׁלֹדַעְתּוּ תַּבָּח כְּשִׁמְתַּחִילִין לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, יִתְחִילוּ לְהַנִּיחַ שְׁתֵּי הַזּוּגוֹת". וְזֶה יְדוּעַ: "שְׁמִצּוּה לְלַמֵּד בַּתְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ־תָם".

עַל־כֵּן נִהְגוּ הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ: שֶׁהָיוּ מְנִיחִין 'תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ־תָם', וְלָמְדוּ בָהֶם 'שְׁלֶחֶן־עָרוֹךְ'.

[שיח־שרפי־קדש ח"ב בט; החדש ח"ג קעה: רבנו ז"ל אמר: "הייתי רוצה להנהיג בעולם, שביום הבר־מצוה, יניח הבר־מצוה שני זוגות תפלין, רש"י, ורבנו־תָם" (איד וואלט געוואלט איינפירן אין דער וועלט, אז מ'ווערט בר־מצוה, זאל מען גלייך לייגן צוויי פאר תפלין)].

קיד.

(לקוטי־ההלכות, תפלין ה, כח)

כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְקַרֵּב אֶת־עַצְמוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ 'תּוֹסַפֶּת־קִדְשָׁה' - צָרִיךְ לְהַנִּיחַ 'תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָם'.

הוכיח רבנו ז"ל את חותנו על דרכו הרע. וגם שאל אותו: הלא בבקר כשאתה מניח תפלין, ובידך אתה מכריז את עצמך ברצועות של עזר בהמה, ובפיך אתה מחשה ודומם, ואינה רוצה לדבר אז שום דבור, אם יעמד אז לנגדך איזה ערל שלא ראה ושמע כזאת מעולם, האם לא היה אומר עליך שאתה יוצא מדעת!?

(היגו כי מכון ממש, כן המה גם אמרי פיהו האלה אשר יאמר על חתנו שהוא יוצא מהדעת, על שעושה רצון הבורא ותברך, כפי תעלומות דרכיו אשר יודיענו על ידי עבדיו הנאמנים).

ועוד כיוצא בדברים כאלה דבר והוכיחו - עד שנתחרט מאד חותנו על-זה, וקבל על-עצמו: לבל יוסיף עוד ליסרו מהיום שהוא והלאה.

ק"ט

(פוכבי-אור, שיחות וספורים; שיח-שורפי-קדש ח"א תנב)

מוהרנ"ת ז"ל שבח מאד את כתיבת תפלין של רבי יצחק איזיק יוסף סופר, וחפץ היה: שכל אנשי-שלומו יתפללו בתפלין כתב-ידו.

וכן פעם אחר פטירת הסופר הנ"ל, שהיה אצל אחד תפלין, ונתנם לסופר לבדקו. כשפתח הסופר את התפלין וראה את הנחת הפרשיות איך שמנחים בפתים, מכון כהלכה בכל הפרטים ודקדוקים והפתיחה, אמר: "עדות היא על צדקת הסופר, ותפלין כאלו אין צריכים בדיקה".

קנ

(אבני-הברזל; שיח-שורפי-קדש ח"א תרכד)

כעס פעם מוהרנ"ת ז"ל על הרב רבי זלמן, על שהיה בכעס על החסידים

שמשפנו התפללין שלהם עבור יין-שרף. ואחר-כך הבין מוהרנ"ת: "שצדקו דבריו".

קנא

(שיח-שורפי-קדש ח"ו פז)

כשאחד מאנשי-שלומו היה לו בן שהגיע למצוות, היה רבי מיכלע בן רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל, מעוררו ומלהיבו לקראת הנחת התפלין, והיה אומר לו: "היה זהיר בקדשת התפלין לא לדבר בהם כי אם רק דבורי תורה ותפלה. ואם תזהר בכך, מברך אני אותך, שתזכה לאריכות ימים ושנים, וליראת-שמים".

קנב

(ספר-המדות, עניני מצות תפלין)

[א] על-ידי 'שמחת יום-טוב', ועל-ידי 'הנחת תפלין פראוי' - תלד אשתו בנים זכרים (בנים י).

[ב] מי שיש לו עזות, תקונו: שיניח 'תפלין' שהיו על ראש צדיק (עזות ה).

[ג] הנפנה, ונוטל ידיו, ומניח תפלין, וקורא קריאת-שמע, ומתפלל - כאלו בנה מזבחה, והקריב עליו קרבן, וכאלו טבל (תפלה מ).

"וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך"
(דברים ו, ט) - מצות מזוזה

קנג

(ח"א ב, בסוף)

איִתָּא במדרש (ויקרא-רבה כז, ב - על איוב מא, א): "מי הקדימני ואשלם לו" - מי עשה לי מזוזה קדם שנתתי לו בית" וכו'.

נמצא: שכל מעשים-טובים שלנו וכל התפללות, הכל מאתו, ואין ראוי לחשב לקבל שכר על שום דבר.

קנד.

(ח"א כג, ד-בסוף)

וְזָה בְּחִינַת 'מְזוּזָה', כִּי אֵיטָא בַּמְדָּרָשׁ (בַּמְדָּבְרֵי רַבָּה כב, ז): "לָמָּה נִקְרָא שְׁמֵן 'זוּזַי', מִפְּנֵי שֶׁזָּזוּן מִזָּה לָּזָה".

וְזָה (איוב כב, כח): "וְהָיָה שְׂדֵי בְּצֻרֶיךָ" - הֵינֵנו: עַל-יְדֵי 'מְזוּזָה'. "וְכִסְפָּה תוֹעֲפוֹת לָךְ" (שם) - עַל-יְדֵי-זָה פְּרִנְסָתוֹ מְעוֹפֶפֶת לָךְ. כִּי "שְׂדֵי הוּא בְּחִינַת בְּרִית" וְכוּ' (זוהר פְּנִיחָס רנז).

וְזָה שְׁדָרְשׁוּ (ירושלמי בְּרִכּוֹת פ"א): "שִׁיעֲשֻׁרְתֵּי-הַדְּבָרוֹת' הֵם בְּקִרְיַאת־שְׁמַע', וְדַבּוּר 'לֹא תִחַמַּד' בְּנֶגֶד 'וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת'" (דְּבָרִים ו, ט) - כִּי עַל-יְדֵי 'מְזוּזָה' נִתְבַּטַּל 'הַמְּדַת הַמְּמוֹן'.

וְזָה שְׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת קג: מְנַחוֹת לז. עַל דְּבָרִים שָׁם): "וּכְתַבְתֶּם" - "שִׁיחָא כְּתִיבָה תַּמָּה". וְזָה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית כח, כז): "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם", כִּי עַל-יְדוֹ: "וַיַּחֲזֵן פְּנֵי הָעִיר" (שָׁם לג, יח), שֶׁעַל-יְדוֹ 'תַּקּוּן הַמְּטַבֵּע'.

וְזָהוּ שְׁאָמְרוּ (שַׁבָּת לב:): "שְׁאֲרִיכַת־יָמִים עַל-יְדֵי מְזוּזָה" - כִּי סָמוּךְ לְ"וּכְתַבְתֶּם" (דְּבָרִים יא, כ), "לְמַעַן יִרְבוּ יָמֵיכֶם" (שָׁם שָׁם, כא) - כִּי עַל-יְדֵי אֱמוּנָה בַּמְשָׁא-וּמְתָן, בָּא 'אוֹר־הַחַיִּים'.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה (מְנַחוֹת לג): "קְבִיעוֹת הַמְּזוּזָה, בְּשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפֶּתַח" - כִּי אָמְרוּ (בְּבֹא-מִצְרָא מ.ב.): "לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם אֶת מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ בְּפֶרֶק מְטִיא" וְכוּ' - וְשִׁלִּישׁ הָעֲלִיּוֹן הוּא הַשְּׁלִישׁ שֶׁבְּפֶרֶק מְטִיא, כְּמֵאֵמֶר חז"ל (ירושלמי פֶּאֶה פ"ח): "טְבִין חֲמִשִּׁין דְּעַבְדִּין, מִמָּאתָן דְּלֹא עַבְדִּין".

וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה צָרִיךְ לֵהֵיוֹת בַּמְשָׁא-וּמְתָן, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (שַׁבָּת לא): "נִשְׂאֵת וְנִתְּתָ בַּאֱמוּנָה".

נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר הַמְּמוֹן, שְׁשָׁם צָרִיךְ אֱמוּנָה, הוּא בְּשִׁלִּישׁ עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּשִׁלִּישׁ שֶׁבְּפֶרֶק מְטִיא'.

עֵתָה בּוֹא וְרֵאָה נִפְלְאוֹת-הַשָּׁם, כִּי מִבְּאֵר בְּיְרוּשָׁלַיִם פֶּאֶה' (פ"א - וּבְבֹרְאֵי-רַבָּה לז, ג): "אֲרִטְבֵּן שְׁלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא טָבָא, שְׁלַח לִיָּה רַבִּי חַדָּא מְזוּזָה".

וְלִכְאוּרָה הוּא פְּלֵא: מַדּוּעַ שְׁלַח לוֹ מְזוּזָה דִּיקָא, וְלֹא מִצְוָה אַחֶרֶת?!

אֵךְ עַל-פִּי הַנֵּ"ל מִבְּאֵר הַיֵּטִב: כִּי 'מְזוּזָה' דִּיקָא מִבְּטַל 'הַמְּדַת הַמְּמוֹן', וְעַל-פִּן שְׁלַח לוֹ 'מְזוּזָה' דִּיקָא, כִּי 'אֲרִטְבֵּן' שְׁלַח לוֹ 'מְרַגְלִיתָא טָבָא', הֵינֵנו 'עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן', כִּי הִיָּה שְׁוֵה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עַקֵּר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה. עַל פִּן שְׁלַח לוֹ רַבִּי בְּנֶגֶד זֶה, 'מְזוּזָה' דִּיקָא - כִּי 'מְזוּזָה' מִבְּטַל 'הַמְּדַת הָעֲשִׂירוֹת'.

קנה.

(סְפָר-הַמְּדוֹת, בְּנִיַם נו)

בְּעוֹזֵן 'מְזוּזָה' - בְּנִיַם מְתִים בְּשָׁהם קִטְנִים.

קנו.

(שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"ב תריט; הַחֲדָשׁ ח"ג קצד)

פַּעַם כְּשֶׁבִקֵּשׁ מוֹהֲרַנ"ת מְסוּפֵר אֶחָד, שִׁיבְדֵק לוֹ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתוֹ, בָּא הַסּוּפֵר לְבֵיתוֹ וְלָקַח אֶת מְזוּזוֹת הַבַּיִת לְבַדְקָן. בָּעֵת שֶׁהָיָה מוֹהֲרַנ"ת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.

כְּשֶׁחָזַר מוֹהֲרַנ"ת לְבֵיתוֹ, וְרָאָה שֶׁהַמְּזוּזָה אֵינָה קְבוּעָה בְּפֶתַח הַבַּיִת, שָׁאֵל: הֵיכֵן הַמְּזוּזָה?! - עָנּוּ לוֹ: "שֶׁהַסּוּפֵר לָקַחַן לְבַדְקָה עִם שְׂאָר מְזוּזוֹת הַבַּיִת"!

ולא נכנס מוהרנ"ת לבית - אלא שלח לקרא לסופר. וכשהגיע, אמר לו מוהרנ"ת: "הרי לקחת לי את ביתי [האסט מיר צונגענומען די שטוב], וכי כך בודקים מזוזות? ה'יה לך לבדק אחד אחד במקומו ולקבעם בחזרה באותו מעמד!"

[עין הספור בנסח אחר - ב'אבני'ה'ברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל לא].

"ועשית הישר והטוב" (דברים ו, יח)

זו פטרה לפנים משורת הדין. (רש"י)

קנז.

(ספר המדות, צדקה יא)

[א] בשתהא נזהר מ'שנאת-חנם' - אזי כשיהיה לך איזהו משפט עם אלם שאינו רוצה לפשר עמו, על-ידי-זה יתפשר עמו. (אהבה ח"א ט).

[ב] ה'פטרה' (שלחן-ערוך חשן-משפט יב, ב) - היא 'משפט' שיש בו 'צדקה' (צדקה יא).

"מה העדות והחקים והמשפטים" (דברים ו, כ)

קנח.

(ח"א נו, ג)

על-ידי ה'תורה' - קורים את ה'חיים', וממשיכין את ה'חיות' לתוך ה'מדות', שהם בחינת 'מים'.

וזוה שפתוב (תהלים לט, ה): "ומדת ימי מה היא" - הינו: שה'תורה' שהיא בחינת 'מה', כמו שפתוב (דברים ו, כ): "מה העדות והחקים והמשפטים" - היא בחינת 'מדות'

וימים' - שעל-ידי קורין את ה'חיות' לתוך ה'מדות' וה'מים'.

שבלא זה, לא היה אפשר לקבל את ה'חיות', מחמת 'רבו-אור'.

"וצדקה תהיה לנו, כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו באשר צונו" (דברים ו, כה)

קנט.

(ח"א רנא)

דע: שעל-ידי 'מלחמות', הינו 'מחלקת' - נופלים מחשבות של רשעים, מחשבות של כפירות, על אנשים כשרים.

והתקון לזה: למסר המלחמה על השם, שהשם ילחם המלחמה, על-ידי-זה מביטל מחשבות רשעים. - אבל דע: שעל-ידי צדקה שלהם, יש פח במחשבתם להתקים אפלו אם ימסר המלחמה להשם וכו'.

ודע: שאיש אמת, דהינו שעושה מצוות בשלמות ובכל הדקדוקים בינו לבין קונו, יש לו פח להמשיך לעצמו כל הצדקות שהם עושין - כי הצדקה נמשכת רק אחר האמת - ואזי אין להם פח הצדקה, ואין פח במחשבתם להתקים.

וזוה שפתוב (דברים ו, כה): "וצדקה תהיה לנו, כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו באשר צונו".

הינו: כשיהיה לנו בחינות 'אמת' - דהינו לשמר לעשות כל המצוות לפני ה' לבדו, בכל הדקדוקים, כמו שעושה בפני בני-אדם.

וְזֶה: "כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה
הַזֹּאת לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ"
וכו' - "לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ" דִּיקָא.

הֵינּוּ: שְׁנֵשְׁמַר לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת לִפְנֵי
ה' לְבַד, בִּינֵינוּ לְבֵין קוֹנְנֵנוּ, בְּכָל
הַדְּקָדוּקִים וְהַפְּרָטִים.

וְזֶהוּ: "כַּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ" - הֵינּוּ: בְּכָל
הַדְּקָדוּקִים 'כַּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ' הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ.

וְאִז: "וַיִּצְדָּקָה תְהִיָּה לָנוּ" - "לָנוּ" דִּיקָא.
הֵינּוּ: שְׁנִמְשִׁיךְ לַעֲצֻמְנוּ כָּל הַצְּדָקוֹת,
כִּי דָרַךְ הַצְּדָקָה לְמִשְׁךְ לְאַמַּת' בְּנִל.

"כִּי עִם קְדוּשׁ אֶתָּה לֵאמֹר אֱלֹהֵיךָ, בְּךָ בָּחַר ה'
אֱלֹהֵיךָ לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סְגֻלָּה" (דְּבָרִים ז.ו.)

נִמְצָא: שִׁיחַ כָּמוֹ 'סְגֻלָּה', לְמַעַלְה-
מִהֵטְבַע', לְמַעַלְה מִשְׁכַּל-אֲנוּשֵׁי,
וְזֶה בְּחִינַת 'מְקִיפִין'.

וּמִי שִׁזְכָּה לְאֵלוֹ ה' מְקִיפִין, לְהוֹלִיד אוֹתָם
וּלְהַכְנִים אוֹתָם בְּפָנִים, נִמְצָא שִׁזְכָּה
לְהַבִּין אֶת ה' סְגֻלָּה'.

בְּכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ יֵשׁ לוֹ
פְּנִימִי וּמְקִיף, וְכָל מִה שִׁחֲנָנוּ הַשֵּׁם
לְהַבִּין וּלְחַדֵּשׁ אִיזָה דְבַר וּלְהַכְנִים הַמְּקִיף
לְפָנִים - בּוֹדָאי הַיֵּשֶׁר מְחַיֵּב לְגַלוֹת הַסְּגֻלָּה
לְ"עַם סְגֻלָּה", וְלְהִיטִיב מְטוֹבוֹ לְאַחֲרִים.

קלא.

(ח"א לה, א)

יִשְׂרָאֵל הֵם "עַם קְדוּשׁ" (דְּבָרִים ז.ו; יד, בִּכְא; כו, יט),
וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
יֵשׁ לוֹ "חֶלֶק אֶלּוּק מִמַּעַל" (אִיּוֹב לא, ב) וְכו'.

קלב.

(ח"א קא)

בְּכָל אָדָם וְאָדָם בְּעֲצֻמוֹ יֵשׁ בְּחִינַת 'אֲנִפִּין-
נְהִירִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל
"עַם קְדוּשׁ" (דְּבָרִים ז.ו; יד, בִּכְא; כו, יט),
הַרְחוּקִים בְּשִׁרְשָׁם מִכָּל הַמַּדּוֹת וְהַתְּאוּזוֹת.

קלג.

(ח"ב ז, גי"א)

עֵקֶר הַרְחַמְנוֹת הוּא: כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל "עַם
קְדוּשׁ" (דְּבָרִים ז.ו; יד, בִּכְא; כו, יט),
נוֹפְלִין חֲסוּשָׁלוֹם בְּעוֹזְנוֹת. וּלְפִי קְדֻשַׁת-
יִשְׂרָאֵל וְדָקוּתָם וְגִדְל רּוּחָנֵינוּתָם, הֵם רְחוּקִים
מִעוֹז, וְאִי-אֶפְשָׁר לָהֶם לִשָּׂא כָּל הַמִּשָּׂא
הַכָּבֵד שֶׁל עוֹז, אֲפִלוּ יוֹם אֶחָד.

קל.

(ח"א כא, ט - נְאֻמָּה בְּשִׁבְת־נְחֻמוֹ שְׁנַת תַּקַּס"ד)

אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים "עַם סְגֻלָּה" (דְּבָרִים ז.ו) -
כָּמוֹ 'סְגֻלָּה' שְׁעוֹשִׂין לְרַפּוּאָה, אֶף-
עַל-פִּי שְׂאִין הֵטְבַע מְחַיֵּב שִׁיחָה זֶה
לְרַפּוּאָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מְסַגֵּל לְרַפּוּאָה, וְזֶה
לְמַעַלְה-מִהֵטְבַע' שְׂאִין הַשְּׁכַל-הָאֲנוּשֵׁי
מִבֵּין.

כְּמוֹ-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְעַם
סְגֻלָּתוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין הַשְּׁכַל
הָאֲנוּשֵׁי מִבֵּין, אִיךָ לָקַח עִם מְתוּךְ עַמִּים -
כָּמוֹ: "בְּשַׁעַת 'קְרִיעַת יַם-סוּף' שִׁקְטַרְג מִדַּת-
הַדִּין: הִכְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹ"ם" וְכו' (זֶהר תְּרוּמָה
קע), אֶף-עַל-פִּי-כֵן לָקַח אוֹתָנוּ לְ"עַם קְדוּשׁ"
(שם).

דור". - על־ידי תשובה מאהבה, עושה
הסד לשני אלפים.

"ומשלם לשנאיו אל פניו להאבדו" (דברים ז, י)

קלז.

(ח"א ח, ג)

הרוח־חיים שנמשך מה'רב־דקלפה',
גדול ותקיף לפי שעה, כמו
רוח־סערה שהוא גדול בשעתו. אך שאין
לו קיום כלל, ולסוף פלה ונאבד, ומסער
גופה ונשמתה.

וכמו שכתוב (דברים ז, י): "ומשלם לשנאיו
אל פניו להאבדו". "ומשלם" -
לשון שלמות־החפרון' שנמשך לו, דהינו:
בחינת 'אריכת הרוח'.

וזהו: "אל פניו". "פניו" - הוא בחינת
'הרוח' וכו'. אך הוא "להאבדו" -
כי אף שהוא גדול לפי שעה, לסוף נאבד
בנ"ל.

אך הדבוק בצדיקים, מקבל ה'רוח־חיים',
'שלמות־החפרון', מהצדיק וה'רב־
דקדשה'.

קלת.

(ח"א סו, ג)

על־ידי האמת שיתגלה לעתיד, יהיה
מפלת הרשעים.

בבחינת (דברים ז, י): "ומשלם לשונאיו אל
פניו להאבדו". "פניו" - זה
בחינת 'אמת', שעל־ידי־זה משלם
לשונאיו ומאבדן מן העולם.

"לא מרבכם מפל העמים חשק ה' בכם וכו',
כי אתם המעט מפל העמים" (דברים ז, ז)

קלז.

(ח"א י, י)

"כל מקום שנאמר ואלה, מוסיף על
הראשונים" (בראשית־רבה ל, ג) - בחינת
'תוספות ורבו', בחינת 'צאנה', 'עבוד־הזרה',
כמו שכתוב (דברים ז, ו): "לא מרבכם חשק
ה'" - שפרושו: 'צאנה'.

"מוסיף על הראשונים" - שהוא בחינת
'המן־עמלק', כמו שכתוב (במדבר
כד, ט): "ראשית גוים עמלק".

קלה.

(ח"א ע)

וזה שכתוב (דברים ז, ו): "לא מרבכם חשק
ה' בכם, כי אתם המעט" - ודרשו
רז"ל (חלין פט. רש"י דברים שם): "לא מרבכם
וכו', רק מחמת שאתם ממעיטין עצמכם
וכו', חשק ה' בכם".

כי מחמת שממעיטין ומקטינים עצמן -
על־ידי־זה הם בבחינת 'עפר', שיש לו
'פח־המושך', בחינת 'משכן', שמושך
האלקות. ועל־כן: "חשק ה' בכם".

"ולשמרי מצותו לאלף דור" (דברים ז, ט)

קלו.

(ח"א נח, ז)

'תשובה מאהבה', זה בחינת "להם
משנה" (שמות טז, כב), כמאמר
תז"ל (סוטה לא): "כאן מאהבה כאן מיראה"
(סוטה לא) - איתא שם: "גדול העושה מאהבה יותר מן
העושה מיראה, שזה תלוי לאלף דור וזה תלוי לאלפים

הַפְטַרַת שַׁבַּת נַחְמוֹ

"נַחְמוּ נַחְמוּ עַמִּי יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם" (ישעיה מ, א)

א.

(ח"א כא, יא - נאמרה בשבת נחמו שנת תקס"ד)
כָּל הַצָּרוֹת וְהִסּוּרִים וְהַגְלוֹת, אִינּוּ אֵלָּא לְפִי עֲרֹךְ הַסְרוּךְ-הַדַּעַת, וּכְשֵׁנְשָׁלָם הַדַּעַת נִשְׁלָם כָּל הַחֲסוּרוֹת וְכוּ'.

וְעַקֵּר ה' חַיִּים-נִצְחָיִים יִהְיֶה לְעַתִּיד, מַחְמַת הַדַּעַת, שִׁירָבָה הַדַּעַת, שִׁידְעוּ הַכֹּל אֶת הַשֵּׁם וְכוּ'.

אֲדַ הַדַּעַת שִׁיְהִיָּה לָהֶם אֶז - אֶפְשָׁר לָנוּ לִידַע וּלְדַבֵּר מִמֶּנּוּ.

אֲדַ הַדַּעַת שִׁיְהִיָּה לָנוּ אֶז - זֶה אִי-אֶפְשָׁר בְּעַת אֶפְלוּ לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ, כִּי עֲכָשׁוּ זֶה הַדַּעַת בְּבַחֲיִנוֹת 'מַקִּיפִים' וְכוּ'.

וְהַיְדִיעָה יֵשׁ בָּהּ 'מַקִּיפָה' וְ'מַקִּיפָה לְמַקִּיפָה'.

וְזֶהוּ: "נַחְמוּ נַחְמוּ עַמִּי יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם" (ישעיה מ, א). "נַחְמוּ נַחְמוּ" - הִינּוּ 'מַקִּיפָה', וְ'מַקִּיפָה לְמַקִּיפָה', שֶׁהַיְדִיעָה הִיא עַקֵּר הַנְּחֻמָּה שֶׁל כָּל הַצָּרוֹת.

וְאִיךָ אֶפְשָׁר לָבוֹא לְהַיְדִיעוֹת? - "יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם" - "אֲמִירָה בְּחֵשָׁאִי" (זוהר שְׁמִינִי לט, קנח קעו.) וְכוּ'.

וְזֶהוּ שְׁפָרַשׁ הַפְּסוּק: "נַחְמוּ נַחְמוּ" - הִינּוּ: לְזַכּוֹת לְהַשְׁגַּת-הַמַּקִּיפִין, הַשְׁגַּת-הַדַּעַת, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר הַנְּחֻמָּה - זֶה זֹכִינַן עַל-יְדֵי שְׁנֵי בַחֲיִנוֹת, שְׁהֵם: א) 'צַעֲקָה' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מוֹלִידִין הַמַּקִּיפִין. ב) וְקִדְשַׁת

שַׁבַּעַת הַנְּרוֹת' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְּסִים הַמַּקִּיפִין לְפָנִים.

וְזֶהוּ: "יֹאמֵר אֱלֹקֵיכֶם". "יֹאמֵר" - הִינּוּ בַחֲיִנַת "אֲמִירָה בְּחֵשָׁאִי", בַּחֲיִנַת 'שְׁמֹן' שֶׁהוּא 'בְּחֵשָׁאִי'. וְ'שְׁמֹן' הוּא בַּחֲיִנַת "שַׁבַּעַת הַנְּרוֹת" שֶׁהִיוּ מ'שְׁמֹן'.

"אֱלֹקֵיכֶם" - זֶה בַּחֲיִנַת "אֱלֹקִים לְאַרְמָא קְלָא" (זוהר שָׁם), בַּחֲיִנַת הַצַּעֲקָה הַנִּל.

שְׁעַל-יְדֵי שְׁנֵי בַחֲיִנוֹת אֵלוּ, זֹכִינַן לְהַשְׁגַּת הַמַּקִּיפִין, שֶׁהוּא 'הַשְׁגַּת הַדַּעַת-הַקְּדוּשָׁה', שֶׁזֶהוּ עַקֵּר הַנְּחֻמָּה, בַּחֲיִנַת "נַחְמוּ נַחְמוּ" - הִינּוּ: 'מַקִּיפָה' וְ'מַקִּיפָה לְמַקִּיפָה'.

ב.

(ח"ב פה)

'אֲגוּזִים' הַנִּקְרָאִים 'לוּזִים', רוֹמְזִים לְבַחֲיִנַת 'לֹאֵה', שֶׁהִיא בְּעֵרְףָה, שֶׁהִיא 'נִקְבָּא רֵאשׁוּנָה' (סְפָר הַלְקוּטִים לְהַאֲרִיז"ל פְּרַשַׁת וַיִּצְא).

וְאַחֲרֵי-כֵן נִכְנָסִין לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת: "יַעֲקֹב קָרָא בֵית-אֵל" (פְּסָחִים פח.). וְזֶהוּ שְׁפָרַשׁ רַש"י (שׁוֹפְטִים א, כד): "שֶׁדָּרָךְ לוּזֵי נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל".

וְזֶהוּ (ישעיה מ, א): "נַחְמוּ נַחְמוּ". שְׁתֵּי פְעָמִים "נַחְמוּ" גִּימְטְרִיא 'קְדָקֵד', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'עֵרְףָה' - שְׁעַל-יְדֵי נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל - 'עֵרְףָה' גִּימְטְרִיא ש"ג, רֵאשִׁי-תְבוּת: "שַׁבַּת נַחְמוּ".

וְזֶהוּ הָעֵצָם לֹוֹז שֵׁישׁ בְּעֶרְףְּ אָדָם, שֵׁישׁ אֲרָר
אֶחָד כְּלִיזֵן הַגּוֹף, וּמִמֶּנּוּ יִתְחַדֵּשׁ בְּנֵין
הַגּוֹף בְּשַׁעַת תְּחִילַת הַמַּתִּים. וְזֶהוּ עֵקֶר
נְחָמוֹתֵינוּ, בְּחִינַת "נְחָמוּ נַחְמוּ" כַּנ"ל.

כִּי עַל הַגּוֹף נֶאֱמַר (רות ג, יג): "שְׁכַבְי עַד
הַבֶּקֶר", שֶׁהוּא עֵת הַתְּחִיָּה. "וְהֵנָּה בַּבֶּקֶר
וְהֵנָּה הִיא לֵאמֹר" (בראשית כט, כה), הֵינּוּ: 'עֵצָם
לֹוֹז הַנ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי נִתְבַּנְּה הַגּוֹף.

ג.

(עלים לתרופה, ה' שלח תקצ"ו)

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְגִדֵר פְּרֻצָתָם וּפְרֻצַת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל, וַיִּנְחָמָם וַיּוֹשִׁיעֵם בְּנְחָמוֹת
צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם. אֵךְ עֵקֶר הַנְּחָמָה מִכָּל
הַצְרוֹת רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹן, הוּא הַדַּעַת שֶׁל
הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים־הָאֱמִתִּיִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תהלים קיט, ט): "זֹאת נְחָמָתִי בְּעַנְיִי" וְכוּ',
וּכְמִבְּאֵר עַל פְּסוּק "נְחָמוּ נַחְמוּ עַמִּי" (ישעיה
מ, א - בַּלְקוּטִיר־מוֹהֲר"ן ח"א כא, יא).

- ענני נחמה -

ד.

(ח"ב ד, בסוף)

כְּשֶׁהַצְדִּיק בָּצֵעַר וּבִצְרָה - כְּפֹה וְכֹמָה
נְשָׁמוֹת שְׁבַע־עוֹלָם־הַזֶּה וְעוֹלָם־
הַבָּא מְקוֹנְנֵין וּמִתְאַבְּלִין עַל צַעֲרוֹ, וְגַם
הַשְּׂכִינָה מְקוֹנְנָת. כִּי "אֶפְלוּ עַל דָּמִים שֶׁל
רְשָׁעִים הַשְּׂכִינָה מְקוֹנְנָת, קַל־וְהִמָּר עַל
דָּמֵן שֶׁל צְדִיקִים" (סנהדרין מו.).

אֲבָל כְּשֶׁזֹּכָה לְרַפּוּאָה' - אֲזִי 'מִתְנַחֲמֵין'
כָּלֵם, וְנִמְשָׁד 'שִׁמְחָה' לְכָלֵם, בְּבַחֲיִנַת
(ישעיה נז, יח): "וְאֶרְפָּאֵהוּ, וְאֲשַׁלֵּם נַחְמִים לוֹ
וְלֹאֲבַלְיֹו" - שֶׁעַל־יְדֵי רַפּוּאָתוֹ, נִמְשָׁד
'נְחָמָה' לְכָל הָאֲבַלִּים הַנ"ל, הֵינּוּ: 'שִׁמְחָה'.

ה.

(ספר-המדות, אמונה ח"ב ח)

הַנְּחָמָה - בָּא עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה'.

ו.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה)

וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְהִיִּיתִי עוֹבֵר עַל יָם שֶׁל
יָיִן, וַיִּדְעַתִּי: שֶׁזֶה ה'יָם' נַעֲשֶׂה בְּוֹדָאִי,
מִהַדְּבוּרִים שֶׁל ה'מְלִיץ', שֶׁהוּא עוֹמֵד
וּמְדַבֵּר תְּנַחֲוּמֵין לְפָנָי ה'מְלַךְ' וְה'מְלַכָּה',
וְאַחֲרֵי־כֵן הוּא חוֹזֵר פָּנָיו וּמְדַבֵּר תְּנַחֲוּמֵין
לְה'בַת־מְלַכָּה', וּמֵאלוֹ הַדְּבוּרִים נַעֲשֶׂה ה'יָם
שֶׁל יָיִן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שיר-השירים ז, י): "וְחִכְךָ
כִּיֵּין הַטּוֹב" - אֵךְ לֹא הִיִּיתִי יָכוֹל לְמַצְאוֹ.

ז.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג מהשבועה בעטלערס)

כִּי יֵשׁ שְׁנַי צַפְרִים, אֶחָד זָכָר וְאֶחָת נְקֵבָה,
וְהֵם רַק זוּג אֶחָד בְּעוֹלָם. וְנֶאֱבָדָה
הַנְּקֵבָה. וְהוּא הוֹלֵךְ וּמְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ, וְהִיא
מְחַפֶּשֶׂת אוֹתוֹ.

וְהָיוּ מְחַפְּשִׁים הַרְבֵּה זֶה אֶת זֶה, עַד
שֶׁנִּתְעַו, וְרָאוּ שְׂאִינָם יָכוֹלִים לְמַצֵּא
אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ. וְנִשְׁאַרוּ עוֹמְדִים, וְעָשׂוּ לָהֶם
קָנִים וְכוּ'.

וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַלֵּילָה - אֲזִי אֵלוֹ ה'זוּג
צַפְרִים', מִתְחִילִים כָּל אֶחָד
וְאֶחָת לֵיכַל בְּקוֹל יִלְכָה גְדוּלָה מְאֹד, כִּי כָּל
אֶחָד מֵיִלַּל עַל זוּגוֹ וְכוּ'.

וּבַיּוֹם, אִי־אֶפְשֵׁר לְסַבֵּל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ שָׁם,
כִּי בַיּוֹם מִתְקַבְּצִים שָׁם צַפְרִים אֶצֶל
כָּל אֶחָד וְאֶחָת מִהַזּוּג הַנ"ל, וְהֵם מְנַחֲמִים
וּמְשַׂמְחִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָת מִהַזּוּג הַנ"ל,
בְּשִׂמְחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד, וְאוֹמְרִים לָהֶם
דְּבָרֵי תְנַחֲוּמֵין: "שַׁעֲדֵין אֶפְשֵׁר שֶׁתִּמְצְאוּ
זֶה אֶת זוּ!" - עַד שֶׁבַיּוֹם אִי־אֶפְשֵׁר לְסַבֵּל אֶת
גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ שָׁם וְכוּ'.

ת.

(תכמה ותבונה יב, ד)

שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי (רבי נחמן מטולטשין) ז"ל:
שֶׁאֲחֵר שֶׁסִּפֵּר אֲדַמּוּר זְצוּק"ל
 אֶת הַמַּעֲשֵׂה מִה' בְּעֶרְגָּעַר' (ספורי-מעשיות,
 מעשה י מבערגער ועני) - הָיָה אִזּ בֵּין אֲנָשִׁיו,
 שְׂמָחָה גְדוּלָּה וְעִצּוּמָה - וְשָׂרוּ אִזּ אֶת
 הַפְּתוּב: "כִּי נָחַם ה' צִיּוֹן" וכו' (ישעיה נא, ג).

כִּי הִבִּינוּ אִזּ מְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁשָּׂח
 אַחֲרֵיכֶם, הַמְּבֹאֲרִים בְּסוּף הַמַּעֲשֵׂה:
 שֶׁעִנֵּן הַבְּחוּר וְהַבַּת־מֶלֶךְ הַמּוֹבָא שָׁם, מִרְמֵז
 עַל גְּשֵׁמַת מְשִׁיחַ וּבְנִסְת־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲכָשׁוּ
 הֵם גִּפְרִדִּים זֶה מִזֶּה, וְכָל בְּנִסְת־יִשְׂרָאֵל
 וְהַמְּלָכוֹת־דְּקִדְשָׁה שֶׁנִּמְשָׁד מֵאֵתָהּ, נִפְלוּ
 וַיִּרְדּוּ תַּחַת יַד הַקְּלָפוֹת שֶׁל פֶּעַם הַרוּצָח,
 הַמּוֹבָא בְּפָנִים הַסְּפוּר, עַד שֶׁמִּפִּיל אִימָה
 וַפְּחַד עַל הָאָדָם מִלְּצַעֲקַת לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ,
 וְאוֹמֵר לוֹ: "אִם תִּצְעַק, אֲחַנֵּק אוֹתָךְ מִיָּד!"
 וכו' וכו' (עיני-שם שמאריף בענין משיח' ובענין משיח
 האמתי).

וְעַל־כֵּן־זֹאת יִתְעַלֶּה וַיִּתְגַּדַּל עַל־ת
הַעֲלוֹת וְסַבַּת כָּל הַסְּבוֹת,
 לְהַפִּיךְ גַּם יְרִידוֹת פֶּאֱלָה לְעֲלִיּוֹת, וְלִסְבֵּב
 בְּגִלְגוּלֵי סְבוֹתָיו, שְׂדִיקָא עַל־יְדֵי־זָה יְהִי
 נְתוּעֵדִים וְנִתְחַבְּרִים - וְהִיא בְּעִצּוּמָה תִּמְצָא
 אֶת הַסִּימָנִים לְהַפִּירָם עֵין בְּעֵין שֶׁהֵם
 אֲמִתִּיִּים, עַד שֶׁיִּתְעַלּוּ וַיֵּאֱחָזּוּ לְמִקּוּמָם,
 וְהַמְּלָכוֹת תִּתֵּן לָהֶם לְעוֹלָמִי עַד: "כִּי נָחַם
 ה' צִיּוֹן" וכו'.

ט.

(עלים לתרופה, מכתב נחמה'
 מרבי נפתלי ז"ל, תלמיד רבנו ז"ל)

אָחִי יְדִידִי וְאוֹהֲבִי מִנְעַר. שְׁמַעְתִּי אֲשֶׁר
 עָבַר עָלֶיךָ, "שְׁמַעְתִּי וְתַרְגֵּז בְּטִנִּי
 לְקוֹל צִלְלוֹ שְׂפָתַי" (תבוק ג, טז), הוֹמָה לְבִי

עַל צַעֲרֶךָ הַמֵּר, צַר לִי עָלֶיךָ אָחִי, כִּי נָעַם
 אֶהְבַּתוֹ תְּקוּעַ בְּלִבִּי מִנְעוּרֵינוּ, עַל־כֵּן מִר
 וּמְרוֹר צַעֲרוֹ בְּלִבִּי.

אֲךְ מִכְּרַחֵן לְהַתְּנַחֵם, כָּמוֹ שְׂפָתוֹב (ישעיה
 מ, א): "נִחְמוּ נַחְמוּ עַמִּי יֹאמֵר
 אֲלֵכֶיכֶם". וְהַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית וּבְכָל אָדָם
 וּבְכָל זְמַן. וְגַם עֵתָה אוֹמְרָת: "נִחְמוּ נַחְמוּ".

וּמַעַת שְׁשִׁמְעֵתִי וְלִבִּי דָוִי עַל צַעֲרוֹ, מֵאִז
 לְבִי דָוִי וְרַבּוֹת אֲנַחֲתִי בַּיּוֹתֵר.

אֲךְ זֹאת נִחְמָתִי, אֲשֶׁר יִדְעֵתִי מִנְעַר,
 וַיִּדְעֵתִי: אֲשֶׁר מִשְׂרַשׁ בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבוֹ,
 נִקְדַּת אֲמוּנָה אֲמִתִּית בְּהַשֵּׁם, וּבַתּוֹרָתוֹ,
 וּבְבַחֲרֵי צִדִּיקָא, אֲשֶׁר הִפְּזָה מְעִינֵי הַיְשׁוּעָה.

אֲשֶׁר בְּדַבְרֵיהֶם יִכּוּלִּים לְהַתְּנַחֵם
וְלַהֲחִיּוֹת אֶת נַפְשָׁנוּ תָּמִיד, וְלִקְיָם
הַמִּקְרָאוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר בָּהֶם הַתְּנַחֵם
יִרְמִיֵּהוּ אַחֵר צַעֲקָתוֹ בְּמִרְרֵיּוֹת דְּמִרְרֵיּוֹת,
אַחֵר כָּל־זֹאת אָמַר (איכה ג, יח-כא-כב-לב):
"וְאֵמַר אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחֲלֵתִי מֵה'. זֹאת אֲשִׁיב
אֶל לִבִּי עַל כֵּן אוֹחִיל. חֲסִדֵי ה' כִּי לֹא תָמְנוּ
וְכוּ' וְכוּ'. כִּי אִם הוֹגָה". אֶת־עַל־פִּי־כֵן אַחֲר־
כָּךְ (שם שם, לב; ישעיה סג, ז): "וְרַחֵם כְּרַחֲמָיו
וְכַרֵּב חֲסָדָיו".

כֵּן יִקְיָם בָּךְ, וְגַם נְבוֹאוֹת וְנִחְמוֹת יִשְׁעֵיה'
אֲשֶׁר נִבְּא לְדוֹרוֹת (ישעיה סו, יג): "כָּאִישׁ
אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ, כֵּן אֲנִכִּי אֲנַחֲמֶכֶם,
וּבִירוֹשָׁלַם תִּנְחַמּוּ".

כֵּן יִקְיָם בָּךְ לְחֻזֵּק (תהלים כז, יד): ו"חֻזֵּק
וַיֵּאמֶץ לְבָבְךָ", אֲשֶׁר יִזְכֶּה לָזֶה, שִׁיזְכֶּה
לִילָךְ לִירוֹשָׁלַם עִיר־הַקְּדוֹשׁ בְּרַב הַרְחָבָה,
אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

"דברו על לב ירושלים" (ישעיה מ, ב)

י.

(ח"א כ, ד)

ירושלים' - היא בחינת לב העליון,
בבחינת (ישעיה מ, ב): "דברו על
לב ירושלים".

"ישרו בערבה מסלה לאלקיננו" (ישעיה מ, ג)

יא.

(ח"א נט, א)

המושגת ל לקרב ולעשות נפשות - בונה
בחינת היכל הקדש וכו'.
והיכל הקדש שורה ומלביש הרוח החיוני
שבלב האיש הכשר, ויונק חיותו מהרוח הזו.
ועקר הלבשתו לרגלי הרוח - פי מבחינת
רגליו נתעזר להישיר את בני
אדם לעבודת השם יתברך, בבחינת (ישעיה מ,
ג): "ישרו בערבה מסלה לאלקיננו".
"מסלה" דיקא, שהוא מקום הרגליו.

וזהו בחינת (תהלים פד, ו): "מסלות
בלבבם" - שעל ידי "מסלות
שבלבבם" - נתעזר להישיר בני אדם
השוכנים "בערבה ובחשך" - להישיר להם
דרך לעבודת השם יתברך.

"כל גיא ינשא" (ישעיה מ, ד)

יב.

(ח"א ד, ט)

ויקבר אתו בגיא" (דברים לד, ו). זה בחינת
אין, כמו שכתוב (ישעיה מ, ד):
"כל גיא ינשא".

"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר"
(ישעיה מ, ה)

יג.

(ח"א יג, בסוף)

"כל בשר יחדו" (ישעיה מ, ה) - זה בחינת
לקיטת הנפשות.

"כי פי ה' דבר" (שם) - זה נעשה על ידי
"רוח נדיבה" (תהלים נא, יד), שהוא "פי
ה'", כמו שאמרו חז"ל (ראש השנה ו.ו): "בפי'ה'
(דברים כג, כד) - זו צדקה".

ומובן הדבר שמביא המקרא: "ונגלה
כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי פי
ה' דבר" (שם), ומבאר כל המאמר בפסוק זה,
אך בעזונותינו הרבים חסר פרוש רישה
דיקרא.

[הוספות מפתב"ד רבנו ז"ל, השיך לתורה הזו,
הנדפס בסוף הספר: - "ונגלה כבוד ה'" (ישעיה מ, ה),
זה בחינת 'הקמה', כמו שכתוב (משלי ג, לה): "כבוד חכמים
יגלו", בחינת 'בית המקדש', כמו שכתוב (דמיון יב, יב):
"כפא כבוד מרום מראשון" - על ידי זה: "וראו כל בשר
יחדו".

"וראו" - זה בחינת המשכת התורה, שהיא ראיה
טנת"א.

"כל בשר יחדו" - זה בחינת לקיטת הנפשות כלם,
בבחינת (משלי יא, ל): "לוקח נפשות חכם".

"כי פי ה' דבר" - כל זה נעשה על ידי רוח נדיבה, שהוא
"פי ה'", כמו שאמרו חז"ל (ראש השנה ו.ו): "בפי'ה'
(דברים כג, כד) - זו צדקה".

יד.

(ח"א יד, ב)

עכשו הכבוד בגלות, פי עקר הכבוד אצל
העכו"ם, ואנחנו בני ישראל
שפלים ונבזים.

ולעתידי לבוא שיתגלה כבודו מבין
החשך, כמו שכתוב

"הישוב על חוג הארץ" (ישעיה מ, כב)

ז.

(ח"ב ז, בסוף)

על-ידי רגל ויום-טוב, שהוא התגלות-
הרצון - נעשה בחינת הדחת
וכבוס הדמים, ואזי יכולים הדמים לסבב
בסדר.

ובשביל-זה נקרא הרגל: 'חג' - לשון
'סבוב', כמו שכתוב (ישעיה מ,
כב): "הישוב על חוג הארץ" - על סבוב
הארץ - כי על-ידי הדחת וכבוס הדמים,
על-ידי-זה הם מסבבים בסדר.

"וימתחם פאהל לשבת" (ישעיה מ, כב)

יח.

(ח"א ו, ה'ז)

'אהל' הוא ר'קיע', כמו שכתוב (ישעיה מ,
כב): "וימתחם פאהל לשבת",
וכתיב (תהלים קד, ב): "נוטה שמים פיריעה".

"יעקב איש תם ישב אהלים" (בראשית כה,
כז), בחינת ר'קיע', כמו שכתוב:
"וימתחם פאהל".

יט.

(ח"א כט, ה)

ו'יעקב' שהמשיך 'לבנונית' וכו', נאמר
בו (בראשית כה, כז): "ישב אהלים",
הינו: בחינת 'שמים', כמו שכתוב (ישעיה מ,
כב): "וימתחם פאהל לשבת".

(ישעיה מ, ה): "ונגלה כבוד ה'" וכו', כי אז יטו
כלם "לעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט) - אז
יאמרו בגוים: "לכו ונלכה באור ה'" (ישעיה ב,
ה). ו'כבוד' נקרא 'אור', כמו שכתוב (יחזקאל
מג, ב): "והארץ האירה מכבודו".

טו.

(ח"א עח)

"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי
פי ה' דבר" (ישעיה מ, ה). הינו:
כשמיחד הדבור עם השם, שהוא 'יחוד
קדשא-ברידי-הוא ושכינתה'.

אזי: "ונגלה כבוד ה'". "כבוד" - זו
'שכינה'. הינו: שנתגלה ונתגדל
'הארת-השכינה', שהוא בחינת 'מלכות'. כי
עכשו נקטן אורה ונחלש פחה וכו', וזהו
גלות-השכינה'.

אבל על-ידי שיתקן 'פרצוף מלכות',
וייחד ה'דבור', שהוא בחינת
'מלכות' ובחינת 'שכינה' - עם השם -
יתגלה ויתגדל אורה של 'פרצוף מלכות'.

טז.

(ח"א צד)

בעזונותינו-הרבים הדבור בגלות, כמו
שכתוב (תהלים צו, ג):
"ספרו בגוים את כבודו", והינו: הדבור עם
ישראל בגלות. לכה נאמר (ישעיה מ, ה):
"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו כי פי
ה' דבר".

והינו: כשינאלו ישראל - אז הדבור גם-
כן בביכול יהיה עם השם-יתברך.

לקוטי תפלות

פרשת ואתחנן

מפתח התפלות

[יד-טו-טז-יז-יח-יט-כ-כא-כב-כג-כד-כה-כו]
 "וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" - מצות תפלין (ח"א לה; ח"א לח; ח"א נד; ח"א סט; ח"ב ה; תפלות ונתחנונים, השמטה ל'לקוטי תפלות' ח"ב ה; ח"ב כא; ח"ב כט; ח"ב לג; ח"ב לה; תפלות הבקור ד; תפלות הבקור ו; תפלות הבקור ט).

[כז] "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" - מצות מזוזה; "ולא תחמד וכו' ולא תתאוה" (ח"א כג).

[א-ב] "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר" (ח"ב לט; ח"ב לד).

[ג-ד] "ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כלכם היום" (ח"א מט; תפלות הבקור ט).

[ה-ו-ז-ח-ט] "והודעתם לבניך ולבני בניך" (ח"א נג; ח"א צ; ח"ב ז; ח"ב מב; תפלות ונתחנונים, השמטה ל'לקוטי תפלות' ח"א כא).

[י-יא-יב-יג] "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - מצות קריאת שמע (ח"א לו; ח"א פז; ח"א צה; תפלות הבקור ו).

"ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר, אדני אלהים אתה החלוק להראות את עבדך, את גדלך, ואת ידך החזקה, אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתיך. אעברה נא, ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן, החר הטוב הזה והלבנן".

☪ [א] לקוטי תפלות ח"ב לט ☪
 (על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב עה, הנהגת הפשיטות)
 "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר" (דברים ג, כג)
 שנוזה לאוצר מתנת חנם, בכח וזכות הצדיקים הגדולים שזכו לחתור ולהמשיך ה'אוצר מתנת חנם' לכל באי עולם; ושנוזה לעלות לארץ ישראל; ושנוזה עצמנו בכל מצב: "שאיך שום יאוש בעולם כלל!"

רבונו של עולם, מלא רחמים, חונן את מי שאינו ראוי לחון, מרחם את מי שאינו ראוי לרחם, עושה חסד חנם בכל דור ודור. וכבר עשית חסדים רבים בכלליות ובפרטיות בכל דור ודור.

עד הנה עזרונו רחמיה, ולא עזבונו חסדיה, וגם עמי השפל והנבזה גמלת חסדים וטובות רבות בלי שיעור וערך ומספר.

ואלו פי מלא שירה כים, ולשוני רנה כהמון גליו וכו', לא אספיק כל ימי להודות לך, ולשבחה, ולפארה, ולברך ולקדש את שמך, להודות ולהלל ולספר, אחת מני אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות נסים ונפלאות, וחסדים רבים ועצומים, חסדי חנם, אשר עשית עמי מעודי עד היום הזה.

"מה רב טובך" אשר עשית עמי בתוך כלליות ישראל עמה, אשר נתת לנו מתנות טובות כאלה, מתנות יקרות כאלה, שהיו גנוזים בבית גנזיה מעולם.

עד שבא מושיע ורב, נאמן ביתך, משה רבנו עליו השלום, והביא לנו חמדה גנוזה, "שעשועים יום יום", אשר אין ערך אליה, "וכל חפצים לא ישוו בה".

"רבות עשית אתה יהוה אלהי", עם כלליות ישראל, ועם כל אחד ואחד בפרטיות בכל יום ויום, "נפלאתיך ומחשבתך אלינו, אין ערך אליך, אגידה ואדברה עצמו מספר".

ועתה אשר באתי לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא חסדי חנם תמיד.

חנני מ'אוצר מתנת חנם', וזכני לעלות לארץ-ישראל חיש קל מהרה בשנה הזאת.

אולי אזכה לקבל שם קדשה וטהרה, מעשר קדשות הפלולות שם, באפן שאזכה מעתה לשוב אליך באמת, ולקדש ולטהר עצמי מעתה ועד עולם, ולזכות ליראת-שמים באמת.

רבונו של עולם, אין לי פה לדבר, ולא מצח להרים ראש, רק באתי כעני בפתח, החיב והחוטא והפושע, שואל ומבקש בדעת מבלבל ובלשון עלגים, 'מתנת חנם' לבד, בכח וזכות הצדיקים הגדולים שזכו לארץ-ישראל אחרי מניעות רבות, וזכו לחתר ולהמשיך ה'אוצר מתנת חנם' על כל באי עולם.

בזכותם וכחם לבד תמכתי יתדותי, לבא לפניך עתה גם עתה, לשאל ולבקש ממך 'מתנת חנם', שתחנני מה'אוצר מתנת חנם', הפתוח ועומד לפני הצדיקים הקדושים.

משם תחנני ברחמיה הרבים ובחסדיך הגדולים, ותעשה את אשר בחקיך אלה, ואת מצותיך אשמר, מעתה ועד עולם.

ותזכני ותורני ותלמדני, הדרך והנתיב והעצה, באפן שאזכה חיש קל מהרה, לעבר ולדלג על כל המניעות,

וְהַעֲפוּבִים, וְהַסְכּוּכִים, וְהַבְּלוּלִים,
הַמוֹנְעִים אוֹתִי מִלְּבֹא לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל.

הֵן מְנִיעוֹת מִחֶמֶת מְמוֹן, הֵן שָׂאֵר כָּל
מִיָּנִי מְנִיעוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִפְרֹט כָּל
מִיָּנִי מְנִיעוֹת הַמַּח, הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל אֲזָכָה
לְשִׁבְר וּלְבִטּוֹל מְהֵרָה מְהֵרָה, בְּאִפְּן
שְׂאֲזָכָה מְהֵרָה בְּסִמּוֹךְ לִילְךָ וּלְבֹא לְאַרְץ־
יִשְׂרָאֵל.

וְאֲזָכָה לְבֹא לְשֵׁם בְּשָׁלוֹם, וְלַהֲמַשִּׁיךְ
שֵׁם עָלַי קִדְשָׁה וְטָהֲרָה וְיִרְאַה
שְׁלָמָה, מִכָּל הָעֲשׂוֹר קִדְשׁוֹת הַכְּלוּלִים
בְּאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת 'עֲשָׂרָה
מְאֻמְרוֹת' שֶׁבָּהֶם בְּרֵאת עוֹלְמָךְ, אֲשֶׁר
בָּהֶם כְּלוּלִים וְנִעְלָמִים הָעֲשָׂרֹת־הַדְּבָרוֹת,
שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אֲשֶׁר כָּל הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת 'עֲשׂוֹר
קִדְשׁוֹת' הָאֵלֶּה, כְּלוּלִים מִכָּל
הִירְאוֹת הַקְּדוּשׁוֹת.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲדִיר אִיוֹם וְנוֹרָא,
זַכְּנִי לְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְהִירְאוֹת
הָאֵלֶּה, בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה בְּאֵמֶת, וּלְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת
בְּיִרְאַה וּבְאַהֲבָה, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר
וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, אֵת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
בְּאַהֲבָה.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מֶה אֲדַבֵּר וְאַתָּה יִדְעָה
אוֹתִי, אֵךְ כְּבָר הוֹדַעְתָּנוּ שְׁצָרִיכִין
לְהַתְּפִיל בְּפֶה מְלֵא, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת
כָּל פֶּה.

וְעַל־זֶה תִּמְכָּתִי יִתְדוּתִי, לְבֹא גַם עִתָּה
בְּתַפְלָה וּתְחַנּוּנִים לְפָנֶיךָ, בְּעַל

הַרְחָמִים, בְּעַל הַחֶסֶד, בְּעַל הַחֶמְלָה
וְהַחֲנִינָה.

וְאַנִּי מְקַוֶּה, מִמְּקוֹם שְׂאֲנִי שָׁם, לְעֲלוֹת
מִהֵרָה לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, אוֹלֵי אֲזָכָה
שֵׁם מֶה שְׂאֲזָכָה, בְּאִפְּן שְׂאֲמַצָּא דְרֹךְ
וְנִתִּיב וְכַח וְעֵצָה אֲמַתִּיית שְׂאֲזָכָה לְקִימָה,
בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת
בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאַה, וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת
מִעֵתָה וְעַד עוֹלָם.

"הַשִּׁיבֵנוּ וְאֲשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי,
רְפָאֲנִי יְהוָה וְאַרְפָּא",
רְפוּאת־הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאת־הַגּוּף, "הוֹשִׁיעֵנִי
וְאֲשַׁעָה כִּי תַהֲלִתִּי אַתָּה".

חַנּוּנֵי מ'אוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם', בְּכַח וְזִכּוֹת
הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים הָעֲנוּיִם בְּאֵמֶת,
הַהוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת בְּאֵמֶת, וְעוֹשִׂים
עֲצָמָם כְּאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים לְגַמְרֵי בְּאֵמֶת.

אֲשֶׁר אַתָּה לְבַד יוֹדַע גְּדֹל קִדְשָׁתָם
וּמַעֲלָתָם וְעֲצָם כַּחֵם, עַד אֲשֶׁר יֵשׁ
לָהֶם כַּח, לְהָרִים וּלְהַגְבִּיֵה גַם אוֹתִי
מִמְּקוֹם שְׂאֲנִי שָׁם, לְקַרְבְּנִי אֵלֶיךָ,
וְלַהֲבִיאֲנִי מִהֵרָה לְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, וּלְזִכּוֹת
אוֹתִי, וּלְתַקֵּן כָּל מֶה שְׁקָלְקַלְתִּי, וְלֹא אֲצַא
מִן הָעוֹלָם־הַזֶּה, עַד שְׂאַתְקֵן בְּכַחֵם אֵת כָּל
אֲשֶׁר שַׁחַתְתִּי.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עוֹשֵׂה חֶסֶד חֲנָם בְּכָל
דוֹר, אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ וּחֲסָדֶיךָ חֲנָם,
בְּרֵאת וְקִימַת עוֹלְמָךְ עֲשׂוּרִים־וְשִׁשָּׁה
דוֹרוֹת קוֹדֵם מִתַּן־תּוֹרָה, שְׂאֵז הָיָה הָעוֹלָם
מְתַקֵּים בְּלֹא תּוֹרָה, כִּי אִם בְּחֶסֶד חֲנָם
לְבַד.

רחם עלינו גם עתה ברחמיך הרבים, ופתח לנו אוצריך הטוב, 'אוצר מתנת חנם', ועשה עמנו צדקה וחסד חנם בכל עת.

ואפלו בעת שאנו מתבטלים מדברי-תורה, רחם עלינו בזכות הצדיקים הגדולים האמתיים, ותשפיע עלינו כל טוב, ותקים אותנו בחסד חנם, כמו שקימת עולמך בחסד חנם, עשרים-וששה דורות קודם מתן-תורה.

על-כן רחם עלינו ברחמיך הרבים, וזפנו להתקרב לצדיקים-אמתיים, המקימים את כל העולם בתורתם וקדשתם, ובדרכי פשיטותם הנפלאים.

שנובה בכחם וזכותם, להמשיך עלינו קדשה וחיות וכל-טוב בכל עת, מה'אוצר מתנת חנם' הפתוח ועומד לפניהם.

אשר על-ידי-זה הם מחיין את-עצמם בעת שבטלים מן התורה, ובזה הם מחיין את כל האנשים הפשוטים שבעולם (שקורין: פראסטאקס), הן בעלי-תורה בעת שבטלים מן התורה, והן אנשי ההמון ועמי-הארץ, ואפלו המנחים בשאול-תחתיות ומתחתיו רחמנא-לצלן, ואפלו אומין דעלמא.

בלם הם מחיין, על-ידי דרכיהם הנפלאים, שעושים עצמם לפעמים פאנשים פשוטים לגמרי, וממשיכים חיות ושפע טוב, מקיום-

העולם קודם מתן-תורה, שהיה מתקים העולם בחסד חנם על-ידי התורה הנעלמת, שהוא הדרך לכבוש ארץ-ישראל.

ותחזק ותאמץ את לבבי, לבלי לפל משום דבר שבעולם, ולא יוכל הבעל-דבר והסטרא-אחרא להחליש את דעתי בשום אופן בעולם.

ואדע ואאמין באמונה שלמה וחזקה תמיד: "שאין שום יאוש בעולם כלל", איך שהוא, איך שהוא, כי רחמיך לא כלים לעולם.

ואתה מנסה את כל אדם בכל עת, ואתה מגלגל ומסבב עם כל אדם, גלגולים וסבות נפלאות, ואתה חפץ שהאדם יחזק ידו בהשם-יתברך בכל עת, אף אם הוא כמו שהוא.

כי "לית רעותא טבא דאתאביד", ויקר וחיבב בעיניך מאד מאד, כל תנועה ותנועה שהאדם מנשא עצמו להתקרב אליך ממקום שהוא שם, ומחזק את-עצמו ברחמיך וחסדיך, לקוות ולצפות בכל-עת, להתקרב אליך בכל-פעם מחדש.

באשר גלית לנו התנוצצות נפלא, מעצם פלאי חסדיך ורחמיך הרבים והעצומים מאד, על-ידי צדיקיך הקדושים האמתיים, שאחזו בנו וחזקו ידינו בכל עת, וקראו בקול גדול והשמיעו אותנו: "שאין שום יאוש בעולם כלל".

☉ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב לד ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עא, 'חבליים נפלו לי בנעמים')

"וְאַתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר" (דברים ג, כג)

שְׂנֹזְפָה לְבָא לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אֶרֶץ אֲשֶׁר מִשָּׁה
רַבְּנוּ הַתְּפִלָּל תַּקְט"ו תְּפִלוֹת לְבָא לְשָׁם

עַל-כֵּן בָּאתִי לְבַקֵּשׁ וְלִקְרֹא אֶל יְהוָה
אֵל עוֹלָם, "אֶקְרָא לְאֱלֹהִים
עֲלִיּוֹן, לֹאֵל גָּמֵר עָלַי. יִשְׁלַח מְשָׁמַיִם
וַיּוֹשִׁיעַנִי חַרְף שְׁאֲפֵי סִלָּה, יִשְׁלַח אֱלֹהִים
חֶסֶדּוֹ וְאַמְתּוֹ".

וַיַּעֲזְרֵנִי וַיּוֹשִׁיעַנִי, וַיַּחֲזֵק אֶת לִבִּי,
שְׂאֲזֹכָה לְהַשְׁתַּוְּקֵק וְלַהֲתַגַּעֵגַע
וְלִכְסֹף בְּאֵמֶת לְזֶה, לְבָא לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל
מִהֲרָה, וְאֲזֹכָה לְעֶסֶק בְּכָל הָעֶסְקִים
הַצָּרִיכִים לְעֲנִין נְסִיעָה זֹאת.

עַד שְׂאֲזֹכָה לְבָא מִהֲרָה לְאַרְץ הַקְּדוּשָׁה,
אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אֶרֶץ הַחַיִּים, "אַרְץ
צְבִי לְכָל הָאָרְצוֹת", אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
וְרַחֲבָה שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ, אֶרֶץ
אֲשֶׁר אֶתָּה דוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד.

אַרְץ אֲשֶׁר מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלִיּוֹ-הַשָּׁלוֹם
הַתְּפִלָּל תַּקְט"ו [חֲמֵשׁ-מֵאוֹת
וְחֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה] תְּפִלוֹת לְבָא לְשָׁם.

וַתַּעֲזְרֵנִי וַתּוֹשִׁיעַנִי וַתּוֹשִׁיעַנִי, לְהַמְשִׁיךְ
עָלַי שֵׁם הַמַּחֲיִן הַקְּדוּשִׁים,
מַחֲיִן שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת.

וְאֲזֹכָה לְבָא לְתוֹךְ שְׂמֻחָה גְדוֹלָה בְּכָל
עֵת, עַל-יְדֵי הַפְּשִׁיטוֹת
וְהַתְּמִימוֹת וְהָאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה, בְּךָ וּבַתּוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, וּבְצַדִּיקוֹךָ וּיְרֵאִיךָ הָאֲמִתִּיִּים,
הַטּוֹבִים וְהַתְּמִימִים, הַיֹּשְׁרִים בְּלְבוֹתָם,
הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֶיךָ בְּאֵמֶת.

וְתַרְחֵם עָלַי, וְתַחֲזֵק אֶת לִבִּי, לְכֹסֶף
וְלַהֲשַׁתּוֹקֵק וְלַהֲתַגַּעֵגַע בְּאֵמֶת
לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, וְלַהֲרַבּוֹת בְּתַפְלָה
וְתַחֲנוּנִים עַל-זֶה בְּכָל יוֹם, עַד שְׂאֲזֹכָה
שֶׁתַּפְּתַח לִי ה' אֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם, וְתַחֲנִנִי
בְּחֶסֶד חַנּוּם, וְתוֹשִׁיעַנִי מִהֲרָה לְבָא לְשָׁם
בְּשָׁלוֹם בְּלִי פָגַע, וְלַהֲמַשִּׁיךְ עָלַי כָּל
הַיְעָשָׂר קְדוּשׁוֹת שְׁבָאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

הֵן עַל כָּל אֱלֹה לְבַד, אֲנִי נִשְׁעָן וְנִתְלָה
וְנִסְמָךְ עֲדִין, וְצוֹפָה מִרְחוֹק לְאַחֲרִית
טוֹב וְתַקּוּהָ טוֹבָה, וְאֲנִי מַעִיז פָּנַי נִגְדֶךָ
בְּעִזּוֹת-מִצַּח כְּזֶה, כְּנַחוּשֶׁת וּבְרִזָּל,
בְּעַקְשָׁנוֹת דְּעַקְשָׁנוֹת, לְבַקֵּשׁ עֲתָה
מִלְּפָנֶיךָ: שֶׁתַּעֲלֵנִי מִהֲרָה לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל,
אַרְץ הַחַיִּים, אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

וְתַקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, עַל-פִּי דְרָכֵי
הַפְּשִׁיטוֹת וְהַתְּמִימוֹת,
וְהָאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה, בְּאֵמֶת וּבְשֻׂמְחָה
גְדוֹלָה, כָּכֵל אֲשֶׁר שְׂאֲלַתִּי מֵאַתָּה מְלֹא
רַחֲמִים עַד הַנָּה.

"יְהוָה יִגְמַר בְּעַדִּי, יְהוָה חֶסֶדְךָ לְעוֹלָם
מַעֲשֵׂי יְדִיךָ אֵל תִּרְפֵּן. יִהְיוּ לְרִצּוֹן
אֲמִרֵי-פִי, וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי
וְגֹאֲלִי". אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א מט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

"וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם,

חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם" (דברים ד, ד)

- שְׂנוּזָפָה לְהִיּוֹת דְּבוּקִים תְּמִיד בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ -

וְתֻזְבְּנוּ אוֹתָנוּ וְאַתְּ כָּל עַמְּךָ בַּיִת
יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּךָ
תְּמִיד, וּלְקַבֵּל עָלֵינוּ אֶת עַל מְלֻכוֹתֶיךָ
בְּאַהֲבָה.

וְתִמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ, חַיִּים אֲרָפִים
טוֹבִים וְקִיָּמִים. וַיְקִיֵּם בָּנוּ
מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם".

☪ [ד] תפלות-הבקר ט ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-יָדַיִם-שְׁחָרִית ד; הַבְּנוּיָה

על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, 'ויאמר בעז אל רות')

"וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם,

חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם" (דברים ד, ד)

שְׂנוּזָפָה לְעִשׂוֹת הַרְּבָה מְצוֹת בְּכָל יוֹם,

וְעַל-יָדָם נִהְיָה דְּבָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ

וְאַזְכָּה לְעִשׂוֹת מְצוֹת הַרְּבָה בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם. וְעַל-יָדַי כָּל מְצוּהָ, אֲזַכָּה
לְהִתְחַבֵּר וּלְקַשֵּׁר אֶת-עַצְמִי, אֶל אֹר
הַזְּרִיחָה שֶׁל הַבְּטוּל אֶל הַתְּכָלִית, שֶׁהוּא
אֹר אֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יָדָם נִהְיָה
דְּבָקִים בְּךָ.

וְנִזְכָּה שְׂיִקִּים בָּנוּ: "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כְּלַכֶּם
הַיּוֹם", אֲמֵן נִצַּח סֵלָה וְעַד.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נג, 'ה"א הדעת')

"וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָהּ וּלְבַנְיָהּ בְּנֵיךְ" (דברים ד, ט)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ,
וְהַתְּפִתָּה וְהַתְּרַצָּה וְהַתְּפִיֵּס
לְתַפְלָתָנוּ, וְשָׁמַע קוֹל פְּגִיעַתָנוּ, וְהַשְּׁלֵם
אֶת דַּעְתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, וְנִזְכָּה לְהַפִּיר
אוֹתָךְ גַּם בְּזֵה הָעוֹלָם, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
שְׂאִיֵן שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו.

וְלְהוֹדִיעַ גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתְךָ לְכָל בָּאֵי
עוֹלָם, לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת
הַבָּאִים, אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגְּדוֹל
וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וּרְבוּתֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים. "דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ,
וּגְבוּרוֹתֶיךָ יִגִּידוּ. אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל
אִמְתְּךָ".

וְנִזְכָּה לְקִיָּם בְּאִמַּת מִקְרָא שְׁכָתוֹב:
"וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָהּ וּלְבַנְיָהּ בְּנֵיךָ.
לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד.

☪ [ו] לקוטי-תפלות ח"א צ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

"וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָהּ וּלְבַנְיָהּ בְּנֵיךְ" (דברים ד, ט)

וְתַעֲזוֹר וְתִגַּן וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ בְּכָל-עֵת,
וְתוֹרְנוּ וְתִלְמְדֵנוּ תְּמִיד, שְׂנוּזָפָה
לִידַע, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם בְּנֵינוּ וְזִרְעֵנוּ
מִקְטָנוֹתָם, אֵיךְ לְשַׁמְרָם וּלְמַלֵּט נַפְשָׁם מִן
הַכְּפוֹת הַרְּעוֹת.

☪ [ז] לקוטי תפלות ח"ב ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'כי מרחמם ינהגם')

"והודעתם לבניי ולבני בניי" (דברים ד, ט)

וְלַחֲנֹכְם לְטוֹבָה, בְּדַרְכֵיךָ הַקְדוֹשִׁים
וְהָאֱמִתִּים, שִׁילְכוּ בְּדַרְךָ
הַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת, בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת
כְּרָצוֹנְךָ הַטוֹב בְּאֱמֶת, כַּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ
מֵאֲבוֹתֵינוּ וּרְבוֹתֵינוּ הַקְדוֹשִׁים.

וְנִזְכָּה לְהוֹדִיעַ לְכָל בְּנֵינוּ וְדוֹרוֹתֵינוּ
הַבָּאִים אַחֲרֵינוּ, וְלְכָל דוֹרוֹת זְרַע
יִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל מַעֲשֵׂי יְהוָה הַגְּדוֹל, אֲשֶׁר
עָשִׂיתָ עִמָּנוּ מִימֵי אֲבוֹתֵינוּ עַד הַנֵּה בְּכָל
דוֹר וָדוֹר, "לְמַעַן יִדְעוּ דוֹר אַחֲרוֹן, בְּנֵים
יוֹלְדוּ, יִקְמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבְנֵיהֶם".

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם בְּשִׁלְמוֹת מִקְרָא שְׁכָתוֹב:
"וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ",
לְהוֹדִיעַ לָהֶם קְדֻשַׁת אֱמוּנַתְנוּ הַקְדוֹשָׁה
וְהַטְהוֹרָה וְהַתְּמִימָה.

רַחֵם עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ לְמַעַנְךָ, וְהַגֵּן
בְּעַדֵיהֶם, וְשִׁמְרֵם וְהַצִּילֵם, מִכָּל
מִינֵי חַנוּכִים הָרָעִים, שֶׁל כָּל מִינֵי דַרְכִים
שְׂאִינָם יִשְׂרָיִם בְּעֵינֶיךָ. "אֵתָהּ יְהוָה
תִּשְׁמְרֵם, תִּצְרְנוּ מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם".

חַמַּל עַל פְּלִטַת יְלָדֵי עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר אֵין לָנוּ עַל מָה לְהַשְׁעֵן, כִּי-
אִם עַל זְכוֹת הַבְּלִ-פִּיהֶם הַקְדוֹשׁ שְׂאִין בּוֹ
חַטָּא.

וְתִאֲרִיךְ יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֵיהֶם בְּטוֹב
וּבְנֻעִימִים, וְתִהְיֶה עִמָּהֶם
תְּמִיד, וְתַעְזְרֵם וְתוֹשִׁיעֵם, שְׂיִזְכוּ לְעַבְדְּךָ
בְּאֱמֶת, כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם.

וְנִזְכָּה מֵעַתָּה לְעַבְדְּךָ בְּאֱמֶת, בְּאִימָה
וּבִירְאָה וּבְאַהֲבָה, וְלֹא נִסּוּר
מִרָצוֹנְךָ יְמִין וּשְׂמָאל, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי
הִירְאָה שְׁלֵמָה, לְהַעֲמִיד בְּנֵים וְתַלְמִידִים
הַגּוֹנִים בְּעוֹלָם.

שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲנִי וְכָל עַמְּךָ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיס הַדַּעַת-
דְּקַדְשָׁה, בְּבָנֵינוּ וַיּוֹצֵאֵי-חֲלָצֵינוּ,
וּבַתְּלִמִּידִים הַגּוֹנִים, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב:
"וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֶיךָ".

וְכָל דְּבוּרָנוּ וְעִסְקָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, יְהִי
רַק בְּתוֹרַתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ, שְׁנִזְכָּה
תְּמִיד, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲסֹק וַיִּדְבֹּר עִם
חֲבֵרוֹ בִּירְאַת-שָׁמַיִם, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.
וַיִּקְבְּלוּ דִין מִן דִּין, תּוֹרָה, וְדַעַת-אֱלֹהִים,
וַיִּרְאַת-שָׁמַיִם, וַיַּעֲזְרוּ וַיִּזְרְזוּ וַיַּחֲזִקוּ כָּל
אֶחָד וְאֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

כִּי כָּבֵר גְּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ
הָאֱמִתִּים: שְׂזָה עָקֵר הַהִשְׁאָרָה
וְהַחֲלִיפוֹת, שְׁנִשְׁאָר מִן הָאָדָם אַחַר מִיתָתוֹ
בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כִּי אֵין נִשְׁאָר מִן הָאָדָם
כְּלוּם בְּעוֹלָם-הַזֶּה אַחַר פְּטִירָתוֹ, כִּי אִם
דַּעַתוֹ וְדְבוּרָיו הַקְדוֹשִׁים שְׂזָכָה לְהָאִיר
בְּחֲבֵרָיו וּבְנָיו.

☪ [ח] לקוטי-תפלות ח"ב מב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקוה-הברית')

"והודעתם לבניי ולבני בניי" (דברים ד, ט)

רבנו של עולם, השם פה לאלם, תן לנו פה, לשוח בתורתך ונפלאותיך האמתיות תמיד, "למען ידעו דור אחרון, בנים יולדו, יקומו ויספרו לבניהם".

ונזכה להודיע לבנינו, ולבני בנינו, ולכל בני-ישראל לדורותם, את כל מעשה יהוה ונפלאותיו, אשר עשה עמנו, מיום יציאת מצרים, עד היום הזה, כמו שכתוב: "והודעתם לבניי ולבני בניי".

☪ [ט] תפלות-ותחנונים ☪

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א כא

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כא, 'עתיקא טמיר וסתים')

"והודעתם לבניי ולבני בניי" (דברים ד, ט)

"ושננתם לבניי" (דברים ד, ז)

ונזכה לקיים מקרא שכתוב: "והודעתם לבניי ולבני בניי". וכתיב: "ושננתם לבניי". וכן: "ולמדתם אתם את בניכם".

ונזכה שישאר מאתנו, השארת הדעת-דקדשה, גם בבנינו ויוצאי-חלצינו, ונזכה לגדל את בנינו, לתורה ולחפה ולמעשים טובים.

על-כן באנו לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי הראשונים והאחרונים, מגן ומושיע לנו בכל דור ודור. שתרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותעזר לנו ותזכנו, שיהיה נשאר זכרנו לדורי דורות, ולא יפסק חבל הקדשה של ישראל לעולם.

ונזכה בכל יום תמיד, לדבר עם חברינו ובנינו ביראת-שמים, ויתקיימו דברינו ודעתנו אצלם, ולא יעברו דברינו מלבם חס-ושלום, רק יפנסו דברינו האמתיים בלבם, וישמעו ויתקיימו אצלם לעד, פיתד חזק בל ימוט. וישובו אליך באמת.

באפן שנזכה כלנו להאיר, בהענפים היוצאים מאתנו, להשאיר בנים ותלמידים הגונים הרבה בעולם.

עד שבנינו ותלמידינו, יזכו להוליד עוד בנים ותלמידים רבים, להאיר בהם הדעת-הקדוש, ששמענו וקבלנו מפי רבותינו וחכמינו זכרונם-לברכה, וכן מדור לדור לעולם. "דור לדור ישבח מעשיך, וגבורותיך יגידו".

ויקיים בנו מהרה מקרא שכתוב: "ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה, רוחי אשר עליך, ודברי אשר שמתו בפיך, לא ימוש מפיה, ומפי זרעך, ומפי זרע זרעך, אמר יהוה, מעתה ועד עולם".

זוֹנָה", וְתִכְנַע וְתִפְּל הַשְּׂפָחָה לְפָנַי גְּבֻרָתָהּ
וְתִבְרַח מִפְּנֵיהָ.

בְּאֶפְןִי שְׂאֻזָּה לְבַטֵּל מִמְּנֵי תַאֲוֹת-נְאוּף,
וְלִהְיֶה גִבּוֹר עַל כָּל הַהֲרֵהוּרִים
רְעִים, לְגַרְשָׁם וּלְשַׁבְּרָם וּלְבַטְּלָם מֵעָלַי,
בְּבִטּוֹל גְּמוּר, מֵעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְאִזְכָּה עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים
אֵלוֹ, שֵׁישׁ בָּהֶם 'שְׁנַיִם-עָשָׂר
תְּבוֹת' - שְׂתִהְיֶה נִפְשִׁי נִכְלָלָת עַל-יְדֵי-זֶה,
בְּ'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבִטֵי יְהוָה', שֶׁהֵם כָּל־לִיּוֹת
מַלְכוּת-דְּקָדְשָׁה.

וְעַל-יְדֵי ה'אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעַ אוֹתִיּוֹת'
שֵׁישׁ בְּשְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלוֹ -
אִזְכָּה לִהְיוֹת נִכְלָל, בְּתוֹךְ אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעַ
אוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּ"שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" שֶׁהֵם
'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבִטֵי יְהוָה'.

⊗ [יא] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א פז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קצג,
'המחשבה יש לה תקף גדול')

"שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד"
(דְּבָרִים ו, ד) - מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע
שְׁנֹזָה לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ עַל 'קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם',
בְּשִׁיעַת קַבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם

"אֱלֹהֶיךָ יְהוָה נִפְשִׁי אֲשָׂא". רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, זַפְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ, לְמִסַּר
נַפְשִׁי עַל 'קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם בְּאֲמַת, בְּכָל-עֵת
תְּמִיד. וּבִפְרֻט בְּשִׁיעַת 'קְרִיאַת שְׁמַע', בְּעֵת
'קַבְּלַת עַל מַלְכוּת-שָׁמַיִם'.

שְׂאֻזָּה לִיחַד שְׁמֹךְ בְּכָל יוֹם תְּמִיד,
בְּעָרֵב וּבִבְקָר, בְּמִסִּירַת-נַפְשׁ

⊗ [י] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א לו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לו, 'בקרוב עלי מרעים')

"שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד"
(דְּבָרִים ו, ד) - מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע

שְׁנֹזָה לְהַנְצִיל מִהֲרֵהוּרִים רְעִים עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁנֵי
פְּסוּקִים 'שִׁמְעַ' ו'בְּרוּךְ שֵׁם', וְלִהְיוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּאֲמִירַתָּם

וְעִזְרָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְקַבֵּל עָלַי
תְּמִיד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם
בְּאַהֲבָה, וְאִזְכָּה לְהַצִּיל אֶת נַפְשִׁי
מִהֲרֵהוּרִים רְעִים, עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁנֵי
פְּסוּקִים אֵלוֹ שֶׁל קַבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם,
שֶׁהֵם "שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה
אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם
וְעַד".

וְתִזְכְּנֵי לִהְיוֹת רְגִיל תְּמִיד לומר בְּכָל
פַּעַם אֵלוֹ הַפְּסוּקִים, בְּכֹנֶנֶה
גְּדוּלָה וְעִצּוּמָה, וּבְשִׁמְחָה גְּדוּלָה,
וּבְמִסִּירַת-נַפְשׁ.

וְתַעֲזָרְךָ אֶת לְבָבִי בְּאַהֲבָה וְתִשׁוּקָה
וְחִפְצָה גְּדוּלָה אֵלֶיךָ, עַד
שְׂאֻזָּה לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשִׁיעַת קַבְּלַת עַל
מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּשְׁנֵי פְּסוּקִים אֵלוֹ.

וְאִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ
עָלַי מַלְכוּת-דְּקָדְשָׁה, וּלְהַכְנִיעַ
וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה מִן
הָעוֹלָם, שֶׁהִיא תַאֲוֹת-נְאוּף, שֶׁהִיא שְׂפָחָה
בִּישָׂא, "אֲשֶׁה זוֹנָה".

וְתִבְרַח הַשְּׂפָחָה מִפְּנֵי גְּבֻרָתָהּ, כְּמוֹ
שְׂפָתוֹב: "מִפְּנֵי שְׂרֵי גְּבֻרָתִי
אֲנֹכִי בּוֹרַחַת".

וְאִזְכָּה בְּכַחֲךָ, לְהַגְבִּיר וּלְהַמְלִיךְ
"אֲשֶׁה יִרְאֵת ה'", עַל ה'אֲשֶׁה

☪ [יג] תפלות-הבקר ו ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחורית א; הבגויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'זביום הבפורים')

"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"
(דברים ו, ד) - מצות קריאת שמע

שנזכה לומר קריאת-שמע, ולקבל על מלכות שמים באהבה; ונזכה להאריך בדלי"ת של אח"ד, שעל-ידי-זו נזכה לאריכת-ימים

ואזכה לומר קריאת-שמע, ולקבל עלי על מלכות שמים באהבה, ולומר הפסוק: **"שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד"**, בקדשה.

ולהודיע לכל העולם: שאפלו בכל ההסתרות כלם, מקבלים חיות מהשם-יתברך, ולית אתר פנוי מיניה כלל.

ואזכה להאריך בדלי"ת של אח"ד, שעל-ידי-זו נזכה לאריכת-ימים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם-לברכה: **"וצריך לארכא בדלי"ת דאח"ד"**, הדא הוא דכתיב: **"למען יאריך ימים על ממלכתו"**, שאזכה לאריכת ימים ושנים, להמשיך הדעת לתוך המלכות.

☪ [יד] לקוטי-תפלות ח"א לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לה, 'אשרי העם זרקא')

"וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

ותזכנו ברחמיך, לקיים מצות תפלין פראוי, עם כל פרטיה

על קדושה-שם באמת בכל לב, בשמחה וחדוה גדולה.

ואזכה לקבל עלי באמת, כל הארבע מיתות בית-דין, סקילה שרפה הרג וחנוק, בעת שאני מיחד שמך בכל יום.

שאתיח מרצה באמת ובלב שלם, למות בכל המיתות, ולסבל כל היסורים והענויים, בשביל קדשת שמך הגדול.

☪ [יב] לקוטי-תפלות ח"א צה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פ, 'ה' עז לעמו יתן')

"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"
(דברים ו, ד) - מצות קריאת שמע

שנזכה למסר נפשונו על 'קדושה-שם' בשעת קבלת על מלכות שמים

ועזרני והושיעני ברחמיך הרבים, שאזכה תמיד למסר נפשי על 'קדושה-שם' באמת, ובפרט בשעת 'קריאת-שמע' ו'תפלה', שאזכה תמיד להתפלל ולומר 'קריאת-שמע', במסירת-נפש באמת.

ואזכה לקבל בדעתי, ברצון חזק באמת, למסר נפשי למות על 'קדושה-שם', להתלהב בשלהובין דרחימותא, ולהתגבר על יצרי, למסר כל גופי ונפשי ומאדי, בשביל לקדש שמך הגדול והקדוש והנורא.

וְדַקְדוּקֶיהָ, וְכוֹנוֹתֶיהָ, וְתַרְי"ג מִצּוֹת
הַתְּלוּיִם בָּהּ, וּבְלֵב טוֹב, וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה,
וּבִירְאָה וְאַהֲבָה עֲצוּמָה.

וְתַעֲזְרֵנוּ, שְׁלֹא אֶסִיחַ אֶת דַּעְתִּי מִן
הַתְּפִלִּין לְעוֹלָם, וְאַזְכֶּה
שְׂיֵאִיר עָלַי אֹר פְּנִיךָ, עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת
מִצּוֹת תְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים. וַיִּקִּים בִּי מִקְרָא
שְׁכָתוֹב: "וִירְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם
יְהוָה נִקְרָא עֲלֶיךָ, וִירְאוּ מִמֶּךָ".

וְאַזְכֶּה, שְׂיִמְשֶׁךְ עָלַי אֹר הַחֶשֶׁם"ל
הַקְּדוֹשׁ, עַל-יְדֵי הַרְצוּעוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַתְּפִלִּין, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה
לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה בְּאַמַּת תְּמִיד. וְאַזְכֶּה
לְהִתְקַשֵּׁר וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ בְּאַמַּת, עַל-יְדֵי
קִשְׁיֵרֵת הַתְּפִלִּין בְּרֵאשֵׁי וּבְזֵרוּעַי.

וְתַזְכֵּנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי תְּמִיד, קִדְשֵׁת אֹר
הַתְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים, וּלְקַבֵּל
תְּמִיד שְׁכַל חֵדֶשׁ וּנְשִׂמָה חֵדְשָׁה מְאוּר-
הַפְּנִים.

☪ [טו] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א ל"ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל"ח, מ'רכבת פרעה וחי'לו')

"וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ לְטַטְפֹּת

בֵּין עֵינֶיךָ" (דְּבָרִים ו, ח) - מִצּוֹת תְּפִלִּין

וְזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקִיַּם מִצּוֹת
תְּפִלִּין פְּרָאוּי, בְּכָל פְּרֻטְיָהָ
וְדַקְדוּקֶיהָ, וְכוֹנוֹתֶיהָ, וְתַרְי"ג מִצּוֹת
הַתְּלוּיִם בָּהּ.

וְאַזְכֶּה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם, תְּפִלִּין כְּשָׂרִים
וּקְדוּשִׁים, מְסוּפֵר הַגּוֹן וְצַדִּיק-

אֲמַתִּי, וַיְהִיו נִכְתָּבִין בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
וּבְכוֹנָה עֲצוּמָה וְנוֹרְאָה כְּרָאוּי לְכוֹן בְּשַׁעַת
כְּתִיבַת הַתְּפִלִּין וְתַקּוּנָן.

וּכְתִיבַת הַפְּרָשִׁיּוֹת, וְתַקּוּן הַבְּתִים
וְהַרְצוּעוֹת, וְתַפִּירְתָן בְּגִידִין,
וְכָל תַּקּוּנֵי הַתְּפִלִּין, הַכֹּל יִהְיֶה נַעֲשֶׂה עַל
צַד הַיּוֹתֵר טוֹב וְנְאוֹת, כְּפִי דִינֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה.

וַיְהִיו הַתְּפִלִּין שְׁלִי, כְּשָׂרִים תְּמִיד בְּכָל
פְּרֻטֵי דִינֵיהֶם, וְנָאִים בְּיוֹתֵר
בְּתַכְלִית הַנּוֹי וְהַיּוֹפִי, וּקְדוּשִׁים בְּתַכְלִית
הַקְּדוּשָׁה.

וְאַזְכֶּה לְהַנִּיחַ, תְּפִלִּין דְּרַש"י, וְתַפִּלִּין
דְּרַבְּנּוּ-תָם, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.
וְאַזְכֶּה לְהַנִּיחֵם בְּמִקּוּמָם הַרְאוּי, עַל
הָרֵאשׁ וְעַל הַזֵּרַע, בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְחֵדוּהָ
גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד, וּבְכוֹנָה גְדוֹלָה
עֲצוּמָה וְנוֹרְאָה, וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה.

עַד שְׂאֲזַכֶּה, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלַי קִדְשָׁה
גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה, עַל-יְדֵי הַנְּחַת
תְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרְאִים מְאֹד מְאֹד.
וַיְהִי נִמְשָׁךְ עָלַי קִדְשֵׁת הַתְּפִלִּין,
מְשַׁרְשֵׁם הָעֲלִיוֹן, בְּקִדְשֵׁתָךְ הָעֲלִיוֹנָה. עַד
שְׂאֲזַכֶּה לְדַבְּקוֹת גְּדוֹל אֵלֶיךָ בְּאַמַּת, עַל-
יְדֵי מִצּוֹת תְּפִלִּין.

וְלֹא אֶסִיחַ דַּעְתִּי מִן הַתְּפִלִּין לְעוֹלָם,
וְלֹא אֲדַבֵּר שׁוֹם שְׂיִחָה בְּטָלָה, בַּעַת
שְׂאֲנִי מִכְתָּר בַּתְּפִלִּין, בְּכַתְרֵי דְמִלְכָּא
עֲלָאָה, בְּחִגְרֵת זִינָא עֲלָאָה.

וְאֶזְכֶּה לְהַתְעַטֵּר בְּנֹזֵר עֲטֹרַת תְּפָאֶרֶת
הַתְּפָלִין הַקְּדוּשִׁים, בְּאִמָּה
וּבִירְאָה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה, בְּלֵב טוֹב,
וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְחֵדוּה גְדוּלָה, בְּאִפֶּן
שְׂאֵזְכָה לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּפָלִין בְּשִׁלְמוֹת
הָרְאוּי כְּרִצוֹנָה הַטּוֹב, עַד שְׂאֵזְכָה
לְהַתְדַבֵּק בָּךְ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת
הַתְּפָלִין הַנּוֹרְאִים.

וְתֵאִיר עָלַי בְּאוֹר פְּנִיךָ, וַיְהִי פָנַי
מְאִירוֹת בְּקְדוּשָׁה גְדוּלָה, עַל-יְדֵי
אוֹר הַבּוֹשָׁה דְקְדוּשָׁה שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי
בְּרַחֲמֶיךָ וּבְחֶסֶדְךָ הַגְּדוֹלִים, עַד שְׂיִבּוֹשׂוּ
וַיִּבְהָלוּ מִפָּנַי כָּל רוּאֵי, שְׂיִפְּלוּ עֲלֵיהֶם
בוֹשָׁה וַיִּרְאָה גְדוּלָה מִפָּנַי, עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת
אוֹר הַתְּפָלִין שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ.

וַיִּתּוֹסֵף לָהֶם יְדִיעָה גְדוּלָה, וְהִפְרָה
חֲדָשָׁה דְקְדוּשָׁה, וַיִּרְאָה וּבּוֹשָׁה
גְדוּלָה, עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת אוֹר-הַפָּנִים
שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי בְּחֶמְלֶתְךָ הַגְּדוּלָה. וַיִּקְיַם
בִּי מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "וַיִּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ,
כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ".

☪ [טז] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א נד, עֵינְהִי מִקֶּץ זְכוּרִין)

וּמְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יְדֶךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת
בֵּין עֵינֶיךָ" (דְּבָרִים ו, ח) - מִצְוֹת תְּפָלִין

וְתַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנֵי לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, מִצְוֹת
צִיצִית, וְתְפָלִין, וְקִרְיַאת-
שְׁמַע, וְתַפְלָה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, בְּלֵב
טוֹב, וּבְשִׂמְחָה גְדוּלָה, וּבְמִסִּירַת-נַפְשׁ,
בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה, וּבְכּוֹנֵה גְדוּלָה
וְעֲצוּמָה, עִם כָּל פְּרִטֵּיהֶם וְדְקְדוּקֵיהֶם,
וּכּוֹנְנוֹתֵיהֶם, וְתִרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהֶם.

וְאֶזְכֶּה לְהַתְעַטֵּר בְּנֹזֵר עֲטֹרַת תְּפָאֶרֶת
הַתְּפָלִין הַקְּדוּשִׁים, בְּאִמָּה
וּבִירְאָה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה, בְּלֵב טוֹב,
וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְחֵדוּה גְדוּלָה, בְּאִפֶּן
שְׂאֵזְכָה לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּפָלִין בְּשִׁלְמוֹת
הָרְאוּי כְּרִצוֹנָה הַטּוֹב, עַד שְׂאֵזְכָה
לְהַתְדַבֵּק בָּךְ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת
הַתְּפָלִין הַנּוֹרְאִים.

אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, חוֹמֵל דְלִים, חֶמֶל
עָלֵינוּ, וְעֲזָרְנוּ וְחַנּוּנוּ, בְּקְדוּשַׁת
הַתְּפָלִין. וְכַשֵּׁם שֶׁזְכִּיתָ אוֹתָנוּ, וְנָתַתָּ לָנוּ
עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ, מִצְוֶה הַגְּדוּלָה
הַזֹּאת, כֵּן תַּחֲנֵנוּ וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, לְקַיֵּם
בְּאֵמֶת וּבְשִׁלְמוֹת גְּדוּלָה, מִצְוֶה זֹאת שֶׁל
תְּפָלִין.

וְתִתְקַן בְּרַחֲמֶיךָ כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ
בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל, עַד שְׂנֹזְכָה
לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תָּמִיד קְדוּשַׁת הַתְּפָלִין
בְּאֵמֶת, עַד שְׂנֹזְכָה לְהַתְדַבֵּק בָּךְ תָּמִיד
בְּדַבְּקוֹת נִפְלָא וְעֲצוּם, בְּתַשׁוּקָה וְחֻשְׁקָה
וְחַפְצָה וְחֶמְדָּה וְאַהֲבָה גְדוּלָה אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת כְּרִצוֹנָה הַטּוֹב.

צוּר עוֹלָמִים, עֲזָרְנִי פְדִנִי וְחַנּוּנִי, הַצִּילְנִי
וְהוֹשִׁיעֵנִי, בְּאוֹר פְּנִיךָ הַחַיִּינִי
וְקִיַּמְנִי, זַכְּנִי שְׂיִהְיֶה נִמְשֵׁךְ עָלַי קְדוּשַׁת
הַתְּפָלִין הַקְּדוּשִׁים, מִשְׁרָשֵׁם הָעֲלִיּוֹן.

וְאֶזְכֶּה לְחַדֵּד שְׁכִלִי בְּהַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה
תָּמִיד, וְאֶזְכָּה תָּמִיד בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, עַל-יְדֵי הַנַּחַת תְּפָלִין, לְמַחִין
חֲדָשִׁים, וְלְהַפְרָה חֲדָשָׁה, בְּהַשְׁגַּת-
אֱלֹהוּתְךָ, וַיְדִיעַת רוּמְמוֹתֶךָ, יִתְבָּרֵךְ
וַיִּתְעַלֶּה שְׁמֶךָ, לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים.

⊙ [יז] לקוטי תפלות ח"א סט ⊙

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א סט, 'המר אסור גזלה')

"וקשרתם לאות על ידה, והיו לטטפות

בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

וּזְבַנּוּ לְקַיִם מִצְוֹת תְּפִלִּין בְּשִׁלְמוֹת
כָּרְאוּ, בְּכָל פְּרִטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ,
וּכְוֹנֹתֶיהָ, וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ,
בְּשִׁמְחָה גְדוֹלָה וּבְחֵדוּהָ רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְתִשְׁפִּיעַ וְתֵאִיר עֲלֵינוּ, אֹר הַתְּפִלִּין
וְהִרְצוּעוֹת הַקְּדוּשִׁים,
מִשְׁרָשֵׁם הָעֲלִיּוֹן, בְּאִפְן שְׁנֹזְכָה לְתַקֵּן פָּגַם
כָּל הַגְּזוּלוֹת, וּפָגַם כָּל תְּאוּת־מִמוֹן, וְכָל
מִינֵי פָגַם הַדַּעַת וְהַמַּח, שֶׁהוּא כָּל־
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הַכֹּל נִזְכָּה לְתַקֵּן, עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת
הַמַּחֲיִן, וְקְדוּשַׁת הַמּוֹתְרֵי-מַחֲיִן,
שִׁימְשִׁכוּ עֲלֵינוּ עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַתְּפִלִּין
וְהִרְצוּעוֹת הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים, שֶׁתּוֹזְכְּנוּ
לְקַיִמָם בְּשִׁלְמוֹת בְּשִׁמְחָה, כְּרִצוֹנָהּ הַטּוֹב.
וְתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מִינֵי הַרְהוּרִים רָעִים,
וּמִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת,
וּמִכָּל מִינֵי פָגַם-הַדַּעַת. וְנִזְכָּה לְלַמַּד תּוֹרָה
בְּטְהָרָה, בְּמַחֲשָׁבוֹת זְכוּת וְנִכְוֹנוֹת, בְּלִי
שׁוּם תַּעֲרוּבוֹת פְּסֻלָּת וְעִכְרֵת-הַדַּעַת כָּל־.

⊙ [יח] לקוטי תפלות ח"ב ה ⊙

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"וקשרתם לאות על ידה, והיו לטטפות

בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

וַיִּתְחַזַּק וַיִּתְחַדַּשׁ מַחֵי וְדַעַתִּי, בְּקְדוּשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה, "בְּחֻמָּה

בְּתְבוּנָה וּבְדַעַת", וַיִּתְנוּצְצוּ הַמַּחֲיִן שְׁלִי,
בְּחֻמָּה וְהִבְנָה יִתְרָה בְּכָל-פַּעַם, בְּקְדוּשָׁה
גְדוֹלָה.

וְתוֹזְכְּנוּ לְקְדוּשַׁת הַתְּפִלִּין בְּאַמֶּת, שֶׁהֵם
'חֻתָּם-הַקְּדוּשָׁה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"שִׁימְנֵי כַחוֹתָם עַל לִבְךָ, כַחוֹתָם עַל
זְרוּעֶךָ".

וּזְבַנּוּ לְקַיִם מִצְוֹת תְּפִלִּין כָּרְאוּ, בְּכָל
פְּרִטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ, וּכְוֹנֹתֶיהָ,
וְתַרְי"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וּבְכָל טוֹב,
וּבְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, כָּרְאוּ לְשִׂמְחָה וְלִגְלִיל
וְלִשׁוֹשׁ מְאֹד, כְּשֶׁאֲנוּ זוֹכִים לְהַתְעַטֵּר
בַּעֲטֻרַת תְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים
וְהַנּוֹרָאִים מְאֹד, שֶׁהֵם כְּתוּרֵי דְמִלְכָּא.

וּבְזִכְוֹת קְדוּשַׁת הַשְּׁבָעָה רְאשִׁים שֶׁל
הַתְּרִין שִׁינֵי"ן הַקְּדוּשִׁים
שֶׁבְּתְפִלִּין, שֶׁהֵם שִׁי"ן שֶׁל שְׁלֹשָׁה
רְאשִׁים, וְשִׁי"ן שֶׁל אַרְבַּע רְאשִׁים, נִזְכָּה
לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ קְדוּשַׁת מֹשֶׁה מְשִׁיחַ,
שֶׁהוּא רוּעָה יִשְׂרָאֵל הָאֱמֶתִי, שֶׁכָּלוּל מִכָּל
הַשְּׁבָעָה רוּעִים.

וּבְזִכְוֹתָם וְכַחַם שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-
הַשָּׁלוֹם, וְשֶׁל כָּל הַשְּׁבָעָה
רוּעִים, וּבְזִכְוֹת כָּל הַצְּדִיקִים-הָאֱמֶתִיִּים,
נִזְכָּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל תְּאוּת-נְאוּף מֵאֲתָנוּ,
וְלְשַׁבֵּר הַחֻתָּם-דְּקִלְפָּה, וְלְתַקֵּן בְּכָל מִינֵי
תְּקוּנִים, הַחֻתָּם-דְּקְדוּשָׁה.

וַיִּתְנוּצְצוּ הַמַּחֲיִן שְׁלָנוּ בְּקְדוּשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה בְּשִׁכּוֹל זָךְ
וַצַּח. וַיְהִיָּה שְׁכָלְנוּ וּמַחֲנוּ, "הוֹלֵךְ וְאוֹר
עַד נִכּוֹן הַיּוֹם". וְתִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ קְדוּשַׁת

התפלגין משרשם, שהם התנוצצות המחין הקדושים, עם הצמצום הקדוש של כל המחין, לכל אחד ואחד, כפי ערכו ומדרגתו.

ונזכה להכלל בקדשת משה רבנו, ובקדשת כל השבעה רועים דקדשה, ובקדשת כל הצדיקים-האמתים, וימשכו עלינו קדשת המחין והתפלגין הקדושים, משרשם העליון.

ותהיה עמנו תמיד, ותשמרנו ותעזרנו ותושיענו, שלא נפגם את התפלגין והמחין שלנו, ולא יעלה אל המח, לחות ושמנוניות רעות, שהם בחינת טפת עשו וישמעאל.

גם החותם-דקדשה שהוא בחינת 'תפלגין' יתקן גם, על-ידי קבוצת התלמידים אל הרב-האמת, בבחינת: "חתום תורה בלמדי".

❁ [כ] לקוטי-תפלות ח"ב כא ❁
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כג, 'בענין השמחה')
 "וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת
 בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלגין

מה רב טובך אשר עשית עמנו, "מה יקר חסדך אלהים". מה גדלו, מה רבו, מה עצמו רחמיך וחסדיך עלינו, אשר הכרת אותנו בכתרים קדושים כאלה, ובתקף גלותינו ועצם התרחקותנו ממך על-ידי רבוי פשעינו נגדך, עדין אהבתך קשורה בנו. ואתה מזכה גם אותי לעשות כמה מצות בכל יום.

ובודאי ראוי לי להגדיל השמחה בכל-עת, ולהפך כל היגון ואנחה לשמחה, כי אדרבא, זהו שמחתי, שמרחק ופגום וחוטא פמוני, יזכה לגע בדברים קדושים ונוראים כאלה, ליחד שמך בכל יום, ולהתעטר בעטרת תפארת התפלגין הקדושים והנוראים בכל יום, ולהתעטף בציצית להתלבש בלבושין דמלכא בעטופא דמצוה, ושאר המצות.

וכל מה שרוצים להתגבר להכניס בדעתי ולבי עצבות חס-ושלום, מרובי פשעי ועוונותי, על-ידי-כל-זה דיקא אגדיל השמחה, ואומר ללבי: 'אדרבא, זהו שמחתי, זהו חדותי

❁ [יט] תפלות-ותחנונים ❁
 השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"ב ה
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')
 "וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת
 בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלגין

רבנו של עולם, זכנו להיות בכלל הקבוצת-הקדוש, שמתקבצין בכל שנה ושנה, אל הצדיק והרב האמת, על ראש-השנה, שאז עקר זמן הקבוצין.

ונזכה, שעל-ידי הקבוצין של התלמידים אל הרב והצדיק האמת על ראש-השנה, יתקנו כל החמשה חושים של המח, עד אשר על-ידי-כל-זה, נזכה לתקון המחין הקדושים בשלמות.

הגדולה, שאנכי המרחק כל-כך, זוכה לגע בקדשות כאלה'.

ואז פניהם מאירות מאד, באור כלל ההתפארות והשעשועים, של כל הקבוץ-הקדוש המתקבצים אליהם.

באפן שנזכה על-ידי-זה, לקבל ולהמשיך עלינו גם-כן, הארה נפלאה מההתפארות הזאת. עד אשר נזכה, שימשך עלינו תמיד קדשת התפלין הנוראים, ופאר קדשת התפלין יהיו בוקעים בעינינו, עד שנזכה גם בכל מקום שאנחנו נסתכל ונביט שם, שיתקדש המקום ההוא בקדשת ארץ-ישראל.

עד אשר כל מי שיודע מטעם ארץ-ישראל הקדוש, ירגיש קדשת ארץ-ישראל, בכל מקום שיתועד עמנו יחד, עד אשר יפיר אותנו, וידע ויבחין שאנחנו זכינו להיות אצל צדיקים-אמתים על ראש-השנה.

וזכנו לשוב אליך באמת, בזכות וכח הצדיקים-האמתים, באפן שתתפאר השכינה בנו מעתה, ותקבל שעשועים גדולים והתפארות הרבה מאתנו, בכל-עת, מפל אחד ואחד בפרטיות.

[כב] לקוטי-תפלות ח"ב לג
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית לעיני כל ישראל')
 "וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

וזכנו לקיים מצות תפלין בשלמות, בקדשה ובטהרה גדולה, ביראה

רבנו של עולם, זכר נא ההתפארות והשעשועים שקבלת, מפל הצדיקים שהיו בכל דור ודור, ומפלל ישראל עמך הקדוש, וכל ההתפארות והשעשועים אשר אתה מקבל עדין מפלל ישראל עמך, ומהצדיקים והכשרים אמתיים הנלוים אליהם שבדור הזה, אשר משם נמשך כל קדשת ארץ-ישראל.

וזכני גם-כן שיהיה לי חלק בהתפארות הזאת, שאזכה לשוב אליך ולעשות רצונך באמת, עד אשר תתפאר עמי השכינה תמיד בכל-עת.

כי ברחמיה הרבים בחרת בנו מפל העמים, ואתה מתפאר בנו בכל דור ודור, וזאת ההתפארות עולה לכתר ועטרה על ראשך בבחינת תפלין, ומשם נמשך קדשת ארץ-ישראל.

ותזכנו ותעזרנו שנזכה להסתפל על פאר יפי הדרת פני הצדיקים-האמתים, ובפרט בימי ראש-השנה הקדושים, שאז הוא עקר ההתפארות,

ובאהבה, בשמחה ובטוב לבב. עד שימשך עלינו על-ידי פאר התפלין הקדושים והנוראים, קדשת המחין משרשם, מה'ראש-בית', שהוא ממלא את בתי התפלין הקדושים, במחין קדושים, "בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה".

ואם הייתי זוכה לדעת אמת כל שהוא, בודאי היה נופל על פני בוששה גדולה, אפלו לעשות מצוה.

☪ [כד] תפלות-הבקר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר ד; הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסכינא')

"וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

ונזכה שימשך עלינו אור "שמן משחת קדש", בחינת תפלין הקדושים, להאיר עלינו הארות השגות-אלהות, בדרך נס ופלא, להאיר ולהדליק הנרות הקדושים, שבהם כלולים כל היחודים והמשכות השגות-אלהות למטה, אפלו לנו, כמו שאנחנו מנחים בדיוטא התחתונה מאד.

☪ [כה] תפלות-הבקר ו ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית א; הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'זביזם הבפורים')

"וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

ותמלך אתה הוא יהוה אלהינו על כל מעשיך, עד שיתגדל מלכות-דקדשה בעולם. ועל-ידי-זה אזכה להניח תפלין בכל יום ויום בקדשה, שימשך הדעת מהידיים, אל המחין שהם בחינת תפלין, עד שאמשיך אריכת-ימים לתוך המלכות.

☪ [כג] לקוטי-תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

"וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

רבוננו של עולם, זפני לבושה דקדשה, שאזכה להתירא ולהתבייש מפניך תמיד, לבלי לעשות שום דבר שהוא כנגד רצונך. ואפלו כשארצה לעשות איזה מצוה, אזכה להתבייש ממך הרבה, מפני המצוה הקדושה והנוראה בעצמה.

כי מי אנכי שאזכה לחטף התפלין הקדושים והנוראים שהם כתרי דמלפא, ולהניחם על ראשי וזרועי הפגומים מאד, ולהתעטף בעטופא דמצוה בלבושין דמלפא, בקדשת הציצית הקדושים והנוראים, וכן בשארי המצות.

כי המצות בעצמן קדושים ונוראים מאד מאד, כל מצוה ומצוה. ולפני מי אני עושה המצוה, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, אים ונורא ואדיר וכו', אשר לגדלתו אין חקר.

☪ [כו] תפלות-הבקר ט ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ד; הבגויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, 'ויאמר בעז אל רות')

"וקשרתם לאות על ידה, והיו לטטפת
בין עיניך" (דברים ו, ח) - מצות תפלין

ובכן תזכני לקיים בכל יום ויום בבקר,
מצות ציצית, והנחת תפלין,
וקריאת-שמע, ותפלה.

ואזכה לחדש את מחי, פאשר הודעת
לנו על-ידי חכמיך הקדושים:
שעל-ידי אלו המצות, זוכין כל ישראל
להתחדשות-המחין, שנמשכין על כל
אחד מישראל בכל יום ויום, מאור
הזריחה והרשימה של הבטול אל
התכלית שעל-ידי השנה בקדשה.

על-כן עזרני גם-כן, שאזכה לקבל אור
הזריחה, על-ידי שאזכה על-ידי
השנה בקדשה, להתבטל אל התכלית.
ועל-ידי-כן אזכה בהקיצו משנתי, לקבל
אור הזריחה של הרשימה.

עד שאזכה באור היום, לקיים המצות
האלו בכל יום, הינו: ציצית,
ותפלין, וקריאת-שמע, ותפלה. ועל-ידי-
זה אזכה להתגבר בכל יום, לעסק בתורה
בחשק חדש וחיות חדש, בקדשה
ובטהרה.

ואזכה לבלי לשכח את אור הזריחה,
ולהניח תפלין בקדשה
ובטהרה, שהם אור הזריחה של
הרשימה, ואזכה לקבל אור הזריחה של
הצדיקי-אמת, על-ידי קדשת מצות ציצית
ותפלין בשלמות בקדשה.

ותאיר עינינו בתורתך, על-ידי קדשת
ציצית ותפלין. ואזכה לתקן
עיני בקדשה ובטהרה, על-ידי מצות
ציצית ותפלין. "למען תהיה תורת יהוה
בפי" תמיד, ולא אשכח אותך לעולם.

וזכני על-ידי מצות ציצית ותפלין,
לשמר שלא יתאחזו חסו-שלום
הנטורי-תרעא, ושא יוכלו לבלבל את
מחשבותי, על-ידי ההסתרות והמניעות
והבלבולים שעוברין עלי.

ואזכה לשמח את-עצמי בקדשת
ישראל, ולקבל עלי קדשת
"נעשה ונשמע" בכל יום, על-ידי מצות
ציצית ותפלין, ואקבל אור הזריחה
מהרשימה של הבטול, ועל-ידי-זה יהיו
ממילא נבטלין כל היסורים והדיגין
וצרות נפשי המרבים, ויתהפך הכל
לטובה בכל פעם, בקדשה ובטהרה.

☪ [כז] לקוטי-תפלות ח"א כג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק')

"וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך"

(דברים ו, ט) - מצות מזוזה

"ולא תחמד וכו' ולא תתאוה" (דברים ה, יז)

שנזכה לקיים 'מצות מזוזה' בשלמות,

ולנהצל על-ידי-זה מחמדות ותאוות ממון

וחננו ברחמיך הרבים, וזכנו לקיים
מצות מזוזה, בשלמות הראוי
כרצונך הטוב, עם כל פרטיה ודקדוקיה
וכוונותיה, ותרי"ג מצות התלויים בה,
ובלב טוב, ובשמחה גדולה.

וְתַעֲזָרֵנוּ, וְתִשְׁמְרֵנוּ, וְתִגַּן בְּעַדְנוּ, עַל-
יְדֵי מַצּוֹת מְזוּזָה הַקְּדוּשָׁה,
שֶׁנִּזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְשִׁבַּר לְגַמְרֵי תַּאֲוֹת
וְחִמְדַּת הַמָּמוֹן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוֹם
חִמְדָּה וְתַאֲוָה, לְשׁוֹם מָמוֹן, וְלְשׁוֹם חֶפֶץ
שֶׁל הָעוֹלָם-הַזֶּה.

מִכָּל-שֵׁכַן וְכָל-שֵׁכֵן, שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל-
דַּעַתְנוּ, שׁוֹם חִמְדָּה חֶסֶת-
וְשִׁלּוּם, לְמָמוֹן וְחֶפְצֵי חֲבֵרָנוּ, וְלֹא נַחְמַד
וְלֹא נִתְאַוָּה "בֵּית רַעְנוּ, שְׂדֵהוּ, עֲבָדוּ,
וְאַמְתּוֹ, שׁוֹרוֹ, וְחִמּוֹרוֹ, וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְנוּ".

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת,
עַל כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַחֲמִדוֹת
שֶׁהָיָה בְּלִבֵּנוּ עַד עַתָּה, לְמָמוֹן וְחֶפְצֵי
חֲבֵרָנוּ.

וְנִזְכָּה לְתַקֵּן בְּאַמֶּת, כָּל הַפְּגָמִים
שֶׁפָּגַמְנוּ, עַל-יְדֵי הָעוֹן הַגָּדוֹל
הַזֶּה שֶׁל "לֹא תַחְמַד". וּמַעַתָּה נִזְכָּה
לְשִׁבַּר וּלְבַטֵּל, כָּל אֵלוֹ הַמַּחְשְׁבוֹת
וְהַחֲמִדוֹת וְהַתַּאֲוֹת שֶׁל מָמוֹן וְחֶפְצִים,
וְלֹא יַעֲלוּ עוֹד בְּלִבֵּנוּ כָּלֵל. וְנִזְכָּה לְאַמֶּת
וְאַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּקְדֹּשׁ אֹתָנוּ בְּקִדְשֵׁת
מַצּוֹת מְזוּזָה הַקְּדוּשָׁה
וְהַנּוֹרָאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁמַר צִאתָנוּ
וּבִאֲנוּ לְחַיִּים וְלְשִׁלּוּם מַעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדוּשָׁה וְטַהֲרָה, שֶׁנִּזְכָּה
לְקִדְשֵׁת-הַבְּרִית, וְלְשִׁבִּירַת
תַּאֲוֹת-מָמוֹן בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה לְחַיִּים טוֹבִים
וְאַרְפִּים, וְלְשִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, עַל-יְדֵי
'הַמְּזוּזָה הַקְּדוּשָׁה' אֲשֶׁר זָפִיתָ אֹתָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ.

וְתַבְרִיךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְתִשְׁמַר
אֹתָנוּ, וְאֶת נַפְשֵׁנוּ, וְאֶת מְמוֹנֵנוּ
דְּקִדְשָׁה, וְאֶת כָּל חֶפְצֵינוּ, אֲשֶׁר אִתָּה
מִשְׁפִּיעַ לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל-עֵת.

וְתִשְׁמַר וְתַצִּיל אֹתָם, מִכָּל מִיַּי הַזֶּקֶק
שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַצִּילֵנוּ מִגְּנִיבוֹת
וְאַבְדוֹת, וּמִכָּל מִיַּי הַפֶּסֶד שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי
אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה.

שַׁבַּת נַחְמוּ וְשַׁבְּעָה דְנַחֲמָתָא

בְּזֵהר־הַקְדוּשׁ: בְּעֵינַן הַמְּלָאכִים עִם הָאָדָם
שְׂמַתְאֲבָלִים כְּשִׁחוּטָא חֲסִי־וְשָׁלוֹם, וּכְשִׁשְׁב
בְּתַשׁוּבָה, נְאָמַר עָלֵינוּ: "וְאִשְׁלָם נַחוּמִים לוֹ
וְלֹאֲבָלֵינוּ" וְכוּ'.

וְזָהוּ: "נַחְמוּ נַחְמוּ" (ישעיה מ, א), "שְׂתִי
פְעָמִים" (תנחומא דברים א; איכה רבה א,
נז; ועוד), בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה', בְּחִינַת
"שְׂמִירַת שְׂתֵי שַׁבָּתוֹת" (שַׁבַּת קִיח:), "שְׂבָהֶם
תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה" (שם).

ג.

(לקוטי־הלכות, שַׁבַּת ז, כב-כד)

וְ"אַחַר תְּשַׁעֲה־בָּאֵב, קוֹרִין שַׁבְּעָה
דְּנַחֲמָתָא" (שְׁלַח־עֲרוּף אַרְח־חַיִּים תכח,
ח - תוספות מגלה לא: בשם ה'פסיקתא') - כִּי עַל־יְדֵי
הָאֲבָלוֹת שֶׁל כָּל־יִשְׂרָאֵל ב'שְׁלֹשָׁה
שָׁבוּעוֹת' וּבְתַשְׁעָה־בָּאֵב, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ
בְּחִינַת 'בְּנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רז"ל (תענית ל:): "כָּל הַמְּתַאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם,
זוֹכֵה וְרוֹאֵה בְּשִׁמְחָתָהּ".

כְּמוֹבָא בְּסַפְרִים (שַׁעֲר־הַכְּנוֹת, חג השבועות
דְּרוּשׁ א, ענן 'בֵּין־הַמְּצָרִים'): "שְׂבָסוּף
יוֹם תְּשַׁעֲה־בָּאֵב, נִצְמַח צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ"
(עין 'לקוטי־הלכות', ראשית־הגז ג, ח).

וְאִזּוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְנַחֵם אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי
נַחְמוֹת, שֶׁהֵם 'שַׁבְּעָה דְּנַחֲמָתָא'
שְׁקוֹרִין מִן 'שַׁבַּת נַחְמוּ' עַד 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה',
שְׂבָהֶם מִתְחִיל הַמְּתַקֵּת הַחֲרוֹן־אֵף שֶׁל חֲטָא
הָעֵגֹל.

וְעַל־כֵּן הֵם 'שַׁבְּעָה דְּנַחֲמָתָא' - כְּנֶגֶד
בְּחִינַת ה'וֹאֵו' שַׁבְּתוֹף הָאֶלְ"ף,

א.

(ח"ב ד, ה - שַׁבַּת הוּא הַנְּחָמָה)

'יְמֵי־הַחַל' הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'. וְאֶפְלוּ
הַמְּצוּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּיְמֵי הַחַל',
הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת' וְכוּ', כִּי "מִט"ט
שְׁלֹשְׁתָּהּ בְּיְמֵי הַחַל" (תְּפִינִי־זֶהָר ג), וְ"מִט"ט"
הוּא בְּחִינַת 'עֶבֶד', בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'.

אָבֵל 'שַׁבַּת' הוּא בְּחִינַת 'בֵּן', וְאִזּוֹ "נִיחָא
לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין", וְנִתְעוֹרַר 'שְׂמִיחָה',
וְאִזּוֹ נִתְרוֹמְמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמְּצוּוֹת שֶׁל
שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחַל' מִן ה'עֲצָבוֹת', וְנִמְשָׁךְ
עֲלֵיהֶם "מְנוּחָה וְשְׂמִיחָה" (זְמִירוֹת לְשַׁבַּת).

בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ה, כח-כט): "וַיֹּלֶד בֶּן,
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ נֹחַ לְאֹמֶר, זֶה
יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדִינוּ" - הִינּוּ:
בְּחִינַת 'שַׁבַּת', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'בֵּן', בְּחִינַת 'נֹחַ',
"נִיחָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ל, ה),
שֶׁהוּא מְנַחֵם וּמְשִׂיחַ הַכָּל מִן ה'עֲצָבוֹת',
בְּחִינַת: "זֶה יִנְחַמְנוּ" וְכוּ'.

ב.

(לקוטי־הלכות, שַׁבַּת ז, יח)

וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת נַחְמוּ' אַחַר 'תְּשַׁעֲה־
בָּאֵב' - כִּי עַקֵּר הַנְּחָמָה מִכָּל הַצָּרוֹת
הַכְּלוּלִין ב'חֲרָבֹן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', הוּא 'שַׁבַּת',
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק־הָאֱמֵת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
ה, כח-כט): "וַיֹּלֶד בֶּן, וַיִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ נֹחַ לְאֹמֶר
זֶה יִנְחַמְנוּ" וְכוּ' (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי־תַנְיִנָא סִימָן ב).

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְתַשׁוּבָה, שְׂזָה עַקֵּר
הַנְּחָמָה, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (ישעיה נז, יח):
"וְאִשְׁלָם נַחוּמִים לוֹ וְלֹאֲבָלֵינוּ", וְכְמוֹ שְׂכַתוּב

שְׁמַאִיר לְנִקּוּדָה הַתְּחַתּוּנָה עִתָּה, שֶׁהֵם בְּכָלֵם 'שְׁבֻעָה' - עַל־יְדֵי שְׁמֵמְשִׁיךְ הָאֹר מִבְּחִינַת 'צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ', שְׂאֵז נִתְתַּקֵּן וּמְאִירָה נִקּוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקּוּדָה הַתְּחַתּוּנָה כְּרְאוּי, עַל־יְדֵי בְּחִינַת הוֹא"ו, שְׂזָה עֵקֶר הַתְּקוּן.

וְכַל־זֶה קוֹרִין קֹדֶם ר'אֲשֵׁי־הַשָּׁנָה וְעֵשֶׂר־תַּיִם יְמֵי תְּשׁוּבָה' - כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי־הַשָּׁנָה, וְעֵשֶׂר־תַּיִם יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְיָוִם־כְּפֹר, הוּא עַל־יְדֵי הַשְּׁבָתִים אֵלּוּ שֶׁקוֹרִין בָּהֶם אֵלּוּ הַהַפְּטוּת, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן עַל־יְדֵי שְׁבָת.

וְעַל־כֵּן "קוֹרִין אַחֲרֵי־כֵן תְּרַתִּי דְתִיּוּבָתָא" (שְׁלַח־עֲרוּךְ שָׁם; תּוֹסֵפוֹת מְגִלָּה שָׁם), "תְּרַתִּי" דִּיקָא, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, שְׂזָה בְּחִינַת (שְׁבַת קִיחָ:): "אֲלֹמְלֵי שְׁמֵרוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁבָתוֹת" דִּיקָא.

וְעַל־כֵּן כָּל הַהֲכָנָה לְקִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי־הַשָּׁנָה, וְעֵשֶׂר־תַּיִם יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְיָוִם־כְּפֹר - הוּא עַל־יְדֵי שְׁבָתוֹת שְׁמֵקֶדֶם.

כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (תּוֹסֵפוֹת מְגִלָּה לֵא: - עַל־פִּי הַפְּסִיקְתָּא): "שְׂתַקְנוּ לְקִרְוֹת קֹדֶם ר'אֲשֵׁי־הַשָּׁנָה תְּלַתָּא דְפְרַעְנוּתָא בְּהַשְּׁלַשׁ שְׁבָתִים שְׁבִין־הַמְּצָרִים, וְאַחֲרֵי־כֵן שְׁבֻעָה דְנַחְמָתָא, וְתְרַתִּי דְתִיּוּבָתָא".

כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי־הַשָּׁנָה וְיָוִם־כְּפֹר, הוּא לְזָבוֹת לְתְּשׁוּבָה, כִּי הֵם עֵשֶׂר־תַּיִם יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל־יְדֵי 'שְׁבָת' וְכוּ'.

ד.

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, עֲרַב ג, יז־יח־כט)

וְזָה בְּחִינַת 'שְׁבַת נַחְמוּ' - כִּי עֵקֶר הַנְּחָמָה מִכָּל הַצָּרוֹת, הוּא 'שְׁבַת־קִדְשֵׁי', שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲרַת־הַרְצוֹן.

כִּי עֵקֶר כָּל הַצָּרוֹת, הֵם צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, שְׂאִין זוֹכִין לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּאֵמַת, שְׂזָהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְחוּץ מִזֶּה הַכָּל הַכָּל וְכוּ'. וְאִין לָנוּ שׁוּם נְחָמָה לְנַחֵם עַצְמָנוּ עַל צָרַת הַנֶּפֶשׁ. שְׂאֵנוּ רוֹאִין גְּדֹל הַתְּרַחֲקוּתָנוּ מִהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וְכָל נַחְמוּתֵינוּ, הוּא רַק 'שְׁבַת קִדְשֵׁי', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרְצוֹן, שְׂעַל־יְדֵי 'שְׁבָת' אָנוּ זוֹכִין לְרְצוֹן בְּשִׁלְמוֹת לְכֶסֶף וְלַהֲשִׁיבֵנוּ תְּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה אִידֵי שִׂיְהִיָּה, וְזֶה עֵקֶר הַנְּחָמָה.

כִּי 'שְׁבַת נַחְמוּ' - הוּא הַנְּחָמָה עַל ה'חֲרַבְנָן בֵּית־הַמְּקִדָּשׁ, דְּהֵינּוּ שְׁמַתְאֲבָלִין עָלֵינוּ בֵּין הַמְּצָרִים, מ'שְׁבֻעָה־עֶשֶׂר בְּתַמּוּז' עַד 'תְּשַׁע־בָּאב'. וְעֵקֶר 'חֲרַבְנָן בֵּית־הַמְּקִדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת 'פְּגַם־הַרְצוֹן' שֶׁהוּא 'פְּגַם־הָאֱמוּנָה', כִּי ה'בֵּית־הַמְּקִדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת ה'אֲרַת־הַרְצוֹן' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אַחַר אֲבִלוֹת וְהַבְּכִיָּה שֶׁל 'בֵּין־הַמְּצָרִים' וְתְשַׁע־בָּאב, זוֹכִין אַחַר כֵּן ל'שְׁבַת נַחְמוּ' - 'שְׁבַת נַחְמוּ' דִּיקָא, כִּי 'שְׁבָת' עֵקֶר הַנְּחָמָה, כִּי עֵקֶר הַנְּחָמָה הוּא ה'אֲרַת־הַרְצוֹן'.

וְזֶה זוֹכִין עַל יְדֵי ה'בְּכִיָּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (תְּעִנִּית ל:): "כָּל הַמְּתַאֲבָל עַל יְרוּשָׁלַיִם, זוֹכֵה וְרוֹאֵה בְּשִׁמְחָתָה" - כִּי עַל־יְדֵי ה'בְּכִיָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁמַחָה', כִּי עֵקֶר ה'שְׁמַחָה' עַל־יְדֵי הַרְצוֹן - כִּי הֵם בּוֹכִין לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה מְהַפְּכִים ה'בְּכִיָּה' לְרְצוֹן, וְבוֹזָה בְּעַצְמוֹ מְהַפְּכִין ה'אֲבִלוֹת' וְה'בְּכִיָּה', ל'שְׁמַחָה', בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה

סו, י): "שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה" - כי עקר ה'שמחה, הוא על-ידי הארת-הרצון.

שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הִסָּד חֲנָם, הוֹזְרִין וְעוֹשִׂין דְּרַךְ כְּבוֹשָׁה לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׁנֹזְפָה לָשׁוּב לְאַרְצֵנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

ה.

(לקוטי-הלכות, שומר-שכר ד, ט)

וְאַחֲרֵי-כֵן קוֹרִין וְאֶתְחַנֵּן בְּשֶׁבֶת נַחֲמוֹ, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ ה'אוֹצַר מִתַּנְת חֲנָם שֶׁהַמְשִׁיךְ מִשְׁהֲרִבְנוּ בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו שֶׁהִתְפַּלֵּל לָבֵא לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַכֹּל הִיָּה בְּכַח ה'אוֹצַר מִתַּנְת חֲנָם, כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּהַתּוֹרָה (לקוטי-מוֹהָר"ן ח"ב עח).

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֶהְיֶה-עַל-פִּי שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ לֹא בֵּא לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אֶהְיֶה-עַל-פִּי כֵן עַל-יְדֵי-זֶה הַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ ה'אוֹצַר מִתַּנְת חֲנָם, שֶׁזֶה עֵקֶר נַחֲמָתָנוּ בְּעֵת גְּלוּתָנוּ מֵאַרְצֵנוּ.

כִּי עֵתָה עֵקֶר חֵיוֹתָנוּ עַל-יְדֵי ה'סָד חֲנָם שֶׁמְמַשְׁיכִין עָלֵינוּ מִשְׁהֲרִבְנוּ וְכֹל הַצְּדִיקִים-הָאֲמִתִּיִּים, מ'האוֹצַר מִתַּנְת חֲנָם שֶׁמְחִיָּה אֶת כָּל הָעוֹלָם תָּמִיד, בְּכֹל מִיָּנִי יְרִידוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, בְּכֹל יְמֵי הַגְּלוּת הָאָרֶץ הַמֵּר הַזֶּה בְּכֹל וּבְכָל.

ו.

(עלים-לתרופה, ערב-שבת פנחס תקצ"ד)

מִי יִתֵּן שְׁנֹזְפָה לְהַכִּין עֵצְמָנוּ מֵעֵתָה עַל שֶׁבֶת נַחֲמוֹ, שְׁנֹזְפָה לְנַחֲמָה שְׁלֵמָה עַל כָּל צָרוֹת נַפְשָׁנוּ, שֶׁלֹּא נִסְגַּ עוֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁזֶה עֵקֶר הַנַּחֲמָה וְהִישׁוּעָה עַל הַכֹּל.

ז.

(עלים-לתרופה, ג' עקב תר"ד)

בְּיוֹם ד' עָרַב תְּשַׁעֲה־בָּאֵב בְּאֵתִי לָפָה בְּשָׁלוֹם, וּבְכִינּוּ בַתְּשַׁעֲה־בָּאֵב. וּבַחֲמֻלָתוֹ זְכִינּוּ לְשִׁמְחָה בְּשֶׁבֶת נַחֲמוֹ, כִּי אֵתָה ה' עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ" (על-פי תהלים פו, יז).

ח.

(עלים-לתרופה, ד' עקב תר"א)

וְשִׁבְעָה דְנַחֲמָתָא כְּבָר הִתְחִילוּ, וְצָרִיכִין לְהַכִּין עֵצְמָן עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה וְהָאִים וְנִזְרָא מְאֹד וְכוּ'.

'שבת נחמו' אצל רבנו ז"ל

הִיָּה נֹסֵעַ וְכוּ'. אָבֵל לֹא אָמַר תּוֹרָה רַק פְּעַם-
אֶחָת בְּטַשְׁעֵהֲרִין בְּשַׁבַּת-נַחְמוֹ'.

כָּלֵל הַדְּבָר: שְׂאֵלוֹ שֶׁשָּׂה פְּעָמִים הַנ"ל,
הֵינּוּ: שָׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּבֵיתוֹ וְשָׁלֵשׁ
פְּעָמִים בְּדֶרֶךְ, הִיָּה אֹמֵר תּוֹרָה בְּקִבְעוֹת.
וְחוּץ מִזֶּה לֹא הָיָה לוֹ שׁוֹם קִבְעוֹת לְאֲמִירַת
תּוֹרָה - כִּי לֹא הָיָה יוֹשֵׁב עִמּוֹ עַל הַסְּעָדָה-
שְׁלִישִׁית כָּלֵל, רַק בְּאֵלוֹ הַשַּׁבָּתִים הַנ"ל וְכוּ'.

ב.

(שיח-טרפיי-קדש ח"א רלח)

פְּעַם-אֶחָת סֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל מְעַנֵּן עוֹלָם
הַתְּהוֹ, וְאִז אָמַר עֲצָה לָזֶה:
שִׁישְׁבַע בְּנִקִּיטַת חֶפֶץ כָּשֶׁר: "שָׁכַל יְמֵי חַיָּיו
לֹא יַעֲבֹר עָלָיו אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה זְמַנִּים
הַקְּבוּעִים לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ. הֵינּוּ: עַל רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה, וְעַל 'שְׁבוּעוֹת', וְעַל 'שַׁבַּת-חֲנֻכָּה'!
- כִּי אִז הִיָּה זְמַן קַהֲלָה לְכָל.

וְהַשָּׁנִי זְמַנִּים אַחֲרָיִם ('שְׁבוּעוֹת' וְשַׁבַּת-חֲנֻכָּה) -
הִיָּה הַחַיִּיב רַק עַל אוֹתָם שְׂאִינָם
רְחוּקִים מִמְּקוֹמוֹ כָּל-כַּף.

וְהַרְחוּקִים - הִיָּה לָהֶם זְמַנִּים אַחֲרָיִם,
הֵינּוּ: 'שַׁבַּת שִׁירָה', וְשַׁבַּת-
נַחְמוֹ' - כִּי אִז הִיָּה רַבְּנוּ ז"ל נֹסֵעַ אֵלֵיהֶם.

ג.

(שיח-טרפיי-קדש ח"ב קנה)

כִּידוּעַ: הִיָּה נְהוּג לְהַתְּקַבֵּץ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל
שֶׁשָּׂה פְּעָמִים בְּשָׁנָה.

מִפְּתַח הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת מִסְּפֶר-הַקְּדוֹשׁ
לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן שְׁנֵאֲמָרוּ בְּשַׁבַּת נַחְמוֹ'

- א.** ח"א יב - "תְּהִלָּה לְדוֹד" - שַׁבַּת-נַחְמוֹ
תַּקַּס"ג. (חַיִּי-מוֹהֵר"ן נט; פְּרָפְרָאוֹת-לְחֻכְמָה ח"א י"ב)
- ב.** ח"א כא - עֵתִיקָא טְמִיר וְסִתִּים - שַׁבַּת-
נַחְמוֹ תַּקַּס"ד. (חַיִּי-מוֹהֵר"ן י"ב-נט)
- ג.** ח"ב עח - בְּעֵינַי הִנְהַגְתָּ הַפְּשִׁיטוֹת -
שַׁבַּת-נַחְמוֹ תַּק"ע. (שִׁיחֹת-הַר"ן קנג-
קנד; חַיִּי-מוֹהֵר"ן מִטְנֵט-רטו; יְמֵי-מוֹהֵר"ן ח"א נ"א)

- עֵינַיִי 'שַׁבַּת נַחְמוֹ' אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל -

א.

(חַיִּי-מוֹהֵר"ן קכו)

דְּרַבְּנוּ הִיָּה: לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה, וְעַל 'שַׁבַּת-חֲנֻכָּה' וְעַל 'חֲגֵ-
הַשְּׁבוּעוֹת'.

וְהִיָּה מְצוּהָ וּמְזִהִיר: לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּאֵלוֹ
הַשְּׁלֹשָׁה זְמַנִּים. וְהִיָּה תְּמִיד אֹמֵר
תּוֹרָה נִפְלְאָה בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָּה בְּאֵלוֹ הַזְּמַנִּים
וְכוּ'.

אִךְ בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר הַזְּהִיר: לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל
רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְכוּ'.

וְעוֹד שָׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה אָמַר תּוֹרָה
בְּקִבְעוֹת. הֵינּוּ: שְׁהִיָּה נֹסֵעַ וְכוּ'
פְּעַם-אֶחָת בְּהַרְף, וְיֹשֵׁב שָׁם עַל הַשְּׁלֹשִׁי-
סְעָדוֹת, וְאָמַר שְׁתֵּי פְּעָמִים תּוֹרָה, הֵינּוּ
בְּשַׁבַּת-שִׁירָה, וְעוֹד אֵיזָה שַׁבַּת. וְגַם בְּקוּץ

שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיוּ נוֹסְעִים אֶל רַבְּנוּ
בְּזִמְנֵים הַקְּבוּעִים, רֵאשֶׁה־הַשָּׁנָה
וְשַׁבַּת חֲנֻכָּה וְשַׁבּוּעוֹת.

וְשֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיָה רַבְּנוּ ז"ל
לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: ב'שַׁבַּת־
שִׁירָה, וְכֵן ב'שַׁבַּת־נַחְמוֹ, וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת
בַּחוּרְףָּה (שִׁיש־אוֹמְרִים שֶׁהִיְתָה זֹאת, 'שַׁבַּת שְׁקָלִים').

ד.

(חיי־מוהר"ן נט; פּרפּראוֹת־לְחַכְמָה ח"א י"ב)

מֵאֲמַר 'תְּהִלָּה לְדוֹד' [לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"א]
סִימָן י"ב, נֵאמַר ב'שַׁבַּת־נַחְמוֹ
תַּקְס"ג. וְהִמְתִּיק בְּתוֹכוֹ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה
מ, א): "נַחְמוּ נַחְמוּ" וְכוּ'. "נַחְמוּ נַחְמוּ",
הֵינּוּ "תְּרִין צַדִּיקִים", 'צַדִּיק־עֲלִיוֹן' וְ'צַדִּיק־
תַּחְתּוֹן' וְכוּ'.

אֵךְ אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּתֵּן לְהַעֲתִיק אֶת הַמֵּאמֶר
הַזֶּה מִכְּתִיבַת יְדוּ ז"ל, כִּי מֵאֲמַר זֶה
הוּא לְשׁוֹן רַבְּנוּ ז"ל - הַשְּׁמִיט פְּרוּשׁ
הַפְּסוּק "נַחְמוּ נַחְמוּ" הַנ"ל, וְהֵשֵׁם יוֹדֵעַ
כּוֹנֵנֵנוּ ז"ל.

ה.

(חיי־מוהר"ן ייב־נט)

מֵאֲמַר 'עֲתִיקָא' [לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן ח"א] סִימָן
כ"א, נֵאמַר בְּדֶרֶךְ ב'שַׁבַּת־נַחְמוֹ
תַּקְס"ד.

ו.

(שיחות־הַר"ן קנג; חיי־מוהר"ן מט־נט־רטו;
ימי־מוהרנ"ת ח"א נ"א)

הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי־תַנְיִנָּא סִימָן ע"ה, בְּעֵינֵינוּ
'הַנְּהַגַּת הַפְּשִׁיטוֹת', נֵאמְרָה
ב'שַׁבַּת נַחְמוֹ' בְּאוֹמַן סְמוּךְ לְהַסְתַּלְקוֹתוֹ
(שְׁנַת תַּק"ע).

בְּאוֹתָהּ הָעֵת בְּסִמּוּךְ לְשַׁבַּת נַחְמוֹ, נִכְנַס
לְדִירָה אַחֲרַת שָׁל וְכוּ' (שְׁנַסְתַּלַּק
שם). וְעַל אוֹתוֹ הַשַּׁבַּת, נִתְקַבְּצוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים
חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים שָׁבְאוּ אֵלָיו עַל שַׁבַּת־
קֹדֶשׁ, וְהָיָה קְבוּץ גָּדוֹל.

עָנָה וְאָמַר: "מָה אַתֶּם נוֹסְעִים אֵצְלַי? הֲלֹא
אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ עֲתָה כִּלְכֵּל?! כְּשֶׁאֲנִי
אוֹמֵר תּוֹרָה יֵשׁ לָכֶם עַל מָה לְנַסֵּעַ וּלְבוֹא
אֵלַי, אֲבָל עֲתָה עַל מָה בְּאַתֶּם? הֲלֹא אֲנִי אֵינִי
יוֹדֵעַ עֲתָה כִּלְכֵּל?! כִּי אֲנִי עֲתָה רַק 'אִישׁ
פְּשׁוּט' פְּרָאסְטִיק' לְגַמְרִי!"

וְהֵאָרִיךְ בְּשִׁיחָה זֹאת, וְכַפֵּל וְשֶׁלֶשׁ כַּמָּה
פְּעָמִים: "שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ כִּלְכֵּל,
וְשֶׁהוּא רַק אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרִי, וְשֶׁהוּא
'פְּרָאסְטִיק'!"

וְאָז אָמַר: שֶׁהוּא מְחִיָּה עֲצֻמוֹ עֲתָה רַק
בְּמָה שֶׁהָיָה בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל!

אִי־אֶפְשֶׁר לְבָאֵר כֹּל הָעֲנִין אִיךְ נִתְגַּלָּה
וְנִמְשָׁכָה הַתּוֹרָה הַזֹּאת יֵשׁ
מֵאִין' בְּאַמַּת - כִּי מִתְחַלָּה לֹא הָיָה יוֹדֵעַ כִּלְכֵּל
בְּאַמַּת - וְנִשְׁבַּע ב'שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָמַר בְּזוֹר־
הַלְשׁוֹן: "אֲנִי נִשְׁבַּע ב'שַׁבַּת־קֹדֶשׁ" - הֵינּוּ
עַל עֲנִין הַנ"ל: "שֶׁהוּא אֵינִי יוֹדֵעַ כִּלְכֵּל
עַכְשָׁיו!" - וְאָמַר בְּזֶה־הַלְשׁוֹן: "דָּא שְׁוֹעֵר
אִיךְ בֵּי שַׁבַּת" [כָּאן אֲנִי נִשְׁבַּע בְּשַׁבַּת].

וּבְאַמַּת אָמַר עַל־עֲצֻמוֹ: "שֶׁהֵאִינוּ יוֹדֵעַ
שָׁלוֹ הוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא" וְכוּ',
וְעֲתָה סֵפֶר הַרְבֵּה: "אִיךְ שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֲתָה
כִּלְכֵּל".

וּמִתּוֹךְ שִׁיחָה זֹאת, הִתְחִיל לְדַבֵּר וּלְבָאֵר
כֹּל עֲנִין הַנּוֹרָא הַהוּא (הַתּוֹרָה הַנ"ל):
אִיךְ מְחִיָּה אֶת־עֲצֻמוֹ בְּעֵת הַפְּשִׁיטוֹת
מִה'דֶּרֶךְ שָׁל אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְשַׁבְּזָה מְחִיִּין אֶת

כָּל הַפְּשׁוּטִים שְׁבַע עוֹלָם (שְׁקוֹרִין פְּרֵאסְטֶאקֶס),
הֵן לֹמְדִים וּבַעֲלֵי-תוֹרָה בְּעֵת שְׁבִטִלִים מִן
הַתּוֹרָה, הֵן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים. אֲפֹלוּ אֲמוֹת-
הָעוֹלָם צְרִיכִים לְקַבֵּל חֵיוֹת וְכוּ' וְכוּ' (כַּמְבָּאָר כָּל
זֶה בַּתּוֹרָה הַנִּלְוָה).

וּבַתּוֹרָה-זֶה נִכְלָל מֵה שֶׁנִּכְנַס לְדִירָה הַנִּלְוָה,
כִּי מְבֹאָר שֵׁם: "וְגַם עִכְשָׁיו כָּאֵן
בְּחוּץ-לְאֶרֶץ בְּאֵין יִשְׂרָאֵל לַפְּעָמִים לַמְּקוֹם"
וְכוּ'.

וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמָּנוּ הַרְבֵּה
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וּבַחֵן אֲמַתִּי
נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד. וְיָשָׁב כָּל הַסְּעָדָה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְדַבֵּר וְהִשְׁיִחַ הַרְבֵּה עִמָּנוּ, וְחִזַּק
אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד בְּכַמָּה וְכַמָּה לְשׁוֹנוֹת.

וְאֵז צִעַק מֵעֵמֶק הַלֵּב: "גַּעֲנוּאֵלְד זַייט
אייך נישט מייאש! [אָהָה אַל תִּיאַשׁוּ אֶת
עַצְמְכֶם]. וּמִשָּׁךְ מְאֹד תִּבֵּת 'גַּעֲנוּאֵלְד' [אָהָה]
כְּדֶרֶךְ הַמְּזֻהָר וְצוּעַק מֵעֵמֶק הַלֵּב. וְאָמַר
בְּזֶה-הַלְּשׁוֹן: "קִיין יֹאשׁ אִיז גַּאָרְנִישְׁט
פֶּאָרְהֶאָנְדִין!"

וְאִי-אֶפְשָׁר לְצִיר הַרְמְזִים שְׂרַמְזוּ לָנוּ
בַּתְּנוּעוֹתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אִיךְ
לְהַתְחַזֵּק עַד אֵין קֶץ וְתַכְלִית. וְהַתְּפָאָר
בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא עֵתָה בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְאָמַר:
"שֶׁהוּא בִירָאָה וּבְשִׂמְחָה". וְאָמַר בְּלִשׁוֹן
אֲשֶׁכְּנֵז: "אִיךְ בֵּין הֵיינט פֶּרוּם פֶּרִיילִיךְ" [אֵיךְ
הַיּוֹם יָרָא וְשִׂמְחָה].

וְלְצִיר וּלְבֹאָר הַחֵן הָאֲמַת וְהִיפִי וְהַפָּאָר
וְהַקְּדָשָׁה וְהִירָאָה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל
אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת, לֹא יִסְפִּיק כָּל עוֹרוֹת אִילֵי-
נְבִיּוֹת לְבֹאָר.

וְאֵז רָאִינוּ יְשׁוּעַת-הַשֵּׁם וְנִפְלְאוֹתָיו
וְנוֹרָאוֹתָיו הָעֲצוּמִים שֶׁהוּא חוֹמֵל עַל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת, שְׂמַתוֹדָה הַעֲלָמָה

וְהַסְתָּרָה כְּזֹאת, נִתְהַפְּךָ לְרִצּוֹן כְּזֶה.
שְׂבַתְהִלָּה לֹא הָיָה יוֹדַע כָּלֵל בְּאֲמַת, וּמַתוֹד
'אִינוּ יוֹדַע' כְּזֶה, כָּא לִידֵי 'הַתְּגַלּוֹת' כְּזֶה.

אַחֲרֵי-כֵן בְּיוֹם-רֵאשׁוֹן שְׂכַתְבְּתִי זֹאת
הַתּוֹרָה, וְהִבֵּאתִי הַכְּתָב לְפָנָיו
וְכוּ'. וְהַסְתַּכַּל וְרָאָה בּוֹ כָּל מֵה שְׂכַתוֹב עַד
הַסּוּף.

אַחֲרֵי-כֵן עָנָה וְאָמַר: "מֵה זֶה כְּתַבְתָּ? הֲלֹא
זֶה שִׁחְתִּי לִי בְּעַצְמִי" [וְוֹאס הָאֶסְטוּ
דָּא אוּיִפְגַּעֲשֵׁרִיבֵן? דָּאס הָאָב אִיךְ מִיר אַזוּי גַּעֲשָׁמוּעֶסְט] -
וְהַדְּבָרִים עֵתִיקִים [עֵינן עוֹד בְּפָנִים בְּאֶרֶיכוֹת
בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן וּבְחֵי-מִזְהָר"ן וּבִימֵי-מִזְהָר"ת].

ד.

(שִׂיחוֹת-הַר"ן קַנְד - שִׁיבָה לְתוֹרָה ח"ב ע"ח הַנִּלְוָה)
שְׂמַעְתִּי בְּשִׁמּוֹ שֶׁאָמַר: שְׂעַקְר מֵה שְׂהַגִיעַ
לְמַדְרַגְתּוֹ, הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִין
'פְּרֵאסְטִיק' (פְּשִׁיטוֹת), שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה
וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים
הַרְבֵּה בְּפְשִׁיטוֹת. וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִגִיעַ
לְמֵה שְׂהַגִיעַ.

וְהָיָה מִתְּנַעֲנַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעֲבוּדָה
בְּבַחֲיִנַת 'פְּרֵאסְטִיק' בְּאֲמַת. וְאָמַר:
"אִי אִי פְּרֵאסְטִיק!"

גַּם אָמַר: שְׂדַבֵּר עִם כְּמָה צְדִיקִים גְּדוֹלִים,
וְאָמְרוּ גַם-כֵּן: שֶׁלֹּא הִגִיעוּ לְמַדְרַגְתָּם
כִּי-אִם עַל-יְדֵי עֲנִין 'פְּרֵאסְטִיק', שְׂעַסְקוּ
בְּעֲבוּדָתָם בְּפְשִׁיטוֹת גָּמוּר בְּהַתְּבוּדוֹת
וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ' - אֲשֶׁרֵי לָהֶם.

ה.

(שִׂיחוֹת-הַר"ן רִיא)
הָיָה מִתְּלוֹצֵץ מְאֹד מִהַחֹלְקִים עָלָיו
וְאוֹמְרִים: "שְׂתוֹרְתוֹ קַבֵּל מִזְקָנוֹ רַבִּי
נַחֲמֵן הָאֵרִידְעֵנְקִיר" ז"ל".

ט.

(ימי-מוהר"ן קסב)

וְנָסַע אֶז עַל הָאוֹקְרֵינְע' בְּדַרְבּוֹ שֶׁהָיָה
 נֹסֵעַ תָּמִיד לְטָשְׁעֵהֲרִין' עַל 'שַׁבַּת-
 נַחְמוֹ', וּבְדַרְךְ בְּקַהֲלַת לְאֲדִיזִין, דְּבַר עִם
 אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ שֵׁישׁ שָׁם: "שֶׁהוּא מְכַרְח
 לְהַסְתַּלַּק"! - וְדַבֵּר עִמָּהֶם גַּם-כֵּן מֵעַנְוֹן
 ה'שָׁשִׁים גְּבוּרִים' שֶׁהוּא צָרִיךְ וְכו'.

י.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א א)

בְּשַׁנַּת תַּקנ"ג בְּ'שַׁבַּת-נַחְמוֹ' - הָיָה
 הַנְּשׂוֹאִין שְׁלִי (שֶׁל מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל)
 בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ 'שְׂאֲרֵיגְרָאד'.

וְאָמַר בְּדַרְךְ-צְחוּת: כַּמָּה הֵיטִיב עִמִּי זְקַנִּי,
 שֶׁהִשְׁאִיר לִי תוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, מְכוּן
 מִמֶּשׁ לְכָל עַנְוֹן וְעַנְוֹן שֶׁיְהִיָּה מֵעַנְוֵנָא
 דִּיזְמָא. וְכַפִּי מָה שֶׁצָּרִיכִין הָאֲנָשִׁים
 הַשׁוֹמְעִים, כְּגוֹן עַל 'שַׁבַּת-חֲנֻכָּה' מְחַנְּקָה,
 וְעַל 'שַׁבַּת-נַחְמוֹ' פִּיּוּצָא בּוֹ וְכו', וְכָל
 הָאֲנָשִׁים עִם כָּל הַצְּטֻרְכוֹתֶם בְּגַשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת יִהְיוּ נִכְלָלִים בְּזֵאת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ
 הָעֵת, וְכָל מָה שֶׁעֲבַר בְּעוֹלָם אִזְ וְכו'.

עָנָה וְאָמַר: הֵם אוֹמְרִים שֶׁתּוֹרַתִּי הִיא
 מְזַקְנִי רַבִּי נַחְמָן ז"ל. אִם הָיָה זְקַנִּי
 רַבִּי נַחְמָן בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵעַ תּוֹרַתִּי, הָיָה אֶצְלוֹ
 גַּם-כֵּן חֲדוּשׁ" וְכו'.

חמשה עשר באב

ועל-כן ה'תורה' שהיא בחינת "וביום חתנתו", ובנין בית-המקדש - הם התקון לזה. פי על-ידי ה'תורה', מתקשרין כל העולמות, עליון בתחתון, ותחתון בעליון.

פי זה עקר כלל התורה, שאנו זוכין על-ידי כל מצוה ומצוה שאנו עושין בגשמיות בזה העולם - להתקשר למעלה, ולהמשיך שכינת עזו למטה - שזהו בחינת היחודים הנעשים על-ידי כל מצוה ומצוה.

וז'הו בחינת 'בנין בית-המקדש', ששם עקר 'מקום התורה', "פי מציון תצא תורה" (ישעיה ב, ג) - פי שם ב'בית-המקדש', עקר 'כלליות-העולמות', וכנ"ל.

וכל תקון זה, נמשך ב'חמשה-עשר באב' ו'יום-הכפורים', שבו מתחיל להתתקן 'הטא-המרגלים' שג'רמו ה'חרבן'. ועל-כן אז מתחיל בחינת 'הנפת הבית-המקדש', שהוא התקון, כנ"ל.

וז'הו גם כן מה שאמרו רז"ל (תענית לא): "שבחמשה-עשר באב, נתנו הרוגי ביתר לקבורה, שעל-זה תקנו ברפת הטוב והמטיב בברפת-המזון", וזה היה ב'חמשה-עשר באב' ד'יקא, "שבו פסקו מתי מדבר" (שם ל), שג'רמו 'חרבן בית-המקדש', שעל-ידי-זה לא נכללו העולמות, ואין יכולין להמשיך 'הארת-הרצון' בשעת האכילה.

ועל-כן סבב השם-יתברך: שב'חמשה-עשר באב', שהוא בחינת 'תקון

א.

(לקוטי-הלכות, נטילת ידים לסעודה ו, פג)

וזה שהשוו רז"ל (תענית כו:): "יום חמשה-עשר באב ויום-הכפורים", ואמרו (שם): "שלא היו ימים-טובים לישראל, בחמשה-עשר באב, ויום-הכפורים".

פי ב'חמשה-עשר באב', מתחיל ההמתקה והתקון של 'הטא-המרגלים', "שג'רמו בכיה לדורות בליל תשעה באב" (שם כט). פי ב'חמשה-עשר באב', כלו מתי מדבר, שהיו מתים בכל ליל תשעה-באב מחטא המרגלים" (שם ל).

וז'הו בעצמו בחינת 'יום-הכפורים', שאז מבקשים "סלח נא" על 'הטא-המרגלים' שג'רם 'חרבן בית-המקדש' ב'תשעה-באב', שבו תלויים כל העוונות (לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז).

נמצא: ש'חמשה-עשר באב' ו'יום-הכפורים', הם בחינה אחת - פי שניהם בחינת 'תקון הטא-המרגלים' ו'דור-המדבר' - שג'רמו 'חרבן בית-המקדש'.

וז'הו שפ'ים שם במשנה (תענית כו: - על שיר-השירים ג, יא): "ביום חתנתו" - זה מתן-תורה. "וביום שמחת לבו" - זה בנין בית-המקדש וכו'.

פי עקר 'צרת החרבן בית-המקדש' הוא: מה שעל-ידי-זה אין יכולין לקשר העולמות ולכללם יחד, שזהו פגם כל העוונות רחמנא-לצלן, שג'רמין פרוד חס-ושלום.

מתי מדבר' - אז דיקא נתנו 'הרוגי ביתר לקבורה, ותקנו על-זה ברפת הטוב והמטיב' בברפת-המזון, שהוא בחינת 'המשכת הארת-הרצון' בשעת האכילה.

כי 'הארת-הרצון' נמשך: על-ידי 'פלליות-העולמות', שנמשך על-ידי בחינת 'חנפת-הבית', שמתחיל להתמשך ב'חמשה-עשר באב', שהוא בחינת 'יום-הפפורים', שהוא 'תקון-המרגלים' ו'מתי מדבר' שגרמו 'חרבן בית-המקדש'.

ועל-כן ב'חמשה-עשר באב', שבו פסקו מתי מדבר' - מתחיל התנוצצות בחינת 'חנפת הבית-המקדש', שעל-ידי-זה נמשך 'הארת-הרצון' כנ"ל, שזהו בחינת 'ברפת הטוב והמטיב' שתקנו על 'הרוגי ביתר שנתנו לקבורה'.

ועל-כן נתנו לקבורה ביום 'חמשה-עשר באב' דיקא - כי הכל בחינה אחת, וכנ"ל.

ועין לעיל היטב (שם בלקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה הלכה ג, באות עב) ענין 'ברפת הטוב והמטיב' שנתתקן בברפת-המזון דיקא, על 'הרוגי ביתר שנתנו לקבורה', ותבין היטב נפלאות-השם, שבשביל-זה דיקא נתנו לקבורה ב'חמשה-עשר באב' דיקא - כי אז מתחיל 'תקון חטא-המרגלים', שעל-ידי-זה זוכין ל'חנפת-הבית', שעל-ידי-זה זוכין ל'הארת-הרצון' וכנ"ל, והבן היטב.

ב.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה וברכות-פריטיות ה, יז"ח)

אחר 'תשעה-באב' צריכין להתחיל לקום קדם אור הבקר, לסדר 'תקון-הצות',

ולעסק בתורה, כדי לשמר הזכרון על-ידי-זה.

וכמו שהזהירו חז"ל (תענית לא): "מכאן ואילך דמוסיף יוסיף, ודלא מוסיף

וכו"ו" [מט"ו באב ואילך, מי שמוסיף בלמוד התורה, הרי הוא מוסיף חיים - ומי שלא מוסיף וכו']. וכמו שנתנו סימן (ב"ח אורח-חיים רלח): "מקומי עד שכבי, קומי".

דהינו: מ'תשעה-באב' עד 'שבעות', צריכין לקיים "קומי רני בלילה לראש אשמרות, שפכי כמים לבה נכה פני ה'" (איכה ב, יט). כי עקר 'שמירת-הזכרון' לזכר בתכליתו הנצחי לעולם-הבא, הוא על-ידי-זה.

וכל-זה הוא הכנה ל'ראש-השנה' - כי כל ימות השנה צריכין להכין עצמו על 'ראש-השנה' שהוא 'יום-הדין', כאשר נשמע מפיו-הקדוש שאמר: "שהעקר הוא ראש-השנה" (שיחות-הר"ן רטו) וכו'.

כי כמו שצריך להכין עצמו כל ימי חיינו ליום-הדין הגדול והנורא של לעתיד - כמו-כן בפרטיות צריך להכין עצמו כל ימות השנה, על 'ראש-השנה', שהוא יום הדין, "כי הוא נורא ואיום" (פיוט ונתנה תקופה).

וביותר צריכין להתחיל להכין עצמו, כשרואין הימים ממשמשין ובאין, שהם מ'חמשה-עשר באב' ואילך.

כי אז ב'חמשה-עשר באב' - הוא ההמתקה של ארבעים יום האמצעיים שהיו בכעס, שהתחילו תקף אחר 'שבעה עשר בתמוז', שבו נשתברו הלוחות ונתהוה השכחה, שזה גרם החרבן והאבלות המר של 'בין-המצרים'. ואחר 'תשעה-באב' מתחיל ההמתקה, והעקר ב'חמשה-עשר באב'.

כמוכן בדברי רז"ל שאמרו (תענית ל):
 "שבו כלו מתי מדבר" - בשנה
 האחרונה שבדקו עצמן מ'תשעה-באב' עד
 'חמשה-עשר באב', ונמצאו כלם חיים וכו'.

כי גזרת המרגלים שהיתה ב'תשעה-
 באב' "אתם בכיתם בכיה של הנם"
 (תענית כט. סנהדרין קד:), והצרה של שבירת
 הלוחות שהיתה ב'שבעה עשר בתמוז' על-
 ידי 'חטא העגל' (תענית פ"ד מ"ו) - הם בחינה
 אחת, ושיכים זה לזה וכו'. ועל-ידי-כל-זה
 נחרב ה'בית-המקדש' מ'שבעה עשר
 בתמוז' עד 'תשעה-באב'.

ואחר-כך מתחיל ה'המתקה' - כי
 ב'תשעה-באב' בעת תקף
 מרידות החרבן, מתחיל מיד לעת מנחה
 צמיחת קרן ישועה, כי אז נולד משיח
 פמונא (אסתר-רבה פתיחתא יא; איכה-רבה א, נא - עין
 'שער-הפנות', דרושי חג השבועות, סוף דרוש א).

ועקר ההמתקה, ב'חמשה-עשר באב' -
 "שאז פסקו מתי מדבר", ואז
 מתחיל להתנוצץ הארת-הרצון 'שנתרצה
 השם-יתברך לישראל בארבעים ימים
 האחרונים, שהם מראש-חדש אלול עד
 יום-הכפורים שהיו ברצון, כי האמצעים
 היו בכעס" (רש"י שמות לג, יא), אבל ב'סוף
 הארבעים של כעס', נתרצה השם-יתברך
 למשה על-ידי רבוי תפלותיו, ואמר לו (שמות
 לד, א): "פסל לך".

וזאת ההמתקה והרצון, התחיל
 ב'חמשה-עשר באב', שבו המתקת
 הכעס של ימים האמצעים, כאשר אנו
 רואין בעינינו "שבו פסקו מתי מדבר".

ועל-כן השוו רז"ל (תענית פ"ד מ"ח) יום-
 טוב של 'חמשה-עשר באב'

ל'יום-הכפורים' - כי 'יום-הכפורים' גמר
 הרצון והמתקה של ארבעים ימים
 האחרונים, שהיו של רצון. כי אז ב'יום-
 הכפורים', עקר גמר שלמות ההמתקה, כי
 אז נתרצה למשה בשמחה ואמר לו
 "סלחתי" וכו', כמו שפרש רש"י שם.

אבל ההתחלה שהתחיל השם-יתברך
 להתרצות לתן לוחות האחרונות
 ב'יום-הכפורים' - זה התחיל ב'חמשה-עשר
 באב', שאז התחיל להתנוצץ ההמתקה
 והרצון של ארבעים ימים האחרונים.

ועל-כן "בו פסקו מתי מדבר", שהיא
 בחינה אחת עם 'שבירת הלוחות'
 פנ"ל. ועל-כן יש שיכות ל'חמשה-עשר
 באב', עם 'יום-הכפורים'.

ועל-כן תקף אחר 'תשעה-באב', בפרט
 ב'חמשה-עשר באב', צריכין
 להתחיל לתקן 'פגם-הזכרון' שנתהווה על-
 ידי 'שבירת-הלוחות' - כי עתה צריכין לחזר
 ולהמשיך על-עצמו בחינת הארת קבלת
 הלוחות האחרונות, שנמשכין בארבעים
 ימים האחרונים עד יום-הכפורים, שעל-ידי-
 זה חוזרים ומתקנים הזכרון.

ועל-כן צריכין אז להתחיל לקום בחצות,
 שהוא בחינת תקון הזכרון. וזה
 בחינת אלול, ראש-השנה, יום-הכפורים,
 סבות וארבעה-מינים וכו' (עין בפנים).

ג.

(לקוטי-הלכות, גטין ג, כג)

וזהו בחינת (תענית כו:): "לא היו ימים
 טובים לישראל, כחמשה-עשר באב
 וכיום-הכפורים" - כי שניהם בחינה אחת.

כי 'חמשה-עשר באב' - הוא בחינת התקון
 וההמתקה של 'תשעה-באב', כמו

שָׁמְרוּ רִז"ל (איכה רבה פתיחתא לג):
"שֶׁבֶת־שָׁעָה־בָּאֵב הִיְתָה הַגְּזֵרָה שֶׁל מִתִּי
מִדְּבַר, שָׂאז הָיוּ מִתִּים בְּכָל שָׁנָה בַּמִּדְבָּר,
וּבַחֲמֵשֶׁה־עָשָׂר בָּאֵב פָּסְקוּ מִתִּי מִדְּבַר".

נִמְצָא: ש'חמשה-עשר באב, הוא בחינת
התקון וההמתקה של 'תשעה-
באב'.

וְעַל־כֵּן הוא בבחינת 'יום-הכפורים' - כי
בשזוכין ב'תשעה-באב' להתעורר
בתשובה על-ידי שרואין גדל ירידתו,
ומאמינים ששם דיקא נסתר ונעלם השם
יתברך בעצמו - על-ידי-זה זוכין לבחינת
'תשובה', לבחינת 'יום-הכפורים', שָׂאז
עולין לשם באמת ונמתק הכל.

וְעַל־כֵּן חמשה-עשר באב, שהוא
ההמתקה והתקון של 'תשעה-
באב' ו'יום-הכפורים' - הם בחינה אחת.

וְזָהוּ (תענית שם): "שִׁבְתָּם בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
יוצאות וכו' ואומרות, בחור, שא נא
עיניך וכו', כמו שכתוב (שיר-השירים ג, יא):
'צִאינָה וּרְאינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמְּלֶכֶת שְׁלֹמֹה,
בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אִמּוֹ, בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם
שִׁמְחַת לְבוֹ".

הֵינּוּ: שָׂאז דיקא ב'חמשה-עשר באב
ו'יום-הכפורים', אז הוא בחינת
ה'חתון-דקדשה'.

כי ה'חתנה והנשואין דקדשה, נמשך
מבחינת 'קדשי-קדשים', בחינת 'שכל'-
הכולל, בחינת 'פטר', בחינת 'פּלְלוּיֹת'
שלשה ראשונות, שהוא בחינת "בעטרה
שעטרה לו אמו", שהיא 'בינה', כידוע.

וְזָהוּ (תענית פ"ד מ"ח; כו; - על שיר-השירים ג, יא):
"בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ" - זָהוּ מִתַּרְתּוּרָה.

וּבְיוֹם שִׁמְחַת לְבוֹ' - זָה בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ".
כי שניהם בחינה אחת, כי "אורייתא
מחכמה עלאה נפקת" (זהר בשלח סב:),
שהיא בחינת 'קדשי-קדשים', שמשם כל
קדשת הבית-המקדש, ומשם עקר
ההתחברות של החתנה והנשואין דקדשה.

וְזָה זוכין ב'חמשה-עשר באב ויום-
הכפורים, דיקא - ששניהם בחינה
אחת, שָׂאז זוכין לעלות לבחינת 'שכל'-
הכולל, להמתיק הכל.

ד.

(לקוטי-הלכות, ערב ג, לט)

וְזָהוּ בחינת מה שסמכו רז"ל את חמשה-
עשר באב ל'יום-הכפורים', כמו
שכתוב במשנה (תענית פ"ד מ"ח): "לֹא הָיוּ
יָמִים־טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל, בַּחֲמֵשֶׁה־עָשָׂר בָּאֵב
וְיוֹם־הַכְּפוּרִים" וכו'.

כי "בשבעה-עשר בתמוז, נשתברו
ה'לוחות" (שם פ"ד מ"ו), שהוא בחינת
'פגם-הרצון', שהוא 'פּלְלוּיֹת־הַתּוֹרָה' וכו',
וכנ"ל. ו"אז התחילו ארבעים ימים
האמצעים שהיו בכעס" (רש"י שמות לג, יא),
הפך ה'רצון'.

אָבֵל 'עקר הכעס' לא נמשך, כי-אם עד
'תשעה-באב', ואחר-כך התחיל
הכעס והרגז להתמתק, ולהתפך לרצון.

כי באלו הארבעים ימים האמצעים, אף-
על-פי שהיה בכעס, אף-על-פיי-כן בהם
נתרצה השם-יתברך למשה, עד שאמר לו
בסוף אלו הארבעים יום (שמות לד, א): "פָּסֵל
לָךְ שָׁנִי לַחַת" וכו'.

נִמְצָא: שבסוף הארבעים ימים אמצעים,
התחיל השם-יתברך להתרצות

לְמֹשֶׁה. וְעַקֵּר הַהִמָּתְקָה הִיא בְּחַמְשָׁה־עָשָׂר
בְּאָב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ל.): "שִׁבּוֹ כָּלוּ
מִתִּי מִדְּבַר".

ו"מִתִּי מִדְּבַר" - זֶה בְּחִינַת 'פְּגַם־הָרְצוֹן',
כִּי עַקֵּר 'מִתִּי מִדְּבַר', הָיָה מ'חֲטָא־
הָעֶגְלוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אִיכָה־רַבָּה פְּתִיחָתָא
לג): "שִׁמְאֵז נִגְזְרָה גְזָרָה זֹאת, וּבְחַמְשָׁה־עָשָׂר
בְּאָב כָּלוּ מִתִּי מִדְּבַר".

נִמְצָא: שֶׁהֲרֵגוּ שְׁהִיָּה עַל־יְדֵי 'חֲטָא־
הָעֶגְלוֹ, שֶׁהוּא 'פְּגַם־הָרְצוֹן', שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה הָיָה 'מִתִּי מִדְּבַר' - זֶה הֲרֵגוּ נַפְסֵי
וְנִתְבַטְּלוּ בְּחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּאָב.

נִמְצָא: שֶׁחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּאָב, אֵז נַפְסֵי
ה'רֵגוּ' - כִּי אֵז הוּא סְמוּךְ לְסוּף
הָאַרְבָּעִים יוֹם אֲמֻצָּעִים, שָׂאז הִתְחִיל הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ לְהִתְרַצוֹת לְמֹשֶׁה, וְלִהְפֹךְ הֲרֵגוּ לְרְצוֹן,
עַד שֶׁאָמַר לוֹ: "פָּסֵל לָךְ" וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
זָכָה לְקַבֵּל לוֹחֹת אַחֲרֹנֹת בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים.

נִמְצָא: שֶׁיוֹם־הַכַּפּוּרִים וְחַמְשָׁה־עָשָׂר
בְּאָב, הֵם בְּחִינָה אַחַת - כִּי עַקֵּר

ה'אֲרַת־הָרְצוֹן' שֶׁל 'יוֹם־הַכַּפּוּרִים', שָׂאז
קַבֵּל לוֹחֹת אַחֲרֹנֹת' - זֶה הָרְצוֹן הִתְחִיל
לְהֵאִיר מ'חַמְשָׁה־עָשָׂר בְּאָב בְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן הֵם 'יָמִים־טוֹבִים' - כִּי עַקֵּר
'קִדְשַׁת הַיָּמִים־טוֹבִים', הוּא עַל־
יְדֵי ה'אֲרַת־הָרְצוֹן, בְּנ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, יא; תַּעֲנִית
כו.): "צְאִינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן וְכוּ',
בְּיוֹם הַתְּנַתּוֹ" - זֶה מִתְּנִתּוֹרָה. "וּבְיוֹם
שִׁמְחַת לְבוֹ" - זֶה בְּנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁיִּבְנֶה
בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ (תַּעֲנִית כו.).

כִּי ה'תּוֹרָה' וּבְנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, הֵם
בְּחִינַת 'ה'אֲרַת־הָרְצוֹן', שֶׁמִּתְחִיל לְהֵאִיר
בְּחַמְשָׁה־עָשָׂר בְּאָב בְּנ"ל - כִּי ה'תּוֹרָה'
נִמְשָׁכַת מִבְּחִינַת 'רְצוֹן־שֶׁבְּרַצוֹנֹת', שֶׁהוּא
'שֶׁרֵשׁ נִשְׁמַת מֹשֶׁה'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - כִּי עַקֵּר
ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', הוּא בְּחִינַת 'רְצוֹן',
בְּנ"ל.

